
Ἡ Νεολαία
25 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Διευθυντοῦ Συντάξεως 34-425
» » Τυπογραφείου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 26—29 Μαρτίου 1941
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

Ο ΚΟΥΜΠΑΡΑΣ

Οὖφ! αὐτὸς ὁ κουμπαρᾶς! Σήμερα τσακώθηκα πάλι μὲ τὴν ἀδελφή μου. Τὴν ἔπιασα ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ θὰ τῆς τὰ ἔβγαζα ἂν δὲν ἐρχόταν ἡ μαμὰ νὰ μᾶς χωρίσῃ. Καὶ γιατὶ λέτε; Νά! εἶχα ἡ κακομοίρα ἕνα πήλινο κουμπαρᾶ κρυμμένον πίσω ἀπὸ τὸ σεντούκι. Παραμόνευσε ἡ πονηρὴ ἡ ἀδελφή μου, καὶ ὅταν πῆγα σχολεῖο τὸν πῆρε, τὸν ἔσπασε καὶ πῆρε ὀκτὼ δραχμὲς ποὺ εἶχε μέσα νὰ πάρῃ καραμέλλες, νὰ παίξῃ τὶς κουμπάρες. Τὰ φύλαγα μὲ τί λαχτάρα! Νὰ τὰ κάμω πολλὰ ν' ἀγοράσω ἕνα ζευγάρι παπούτσια ἢ κανένα βιβλίο. Τώρα τὰ ἔφαγε, τί νὰ τῆς κάνω; Ἔπρεπε ν' ἀκούσω τὴν Κυρία. Ἂν ἀγόραζα ἕνα σιδερένιο κουμπαρᾶ ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖο, δὲν θὰ τὰ πάθαινα αὐτά. Ἔτσι οὔτε κι' ἐγὼ νὰ ἤθελα νὰ χαλάσω καμμιὰ δραχμὴ δὲ θὰ μποροῦσα. Γιατὶ θὰ ἔπρεπε νὰ κατέβω στὴ Φλώρινα νὰ μοῦ ἀνοίξῃ ὁ Διευθυντὴς τὸν κουμπαρᾶ ποὺ ἔχει τὸ κλειδί. Γιὰ νὰ κατέβαινα ὅμως εἶναι δύσκολο κι' ἔτσι ἀντὶ νὰ ἔβγαζα θὰ ἔβαζα κι' ἄλλα καὶ ὅταν γέμιζε θὰ κατέβαινα. Γεμάτος κουμπαρᾶς πολλὰ λεπτά. Τί δὲ θἄπαιρνα! Παπούτσια, φόρεμα, παιχνίδια! Ἀπὸ τώρα θ' ἀρχίσω νὰ μαζεύω νὰ πάρω ἕνα τέτοιον κουμπαρᾶ νὰ τὸν ἔχω σ' ὅλη μου τὴ ζωή.

Ἐν Νίκῃ τῇ 31η Ὀκτωβρίου 1939

Μαρία Ἰωάννου Φιλιππίδου

Τ.Τ.Τ. Φλωρίνης

Η Α.Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΝΟΠΛΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Η Α.Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΝΟΠΛΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Ἀρχιστράτηγε,

Ἡ Ἑλλὰς ἑορτάζει σήμερον τὴν τιμιωτέραν της ἐπέτειον, τὴν ἡμέραν ποὺ μιὰ δρὰξ τολμηρῶν ἀνθρώπων της εὐηγγελίσθη τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ Ἔθνους μας. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν αἱ σκέψεις ὅλων μας στρέφονται εἰς αὐτοὺς ποὺ χύνουν τὸ αἷμα των διὰ νὰ μὴ χαθῇ τὸ ἔργον τῶν προγόνων μας.

Ἀτρόμητοι, ἄκαμπτοι, ἀποφασισμένοι, ἡρωϊκοί, μὲ γενναῖον τὸ φρόνημα καὶ τὸ μέτωπον ὑψηλά, οἱ στρατιῶται μας μάχονται ὡς λέοντες, οἱ ναῦται μας αὐλακώνουν τὰς θαλάσσας μας, οἱ ἀεροπόροι μας διασχίζουν τοὺς αἰθέρας προασπίζοντες ἀκούραστα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν τιμήν του.

Αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 21, τῶν ἀνδρῶν τῆς φρουρᾶς τοῦ Μεσολογγίου, τῶν πυρπολητῶν τῆς Χίου καὶ τῶν ἄλλων μας ἀθανάτων ἡρώων ἀγαλλιοῦν διὰ τὰ κατορθώματα τῶν ἀνταξίων ἀπογόνων των. Ἡμεῖς ὅλοι εἴμεθα ὑπερήφανοι δι' αὐτοὺς καὶ ὁ Θεὸς καὶ ἡ Παναγία τοὺς εὐλογοῦν ἀπὸ ψηλά.

Σᾶς συγχαίρω, Στρατηγέ, διότι ἡγεῖσθε τοιούτων ἀνδρῶν. Καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε εἰς ὅλους, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἀξιωματικοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου ὁπλίτου τὰς πατρικάς μου εὐχὰς καὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς βαθείας μου πρὸς αὐτοὺς ἀγάπης.

Σᾶς ἀπονέμω τὸν Πολεμικὸν Σταυρὸν Α' Τάξεως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ κ. ΑΛ. ΚΟΡΙΖΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

Ἕλληνες Μαχηταί,

Ποτὲ κατὰ τὰ ἑκατὸν εἴκοσι χρόνια τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, ἡ Ἐθνικὴ ἑορτή μας δὲν εὑρῆκεν, ὅπως ἐφέτος, τὴν Ἑλλάδα νὰ ζῇ εἰς ἀτμόσφαιραν τόσον ὁμοίαν πρὸς τὴν ἡρωϊκὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ 21! Ὅπως τότε ἀνυψώσαμε τὶς καρδιές μας ὑπὲρ τὰ γήϊνα καὶ ἀφιερώσαμε τὰς ὑπάρξεις μας εἰς τὰ μεγάλα ἰδανικά, τὰ ἰδανικὰ τῆς Πατρίδος, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς τιμῆς. Ὅπως τότε, ἀγνοήσαμε τὸν κίνδυνον, ἀψηφήσαμε τὴν βίαν, ἀντετάξαμεν τὰ στήθη μας εἰς τὸν σίδηρον καὶ εἰς τὴν φωτιά. Ὅπως τότε, συνεσπειρώθημεν ὅλοι ὡς ἕνας ἄνθρωπος, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, μὲ τὴν κοινὴν καὶ ἀσάλευτην ἀπόφασιν τῆς θυσίας. Ὅπως τότε ἠντλήσαμεν τὸ θάρρος μας καὶ τὴν αὐτοπεποίθησίν μας ἀπὸ τὰς ἁγνὰς παραδόσεις τῆς φυλῆς καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. Καὶ ὅπως τότε, ὁ Ἑλληνικὸς ἀγὼν ἧναψεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, μαζὶ μὲ τὸν θαυμασμόν, τὴν φλόγα τῆς μιμήσεως, τὸν πόθον τῆς ἀναβιώσεως τῆς ἀρχαίας κλασσικῆς ἀρετῆς.

Αὐτὰ ὅλα, Ἕλληνες Μαχηταί, τὰ ὑψηλὰ καὶ ὡραῖα, τὰ κατεστήσατε σεῖς δυνατά, τὰ ἐκάματε νὰ βλαστήσουν μὲ τὸ τίμιον αἷμα σας. Ἀπὸ κάθε σταγόνα του, μὲ τὴν ὁποίαν ἐποτίσθη ἡ Ἠπειρωτικὴ γῆ, θὰ ἀναπηδήσῃ ἡ ἰκμὰς τῶν ἀλκίμων γενεῶν τοῦ μέλλοντος. Ὅπως εὐλογοῦμεν σήμερον ἡμεῖς τὰς σκιὰς τῶν ἡρώων τοῦ 21, ποὺ μᾶς ἐχάρισαν τὴν ἐλευθέραν ζωήν, ἔτσι θὰ εὐλογοῦν καὶ σᾶς, τὰ παιδιά σας καὶ τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν σας, διότι τοὺς τὴν διετηρήσατε.

Κρατεῖτε αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὰ χέρια σας τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν κρατεῖτε στερεά, ἀντάξιοι ἀπόγονοι τῶν ἀνδρῶν τῆς 25ης Μαρτίου. Ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρη, νεκροὶ καὶ ζωντανοί, καὶ οἱ αὐριανοὶ Ἕλληνες, στηρίζονται εἰς τὴν κάννην τοῦ πυροβόλου σας, εἰς τὴν λάμψιν τῆς λόγχης σας, εἰς τὴν δύναμιν τῶν καραβιῶν σας, εἰς τὰ φτερὰ τῶν ἀεροπλάνων σας. Εἰς τὸν γιγαντιαῖον ἀγῶνα σας, τὸν μεγαλύτερον καὶ λαμπρότερον ἀγῶνα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, τὸ λάβαρον τῆς Ἁγίας Λαύρας κυματίζει ἀπὸ πάνω σας καὶ σᾶς ὁδηγεῖ πρὸς τὴν δόξαν. Ἡ Εὐαγγελίστρια, τὴν ὁποίαν ἑορτάζομεν σήμερον, καὶ τὴν ὁποίαν προσέβαλεν ὁ ἐχθρὸς εἰς τὴν Τῆνον, σᾶς εὐλογεῖ.

Ἕλληνες Μαχηταί,

Ἡ Χώρα σᾶς ἐκφράζει δι' ἐμοῦ ἀπέραντον τὴν στοργήν της καὶ βαθεῖαν τὴν εὐγνωμοσύνην της.

ΑΛΕΞ. ΚΟΡΙΖΗΣ
Πρόεδρος Κυβερνήσεως

Ο ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ κ. ΠΑΠΑΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΥΠ' ΑΥΤΟΝ ΜΟΝΑΔΑΣ

Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοί, Στρατιῶται,

Συμπληροῦνται 120 χρόνια ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἡμέραν τῆς 25ης Μαρτίου 1821 καθ' ἣν μία δρὰξ ἡρώων ὑψώσασα τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἁγίας Λαύρας, μετ' ἀγῶνας τραχεῖς πρὸς μίαν ἰσχυρὰν καὶ σιδηρόφρακτον Αὐτοκρατορίαν, ἀγῶνας πρὸ τῶν ὁποίων ἔκθαμβος μένει καὶ θὰ μένῃ ἡ Ἱστορία τῶν λαῶν, κατέλιπεν εἰς τοὺς ἐπιγενομένους, εἰς τοὺς πατέρας μας, εἰς ἡμᾶς, τὴν Ἐλευθερίαν.

Ἡ Τριπολιτσά, τὸ Μανιάκι, τὰ Δερβενάκια, τὸ Μεσολόγγι, τὸ Σοῦλι, ἡ Ἀλαμάνα, ἡ Γραβιά, τὸ Ἀρκάδι, τὸ Βαλτέτσι, τὰ Ψαρά, κάθε γωνιὰ τῆς χώρας αὐτῆς, ἀποτελεῖ καὶ μίαν σελίδα ἡρωϊσμοῦ, αὐτοθυσίας, ἐνθέρμου πατριωτισμοῦ ἀπὸ τὸ Ἔπος τοῦ Ἀγῶνος τοῦ 21.

Ἔτσι ἡ 25η Μαρτίου, παρέμεινεν ἔκτοτε ὡς Ἁγία καὶ Ἱστορικὴ ἡμέρα διὰ τὸ Ἔθνος καὶ κάθε ἑλληνικὴ ψυχὴ τὴν κρατᾷ ζηλοτύπως καὶ στοργικῶς ὡς καθαρῶς ὡς ἁγνῶς Ἑλληνικήν, ὅσον καὶ ἂν οἱ κύκλοι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς παρέρχωνται, ὅσον καὶ ἂν οἱ χρόνοι διαβαίνουν καὶ ἀλλάζουν οἱ ἐπίγειοι κόσμοι.

Καὶ ἡ Ἐποποιΐα τοῦ 21 παραμένει ἐσαεὶ ὡς μία ἀστείρευτος πηγὴ ἄθλων ἡμιθεϊκῶν, πηγὴ τῆς ὁποίας τὰ νάματα δροσίζουσι τὰς ψυχάς των διὰ νέους μεγάλους καὶ εὐγενεῖς ἀγῶνας.

Ἔκτοτε, ὅλοι οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ τοῦ Ἔθνους ὑπῆρξαν Ἱεροὶ καὶ Ἅγιοι, ὑπῆρξαν ἀγῶνες τῆς Τιμῆς, τῆς Ἀρετῆς καὶ τοῦ Δικαίου.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι ὕστερα ἀπὸ τόσα ἔτη σεῖς εἰς τοὺς ὁποίους οἱ πρόγονοί σας τοῦ 21 ἐνεπιστεύθησαν τὴν Ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος μας, ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, μὲ τὴν δύναμιν τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου, ποὺ δὲν λησμονεῖ τὴν γενομένην εἰς Αὐτὴν προσβολήν, ἐξεκινήσατε ἀπὸ τὴν Πίνδον διὰ νὰ συγγράψητε ἐκεῖ, εἰς τὴν Μόροβαν, τὸ Ἰβάν, τὴν Χειμάρραν, τὴν Τομορίτσαν, τὴν Κάμιαν, τὸ Ἀργυρόκαστρον, τὴν Κλεισούραν, τὴν Τρεμπεσίναν, τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν.

Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοὶ καὶ Στρατιῶται,

Ὑπερήφανοι διὰ τὴν ἱερότητα τοῦ Ἀγῶνος καὶ τῶν σκοπῶν διὰ τοὺς ὁποίους μοχθῆτε, ὑπερήφανοι διὰ τὸ συντελούμενον ἔργον σας, ὑπερήφανοι διότι κατέστητε ἄξιοι τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ σεβασμοῦ ὁλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, συνεχίσατε τὸ ἀναληφθὲν ἔργον μὲ τὴν αὐτὴν πίστιν, τὴν αὐτὴν ἀποφασιστικότητα, τὴν αὐτὴν ἀνδρείαν, βέβαιοι ὅτι ἡ Παναγία, προστάτις καὶ ὁδηγήτρια, παραμένει εἰς τὸ πλευρόν σας διὰ νὰ στεφανώσῃ τελικῶς τὸν δίκαιον ἀγῶνα σας.

Ἀξιωματικοί, Ὑπαξιωματικοὶ καὶ Στρατιῶται,

Ἱστάμενοι διὰ μίαν στιγμὴν σιωπηλοὶ διὰ νὰ ἀποτίσωμεν ἐλάχιστον φόρον τιμῆς, σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἑορταζομένην σήμερον μνήμην τῆς συλλήψεως τοῦ Χριστοῦ καὶ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ πρὸς τοὺς τετιμημένους νεκροὺς τῶν Ἱερῶν ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας μας Ἀγῶνος, ἂς ἑνώσωμεν τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας, ἂς ἀτενίσωμεν κατάμματα τὴν ἀναγεννωμένην Μεγάλην Ἑλλάδα καὶ πρὸ τοῦ μεγαλειώδους αὐτοῦ ὁράματος, τὸ ὁποῖον φέρει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ δάκρυ τῆς συγκινήσεως καὶ εἰς τὰς καρδίας τὸ κῦμα τῆς ἀκλονήτου πίστεως διὰ τὴν Νίκην, ἂς ἀναφωνήσωμεν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μας:

Ζήτω τὸ Ἔθνος, Ζήτω ὁ Βασιλεύς, Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος ΑΛ. ΠΑΠΑΓΟΣ

'Ο Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς 'Επιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξανδρος Κοριζῆς.

■

'Ο Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς 'Επιθεωρητὴς τῆς 'Εθνικῆς 'Οργανώσεως Νεολαίας κ. 'Αλέξανδρος Κοριζῆς, ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ μας ἑορτῇ, ἐξεφώνησε τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν ἀνωτέρων Στελεχῶν, Βαθμοφόρων, Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν τῆς 'Οργανώσεως, ἐν τῷ κινηματοθεάτρῳ «Παλλάς», τὸν παραπλεύρως ἐμπνευσμένον λόγον.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ λόγου οἱ Φαλαγγῖται, αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ ὅλον ἐν γένει τὸ ἀκροατήριον, ἐξέσπων εἰς οὐρανομήκεις ζητωκραυγὰς καὶ παντοειδεῖς ἐκδηλώσεις πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

■

'Εθνικὴ Νεολαία τῆς 'Ελλάδος,

'Ο ἄγγελος πρωτοστάτης ποὺ κατέβηκε ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Παντοδυνάμου διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ θαῦμα τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ θείου λόγου καὶ νὰ φέρῃ τὸ ἄγγελμα τῆς ἀπολυτρώσεως στὴν πολυδοκιμασμένην ἀνθρωπότητα — αὐτὸς ὁ ἴδιος ἄγγελος, ἐκπληρώνων θέλημα θεῖον, ἐπέταξεν ἀπὸ τὰ οὐράνια, σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πάμφωτη γωνία τῆς γῆς, διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ θαῦμα παρόμοιο: Τὴν ἐνσάρκωσι τῶν πόθων καὶ τῶν ὀνείρων τοῦ "Εθνους μας — ὀνείρων καὶ πόθων πέντε ὁλοκλήρων αἰώνων σκλαβιᾶς. Καὶ εἶναι θαῦμα, γιατὶ δὲν ὑπῆρξεν ἡ ἐθνικὴ ἐπανάστασις τῶν 'Ελλήνων συνηθισμένο ἀνθρώπινο ἔργο, κάτι, ποὺ μπορεῖ νὰ χωρέσῃ στὰ πλαίσια καὶ τῶν πιὸ τολμηρῶν, ἔστω, ὑπολογισμῶν τοῦ λογικοῦ. Τὸ ἔργο τῶν ἡμιθέων τοῦ Εἰκοσιένα, ποὺ σήμερα γιορτάζουμε τὴν ἀθάνατη μνήμη τους, μὲ τὴν ψυχὴ γονατιστὴ μπροστὰ στοὺς δοξασμένους τάφους των, γεμάτη ἀπὸ τὴ θερμότερη λατρεία καὶ τὸν βαθύτερο θαυμασμό, εἶναι ὑπεράνθρωπο κατόρθωμα, ποὺ ὅμοιό του δὲν ἔχει νὰ δείξῃ καμμιὰ ἱστορία κανενὸς λαοῦ. Κι' ἀφοῦ μάταια τὸ ζητήσῃ, ἔξω ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ "Εθνους αὐτοῦ, πρέπει στὴν 'Ελλάδα νὰ ξαναγυρίσῃ κανεὶς γιὰ νὰ βρῇ κάτι ἀντάξιο: Καὶ ὄχι στὴν 'Ελλάδα μόνο τῶν Μαραθώνων καὶ τῶν Σαλαμίνων' ἀλλὰ στὴν 'Ελλάδα τὴ ζωντανή, τὴν τωρινὴ — σ' αὐτὸ τὸ ἄλλο σύγχρονον θαῦμα, σ' αὐτὸ τὸν ὑπεράνθρωπο ἆθλο, ποὺ ἐπιτελοῦν οἱ σημερινοί μας ἡμίθεοι στ' ἀπόκρημνα καὶ χιονισμένα βουνὰ τῆς 'Αλβανίας. ('Ενθουσιώδη χειροκροτήματα). 'Η ἴδια θεία πνοὴ ἐμψυχώνει τοὺς ἀξίους αὐτοὺς ἀπογόνους μεγάλων προγόνων' τὸ ἴδιο ἐκπληκτικὸ θάρρος, ἡ αὐτὴ ἀδάμαστη καρτερία, τὸ ἴδιο ὑψηλὸ φρόνημα, τὰ ἴδια ἰδανικὰ πίστεως, ἐλευθερίας καὶ τιμῆς. (Χειροκροτήματα). Κι' ἀπὸ τὴν ἴδια θεία μορφὴ συντροφεύονται στὸν σκληρὸ καὶ ἄνισο ἀγῶνα τους—ἄνισο καὶ σκληρό, σὰν τὸν ἀγῶνα τοῦ Εἰκοσιένα—ἀπὸ τὴ γλυκυτάτη μορφὴ τῆς Παρθένου, τῆς προσβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν Τῆνον Εὐαγγελιστρίας, ποὺ τὴν ἡμέρα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ οὐρανίου ἀγγέλματος τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Λυτρωτοῦ ἐδιάλεξαν οἱ πρόγονοί μας, μὲ τόσο βαθειὰ κατανόησι τοῦ συμβολισμοῦ της, διὰ νὰ ὑψώσουν τὴ σημαία τῆς ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας. Τὴν μορφὴ τῆς Θεοτόκου, ποὺ στ' ὄνομά της ἔψαλλε στὶς εὐτυχέστερες στιγμές του, τὸ Βυζάντιον, τὰ νικητήρια, καὶ εἶμαι βέβαιος ἀπόλυτα ὅτι θὰ ψάλλουμε καὶ μεῖς, συνεχίζοντες παληές, ἀγαπημένες παραδόσεις. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Βουβὸς ἀπὸ κατάπληξι καὶ θαυμασμὸ ἀπομένει ὁ μελετητὴς — ἀκόμα κι' αὐτὸς ποὺ θὰ πίστευε ἀπέραντες τὶς ἀνθρώπινες δυνατότητες — ὅταν σκύβῃ ἐπάνω στὰ πραγματικὰ στοιχεῖα, στὰ δεδομένα, ποὺ εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ στὸ ξεκίνημά του, τὸ τεράστιο ἐγχείρημα τοῦ Εἰκοσιένα. Φθάνει νὰ ρίξῃ κανεὶς τὸ ἁπλούστερο βλέμμα στὰ ἐρωτήματα ποὺ ἔθεσε μὲ τόσον ἀμείλικτη διαύγεια ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς κατὰ τὴ μεγάλη συνέλευσι τῶν Προκρίτων καὶ 'Αρχιερέων, καὶ στὸν ἴλιγγο ποὺ κατεῖχε τὰ πνεύματα τῶν συνετῶν, ἀκόμη καὶ τὰ μεγαλύτερα τῆς ἐποχῆς, ἀπὸ τοῦ 'Ιωάννου Καποδίστρια μέχρι τοῦ 'Αδαμαντίου Κοραῆ, ὅταν λογάριαζαν, μὲ τὸ μέτρο τῆς ψυχρᾶς λογικῆς, τὸν ὄγκον τῆς περιπετείας, γιὰ ν' ἀναμετρήσῃ, μὲ δέος καὶ ρίγη, τοὺς ἀπείρους καὶ κολοσσιαίους κινδύνους ποὺ εἶχαν ν' ἀντικρύσουν οἱ ὑπέροχοι ἐκεῖνοι ἄνδρες ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. 'Απὸ τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ τοῦ στοχαστικοῦ 'Ιεράρχου, ποὺ ὑπῆρξε καὶ μία διάνοια πολιτικὴ στὸν ἀγῶνα, εἶναι πολὺ εὔκολο νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς ἀμέσως τί ἀφάνταστο ψυχικὸ σθένος χρειάσθηκαν γιὰ νὰ ξεκινήσουν. "Ιχνος πραγματικῆς ἐλπίδος δὲν διεγράφετο στὸν ὁρίζοντα. 'Η τρομερὴ ἀνάμνησι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 'Ορλώφ, ποὺ εἶχε πνιγῆ στὸ αἷμα καὶ στὸ δάκρυ τῶν ραγιάδων, νωπὴ ἀκόμη γιὰ τὸ "Εθνος, ἔφθανε — αὐτὴ καὶ μόνη — νὰ κάμῃ διστακτικοὺς καὶ τοὺς τολμηρότερους. Οἱ ἀπόπειρες τοῦ Κοραῆ καὶ τοῦ Ρήγα Φεραίου, τοῦ ὑπερόχου αὐτοῦ προδρόμου, νὰ μπάσουν στὰ σχέδια τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος καὶ τὴν ὑπόθεσι τῆς 'Ελληνικῆς ἀπελευθερώσεως, εἶχαν ναυαγήσει στὴ γένεσί τους. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ναπολέων, ἀφοῦ πέρασε, σὰν φωτεινὸ μετέωρο, στὸ στερέωμα τῆς ἱστορίας, εἶχε σβήσει ἄδοξα στὴν 'Αγία 'Ελένη — μαζὶ μὲ τὶς ἐλπίδες ποὺ εἶχε, γιὰ μιὰ στιγμή, γεννήσει στὴν πικραμένη ψυχὴ τῶν σκλαβωμένων λαῶν — γιὰ ν' ἀφήσῃ,

πίσω του, μιὰ Εὐρώπη βαθύτατα κλονισμένη, τρομαγμένη ἀπὸ τὴ θύελλα, ἠθικῶς ξεπεσμένη, παραδομένη στὴν ἀντιδραστικὴ μυστικοπάθεια τῶν ἀνακτοβουλίων, ἕρμαιον τῆς τρομοκρατίας των, σφικτὰ δεμένη μὲ τὶς βαρειὲς ἁλυσίδες τῆς Ἱερῆς Συμμαχίας. Ἦταν ἔγκλημα καθοσιώσεως, στὴν ἀντίληψι τοῦ συνασπισμοῦ αὐτοῦ τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, ὄχι μόνο νὰ διανοηθῇ ἕνας λαὸς τὴν ἐθνική ἐλευθερία του, ἀλλὰ καὶ νὰ προφέρῃ ἁπλῶς τὴ λέξι. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν πνιγερὴ ἀτμόσφαιρα τῆς Εὐρώπης ἐπρόκειτο νὰ δράσῃ τὸ κίνημα τοῦ Εἰκοσιένα, σ' αὐτὴν νὰ ἐπιβληθῇ καὶ αὐτὴν νὰ ὑψώσῃ σ' ἀνθρωπινότερες σκέψεις, ὅπως ἀκριβῶς ἐκλήθη σήμερα ἡ Ἑλλὰς — ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται — νὰ δώσῃ, μὲ τὸ ἡρωϊκὸ παράδειγμά της, τὸ μέγα δίδαγμα τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια, τὴν ἐθνικὴ ἐλευθερία καὶ τὴν τιμή, σὲ μιὰ Εὐρώπη πεσμένη, φοβισμένη, ποὺ σὰν νὰ ξέχασε γιὰ πάντα τὶς ὑψηλότερες ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ της. (Παρατεταμένα ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Ἦταν ὅμως μόνον αὐτὸς ὁ τεράστιος σκόπελος; Ἂν ἡ ἀντιδραστικὴ Εὐρώπη παρουσίαζε δυσμενῆ ἀτμόσφαιρα διὰ τὸ κίνημα, ὑπῆρχε ὁ ἄλλος κίνδυνος πολὺ πιὸ κοντινός: Μιὰ κραταιοτάτη αὐτοκρατορία ποὺ ἅπλωνε τὴν ἐπιβλητικὴ δύναμί της ἀπὸ τὸ ρεῦμα τοῦ Δουνάβεως ὡς τὰ βάθη τῆς Ἀσίας καὶ ὡς τὴν ἄμμο τῆς ἐρήμου· ποὺ εἶχε στὴ διάθεσί της ἀστείρευτη δεξαμενὴ ἀνθρώπων, μέσων, πλούτου, ὅπλων, στρατῶν, στόλου. Μία αὐτοκρατορία μὲ περίλαμπρη στρατιωτικὴν ἱστορία καὶ τέτοια πολεμικὴ ἀρετή, ὥστε ἡ Εὐρώπη τὴν ἔτρεμεν. Αὐτὴν τὴν τρομερὴ αὐτοκρατορία εἶχαν τὴν ἀπίστευτη τόλμη ν' ἀντιμετωπίσουν, σὲ πάλη θανάσιμη, σῶμα μὲ σῶμα, μιὰ φούχτα παλληκάρια, οἱ ἡμίθεοι τοῦ Εἰκοσιένα (χειροκροτήματα)· ν' ἀντιμετωπίσουν τὰ πλήθη της καὶ τοὺς θησαυρούς της· τοὺς στρατοὺς καὶ τοὺς στόλους της· καὶ τὴν πολεμικὴ ἀρετὴ καὶ τὴν στρατιωτικὴ πεῖρα της. Μὲ τί μέσα; Μ' ἕνα καὶ μόνο: μὲ τὴν ΨΥΧΗ, μὲ τὴ μεγάλη τους ΨΥΧΗ, αὐτὴ τὴν πνοὴ τοῦ Θεοῦ μέσα στὸν ἄνθρωπο. (Τὰ χειροκροτήματα παρατείνονται ἐπὶ μακρόν). Αὐτὴ τὴν ΨΥΧΗ, ποὺ ὅταν πλημμυρίσῃ ἀπὸ τὸ θεῖο κρασὶ τῆς πίστεως, ὅταν γνωρίσῃ τὴν ἅγια μέθη τοῦ ἀληθινοῦ ἐνθουσιασμοῦ, κάνει τὸ θαῦμα: Τὸ ἀκατόρθωτο κατορθωτό. Αὐτὴ κάνει τὸ Δαυῒδ νὰ ρίχνῃ κάτω τὸ Γολιάθ. Ὁ πιὸ κοινὸς ἄνθρωπος μεταμορφώνεται σὲ ἥρωα, ὅταν αἰσθανθῇ μέσα του τὴν πνοὴ τοῦ θείου. Καὶ τότε παίρνει μέρος στὴν παντοδυναμία του. Κι' ἔτσι τὰ θεωρούμενα ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις γίνονται δυνατὰ γι' αὐτόν. Τὸ Εἰκοσιένα εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα, τὰ ἀπροσμέτρητα θαύματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ἐθνικὴ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος!

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς διάλεξα τὴ σημερινὴ μέρα, τὴν ἀφιερωμένη σ' αὐτὸ τὸ θαῦμα, γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσω, γιὰ πρώτη φορά, ἐπίσημα, μαζί σου. (Ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα). Ποιὰ εὐκαιρία καλύτερη θὰ μποροῦσα νἄχω γι' αὐτό; Ὅταν μιλοῦμε γιὰ ἐνθουσιασμό, μιλοῦμε ἀσυναίσθητα γιὰ νειάτα. Δὲν θέλω νὰ πῶ μ' αὐτό, ὅτι οἱ ἄλλες ἡλικίες τῆς φρονήσεως εἶναι κλειστὲς στὴν ἐξαίσια δόνησι αὐτοῦ τοῦ αἰσθήματος. Ὁλόκληρη στρατιὰ ἀπὸ σκιὲς μεγάλων, ὑπερόχων, ὡρίμων ἀνθρώπων ποὺ διετήρησαν ἀκοίμητο καὶ βαθὺ τὸν ἐνθουσιασμό τους μέχρι γήρατος, μέχρι τάφου, γιὰ νὰ μᾶς ἀφήσουν τοὺς καρπούς του, ἔργα μεγάλα, στὴν ἐπιστήμη, στὴν τέχνη, στὸν πόλεμο, στὴ δρᾶσι ἐν γένει, στὴν ἱστορία, θὰ ἤρχετο ἐδῶ νὰ μὲ ἐπιτιμήσῃ γιὰ τὴν ἀδικία. Καὶ πρώτη ἀπ' ὅλες ἡ σκιὰ τοῦ Μεγάλου μας Ἀρχηγοῦ, (καταφανὴς ἡ βαθεῖα συγκίνησις τῶν παρισταμένων), ποὺ χάραξε τὸ δοξασμένο δρόμο ποὺ ἀκολουθοῦμε καὶ δημιούργησε τὰ θαυμαστὰ ἔργα ποὺ μᾶς κληροδότησε — ἔργα τοῦ θερμοτέρου καὶ ἁγνοτέρου ἐνθουσιασμοῦ — καὶ πρῶτο ἀπ' ὅλα τὴ λαμπρὴ Ὀργάνωσί σας. (Παταγώδη καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα). Καὶ δὲν ξεχνῶ αὐτὴ τὴ μεγάλη στιγμή, ποὺ ἔρχομαι νὰ ἀνανεώσω ἐπίσημα τὸ ἠθικὸ συμβόλαιο, ποὺ ἔχομε συνάψει καὶ ὡς Ἔθνος καὶ ὡς κοινωνία μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Νεολαία, συμβόλαιο στοργῆς καὶ ἀκαταπονήτου ἐργασίας γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ ὑλική της ἀνύψωσι, τὰ συγκινητικώτατα καὶ βαθύτατα λόγια του, στὴν προσφώνησί του πρὸς τὴ Φοιτητικὴ Νεολαία, τῆς δεκάτης Δεκεμβρίου 1936, καὶ ποὺ μᾶς δίνουν τὸ πνεῦμα, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέα τῆς ὀργανώσεώς σας: «Ὅταν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Βασιλέως μας — ἔλεγε — ἑνὸς ἀληθινοῦ βασιλιᾶ, ἔκαμα τὴν 4ην Αὐγούστου, εἶχα πρὸ παντὸς ἐσένα ὑπ' ὄψιν μου, Ἑλληνικὴ Νεολαία. Εἶδα τὴν ἄβυσσον εἰς τὴν ὁποίαν κατρακυλοῦσες, εἶδα τὴν ἀνάγκη νὰ σωθῇς καὶ εἶχα τὴν πίστιν ὅτι θὰ σωθῇς. Ἀλλὰ ἀκόμη ὅλοι σήμερα καὶ ἐγὼ πολλὲς φορὲς λέγομεν: Ἡ Νεολαία εἶναι τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους, ἡ Νεολαία εἶναι ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν πρὸ παντὸς θέλουμε νὰ δώσωμε τὴν ψυχήν μας ὅλην καὶ ὅλα μας τὰ μέσα, διὰ νὰ σώσωμεν τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους. Ἡ γενεά μας ἦλθε, εἶναι καὶ θὰ παρέλθῃ. Αὐτὸ ποὺ ἔρχεται εἶναι ἡ Νεολαία. Σωστὰ εἶναι ὅλα αὐτὰ καὶ ἀληθινὰ εἶναι ὅλα αὐτά. Ἀλλὰ εἶναι ὅμως καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ἀπόψε. Τὸ μέλλον δὲν ἔρχεται σὰν ἕνα κομμάτι διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ ἕνα κομμάτι ποὺ φεύγει «ἀποτόμως καὶ λέγεται «παρελθόν». Ἐσεῖς δὲν θὰ ἔλθετε ἀποτόμως σὰν νὰ περιμένετε σὲ μιὰ γωνιά, ὅσο νὰ ξεφύγῃ ἡ ἄλλη γενεά, διὰ νὰ ἔλθετε ὅλοι μαζὶ νὰ τὴν ἀντικαταστήσετε. Ἡ ζωὴ ἡ ἀνθρώπινη καὶ ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς κοινωνίας εἶναι ἕνας ὁρμητικὸς ποταμός, ὁ ὁποῖος ρέει διαρκῶς καὶ κάθε στιγμὴ παρέρχεται τὸ παρελθὸν καὶ κάθε στιγμὴ ἔρχεται τὸ μέλλον. Ἀλλὰ εἶναι καὶ ἕνα ἄλλο ἀκόμη. Δὲν εἴσθε χρήσιμοι μόνον διὰ τὸ μέλλον. Δὲν εἴσθε μόνον τὸ μέλλον, εἴσθε καὶ τὸ παρόν. Τὸ σημερινὸν Ἔθνος δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀποτελῆται μόνον ἀπὸ ἡλικιωμένους καὶ ἀπὸ ἄνδρας καὶ ἀπὸ γυναῖκας, ποὺ παλαίουν τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς κουρασμένοι. Ἔχει ἀνάγκην τὸ παρὸν ἔχει ἀνάγκην αὐτὸ ποὺ εἴμεθα τώρα, ἔχει ἀνάγκην νὰ βλέπῃ τὸν ἥλιον τῆς ζωῆς, νὰ βλέπῃ τὴν φλόγα τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία θὰ τοῦ θερμαίνῃ τὰ στήθη. Σεῖς εἴσθε αὐτὸς ὁ ἥλιος, σεῖς εἴσθε αὐτὴ ἡ φλόγα καὶ τώρα ἀκόμη ποὺ εἴσθε νέοι, δὲν εἴσθε μόνον ὁδηγούμενοι ἀπὸ ἡμᾶς, τοὺς μεγαλυτέρους, εἴσθε οἱ θερμαίνοντες καὶ οἱ ἐνθουσιάζοντες ἡμᾶς καὶ ἑπομένως εἴσθε κατὰ ἕνα μεγάλο μέρος οἱ ὁδηγοῦντες ἡμᾶς» (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Αὐτὰ μᾶς ἔλεγεν ὁ Μεγάλος μας Ἀρχηγός.

Σ' αὐτὸ τὸν ἥλιο τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, σ' αὐτὴ τὴ θεία φλόγα, ποὺ φωτίζει καὶ θερμαίνει, σὲ σένα, Νεολαία τῆς Ἑλλάδας, ἀπευθύνομαι μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα, τὴ μεγάλη αὐτὴ μέρα (χειροκροτήματα). Ὁ Θεὸς στὴν πανσοφία του ἔβαλε αὐτὴ τὴ φλόγα στὰ στήθη τῆς νεότητος αὐτὴ τὴν ἐξαίσια ὁρμὴ πρὸς ὅ,τι εὐγενές, ὑψηλὸ καὶ ὡραῖο, αὐτὴ τὴν ἄσβεστη δίψα γιὰ ἰδανικό, γιὰ νὰ κρατῇ τὴ ζωή, νὰ συντηρῇ τὴν τάσι της πρὸς ἀνώτερα ἐπίπεδα. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ἐπειδὴ τὰ νειάτα παίζουν τόσο σπουδαῖο ρόλο στὴ ζωὴ τοῦ συνόλου, ἐπειδὴ ἀποτελοῦν τὸ ψυχικὸ προζύμι γιὰ κάθε ἀνάτασί του, διάλεξα τὴ γιορτὴ τοῦ Εἰκοσιένα γιὰ νὰ μιλήσω σ' αὐτά. (Χειροκροτήματα). Ἡ φλόγα γιὰ νὰ διατηρῆται θέλει ἀέναη τροφή. Καὶ ποῦ ἀλλοῦ μπορεῖ νὰ τὴν εὕρῃ καλλίτερη, παρὰ στὴ μεγάλη κι' αἰώνια πραγματικότητα τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς ἱστορίας του; Ἐλάτε μαζί μου, Ἑλληνικὰ νειάτα, νὰ ἰδοῦμε ἀπὸ κοντὰ κάπως τὰ θαυμαστὰ ἔργα τοῦ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ: Μέσα στὴν καρδιὰ τῆς κραταιᾶς καὶ τρομερῆς αὐτοκρατορίας μπόρεσε, αὐτὸς ὁ ἐνθουσιασμός, νὰ πλέξῃ σὰν ἱστὸν ἀράχνης αὐτὴ τὴν εὐρύτατη ἐθνικὴ συνωμοσία, ποὺ, στὴν αἰώνια εὐγνωμοσύνη τῶν Ἑλλήνων, εἶναι γνωστὴ μὲ τὸ ὄνομα «Φιλικὴ Ἑταιρεία». Κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ μάτια τοῦ δυνάστου, μπόρεσε ὁ ἐνθουσιασμὸς αὐτὸς νὰ λειτουργήσῃ μὲ ὑπομονὴ ἀφάνταστη καὶ τεραστίους κινδύνους, τὸ ὄργανο ποὺ ἔμελλε σὲ λίγο νὰ σπάσῃ τὶς ἁλυσίδες τῆς σκλαβιᾶς. Δημιούργησε ὑποχθόνιο ρεῦμα γιὰ τὸν ἀγῶνα τόσο δυνατὸ ποὺ καὶ οἱ πιὸ διστακτικοὶ βρέθηκαν ὑποχρεωμένοι ν' ἀκολουθήσουν. Τὸν πρῶτο ρόλο στὸν σχηματισμὸ τῆς ἀτμοσφαίρας, γιὰ τὸ πρῶτο αὐτὸ κολοσσιαῖο κατόρθωμα, ἔπαιξε ἡ νεολαία τῆς ἐποχῆς — αὐτὴ ἡ Νεολαία ποὺ σᾶς προτείνω γιὰ ἀθάνατο πρότυπο, αἰώνιο παράδειγμα πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως στὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη. Ἀμύητοι, στὶς περισσότερες περιπτώσεις, στὰ μυστήρια τῆς Ἑταιρείας, μεμυημένη ὅμως ἀπὸ τὴ διαίσθησι τῆς καινούργιας, τῆς ἁγνῆς τῆς θερμῆς ψυχῆς, ὅλη ἡ σπουδάζουσα Νεολαία τῶν Ἑλληνικῶν παροικιῶν, ἀνερρίπιζε τὴ φλόγα τῆς ἐλευθερίας. Καὶ ἀφοῦ ἔδωσε στὴν Ὀδησσὸ τὴν ἀξιομνημόνευτη ἐκείνη ἐρασιτεχνικὴ παράστασι τοῦ «Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος», τοῦ Λασσάνη, ποὺ προέλεγε τὴ μεγάλη ἐθνικὴ ἐπανάστασι κατέβαινε, μὲ τὸ ντουφέκι στὸ χέρι, στὸν ἱερὸ ἀγῶνα. Τὸ ἄνθος τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας τῶν παροικιῶν, πεντακόσια παι-

διά — ἀριθμός ἐκπληκτικός γιά τήν ἐποχή — ἔτρεξε στή φωνή τῆς ἀναγεννωμένης Πατρίδος, νά καταταχθῆ στό λόχο τῶν «μαυροφορεμένων», στόν περίφημο ἱερό λόχο τοῦ Νικολάου Ὑψηλάντη. Ἀτρόμητη ἐγκαινίασε τόν μεγάλο ἀγῶνα ἡ Νεολαία τοῦ Εἰκοσιένα, στά ἐδάφη τῶν παραδουναβίων ἡγεμονιῶν, πιστή στήν παμβαλκανική ἰδέα τοῦ Ρήγα καί στήν παράδοσι τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος, πού δέν ἐπολέμησε ποτέ γιά σκοπούς ἐγωϊστικούς, ἀλλά πάντοτε, ὅπως μάχεται καί σήμερα, σάν πρωταθλητής τῶν Κοινῶν καί μεγάλων ἰδανικῶν τῆς ἀνθρωπότητος (ζωηρά καί παρατεταμένα χειροκροτήματα). Ἔτρεμεν ἡ καρδιά τῶν Ντελάληδων, ὅταν εἶδαν τούς ἱερολοχίτας νά προβαίνουν μέ σφιγμένες γραμμές καί τά ἐμβλήματα τοῦ θανάτου, τήν νεκροκεφαλή καί τά κόκκαλα χιαστί, στό ψηλό τους καλπάκι, κατά τό Δραγατσάνι. Κι' ἄν δέν ἦταν τό θανάσιμο λάθος τοῦ ἀρχηγοῦ νά τούς διχάση, θά κέρδιζαν τή λαμπρότερη νίκη. Ἔπεσαν, οἱ περισσότεροι, ἐκεῖ, σάν Ἕλληνες τῶν κλασσικῶν καιρῶν, πιό δοξασμένοι κι' ἀπό τούς ἱερολοχίτας τῶν ἀρχαίων Θηβῶν, γιά νά ἐμπνεύσουν στόν Ἀνδρέα Κάλβο τούς ἀθάνατους αὐτούς στίχους:

Ἄς μή βρέξη ποτέ
Τό σύννεφο καί ὁ ἄνεμος
Σκληρός ἄς μή σκορπίση
Τό χῶμα τό μακάριον
Πού σᾶς σκεπάζει.

Ἄς τό δροσίση πάντοτε
Μέ τ' ἀργυρᾶ της δάκρυα
Ἡ ροδόπεπλος κόρη'
Κι' αὐτοῦ ἄς ξεφυτρώνουν
Αἰώνια τ' ἄνθη.

Ὦ γνήσια τῆς Ἑλλάδος
Τέκνα' ψυχαί πού ἐπέσατε
Εἰς τόν ἀγῶνα ἀνδρείως
Τάγμα ἐκλεκτῶν ἡρώων
Καύχημα νέον.

Σᾶς ἅρπαξεν ἡ τύχη
Τήν νικητήριον δάφνην
Καί ἀπό μυρτιάν σᾶς ἔπλεξε
Καί πένθιμον κυπάρισσον
Στέφανον ἄλλον.

Ἀλλ' ἄν τις ἀποθάνη
Διά τήν πατρίδα, ἡ μύρτος
Εἶναι φύλλον ἀτίμητον
Καί καλά τά κλαδιά τῆς κυπαρίσσου.

(Χειροκροτήματα καί ἐκδηλώσεις)

Ὅσοι ἐσώθησαν ἀπό τούς ἡρωϊκούς αὐτούς νέους, στή χαράδρα τοῦ Γκούρα Βερζύϊ, τή χαράδρα τοῦ θανάτου, ὅπου τούς ἐθέρισαν «ὡς θαλερούς στάχεις», τά σπαθιά τῶν ἱππέων, κατέβηκαν στήν Πελοπόννησο, νά γίνουν ὁ πυρήν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καί νά φυσήσουν στά στήθη τῶν ἀγωνιστῶν τόν ἐνθουσιασμό τῆς Νεότητος.

Κι' ἐλάτε τώρα μαζί μου, νά ἴδοῦμε πλησιέστερα τά ἐκπληκτικά ἔργα του: Ν' ἀντικρύσουμε τούς Ἕλληνας, τούς ραγιάδες, τούς ἀμάχους, τούς ἀγυμνάστους, νά πολεμοῦν, στό Βαλτέτσι, μέ τό λίγο μπαρούτι πού τούς εἶχαν στείλει οἱ φιλικοί τῆς Σμύρνης' νά τούς λείπη τό μολύβι γιά τά βόλια τῶν ντουφεκιῶν τους καί ν' ἀναγκάζεται ὁ ἀσύγκριτος Νικηταρᾶς νά κατέβη στό Ἄργος καί κάτω ἀπό τά ἔκπληκτα μάτια τῆς ξένης, τρομοκρατημένης ἀπ' τό τόλμημα ἐξουσίας νά ξηλώνη τή μολυβένια σκεπή ἑνός τζαμιοῦ, γιά νά τήν κάμη σφαίρες. (χειροκροτήματα) νά παρευρεθοῦμε στή δοξασμένη μάχη τῆς Γράνας καί τά παλληκάρια τοῦ Κολοκοτρώνη νά σκαρφαλώνουν κάτω ἀπό τίς φωτιές τῶν κανονιῶν, σ' ἑπτά μέτρων τεῖχος, καί νά κυριεύουν τό κάστρο τῆς Τριπόλεως' νά ἰδοῦμε τό Δημήτριο Ὑψηλάντη ν' ἀμύνεται, μέ τριακοσίους, σάν ἄλλος Λεωνίδας, στήν Ἀκρόπολι τοῦ Ἄργους, ἐναντίον τῆς στρατιᾶς τοῦ Δράμαλη' ν' ἀντικρύσουμε τό θαῦμα τῆς συντριβῆς τῆς στρατιᾶς αὐτῆς στά Δερβενάκια' καί τόν Ὑψηλάντη νά περνᾶ στά νῶτα τοῦ ἐχθροῦ, πού θεωρήθηκε σ' ὅλη τήν Εὐρώπη ἀκόμα, σάν τό μεγαλύτερο στρατιωτικό κατόρθωμα τῆς ἐποχῆς' ν' ἀντικρύσουμε τή λεβεντιά καί τό μαρτύριο τοῦ Διάκου, τό θεῖο χορό τοῦ Ἀνδρούτσου στό χάνι τῆς Γραβιᾶς' τόν Παπαφλέσσα ν' ἀντιμετωπίζη μέ μιά φοῦχτα παλληκάρια τή στρατιά τοῦ Ἰμπραήμ στό Μανιάκι' τόν Ὑψηλάντη πάλι νά τήν ἀποκρούη στούς Μύλους' τό Μεσολόγγι, μέ τήν ἀντίστασι καί τήν ἔξοδό του, νά γίνεται παραμύθι καί τραγούδι' (χειροκροτήματα) νά ἴδοῦμε τόν Καραϊσκάκη νά σπάζη τόν τελευταῖο κρίκο τῆς σκλαβιᾶς μας στήν Ἀράχωβα' τόν Κανάρη νά καίη ναυαρχίδες καί νά φωτίζη μέ τίς φλόγες των καί τίς πιό σκοτεινές συνειδήσεις τῆς Εὐρώπης (χειροκροτήματα)' ν' ἀντικρύσουμε τόν Μιαούλη, τόν Νέλσωνα αὐτόν τῆς Ἑλλάδος, νά καταναυμαχῆ στά στενά τῆς Σάμου δυό μεγάλους στόλους μέ τά σιτοκάραβα τῆς Ὕδρας καί τῶν Σπετσῶν (χειροκροτήματα)' νά ἴδοῦμε τίς γυναῖκες ἀκόμα, καπετάνισσες σάν τή Μπουμπουλίνα, ν' ἀποκλείουν τό Ναύπλιο, ἤ σάν τή Μαντώ Μαυρογένους νά στρατηγεύουν στήν Εὔβοια (χειροκροτήματα)' νά ἴδοῦμε μέ δυό λόγια τήν πανίσχυρη αὐτοκρατορία νά ἡττᾶται' τήν Ἱερή Συμμαχία νά λυγίζη' τήν Εὐρώπη νά καίγεται ἀπό ἐνθουσιασμό' τήν ποίησί της νά τραγουδῆ τούς Ἕλληνας μέ τούς ὑψηλότερους στίχους της' τόν φιλελληνισμό νά φουντώνη' τούς φιλέλληνας νάρχωνται νά σκοτώνονται πλάϊ στά παλληκάρια μας' τόν Βύρωνα στό Μεσολόγγι' (χειροκροτήματα) τά χρήματα καί τά ὅπλα νά φθάνουν' τά ξένα καράβια νά βουλιάζουν τούς ἐχθρικούς στόλους στό Ναυαρῖνο, τίς Κυβερνήσεις, πού δέν ἤθελαν ν' ἀκούσουν γιά ἐλευθερία, νά ὑπογράφουν τήν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος' τό δόγμα τῶν ἐθνοτήτων, ὠχρά διατυπωμένον, στό βιβλίο τῆς Στάελ γιά τή Γερμανία, νά ζωντανεύη καί νά γίνεται πηγή ἐμπνεύσεως γιά τούς ὡραιοτέρους ἀγῶνας τῶν λαῶν καί στό τέλος νά καθιερώνεται θριαμβευτικά, σάν βάσις στό Διεθνές Δίκαιο. Γιατί, θά ἦτανε μεγάλη ἀδικία στό Εἰκοσιένα νά θεωρηθῆ σάν χρονολογία στήν ἐθνική μας μονάχα ἱστορία. Εἶναι μιά μεγάλη χρονολογία στήν ἱστορία τῆς Εὐρώπης (χειροκροτήματα). Τό παράδειγμα τῆς Ἑλλάδος ἐνέπνευσε πολλούς λαούς. Καί πρῶτον ἀπ' ὅλους αὐτόν ἀκριβῶς τό λαό πού ζητᾶ νά πληρώση σήμερα τό μεγάλο ἠθικό χρέος στούς ἡρωϊκούς μας προγόνους μέ τήν ὑποδούλωσι καί τήν ἐξουθένωσι τῆς Πατρίδος μας. Ἑκατόν εἴκοσι χρόνια μετά τόν ἱερό ἀγῶνα τῆς ἀνεξαρτησίας εὑρισκόμεθα ὑποχρεωμένοι τώρα νά τόν ἐπαναλάβωμε, νά πολεμήσωμε ἐναντίον ὑπούλου ἐπιδρομέως, οἱ Ἕλληνες σάν ἕνας ἄνθρωπος ἐδράξαμε τά ὅπλα (ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα). Καί γι' ἄλλη μιά φορά ὁ ἐθνικός μας ἐνθουσιασμός, ἡ ἀκλόνητη πίστις στήν αἰώνια Ἑλλάδα θαυματουργεῖ. Ὁ ἐχθρός ἐτινάχθη ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς Πατρίδος καί καθηλώθη πολύ πέραν τῶν γραμμῶν τῆς ἐξορμήσεώς του. (Παρατεταμένα καί ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα καί ἐκδηλώσεις).

Ἐθνική Νεολαία τῆς Ἑλλάδος,

Στρέψε τό βλέμμα σου μέ θαυμασμό καί λατρεία στούς ἥρωας αὐτούς πού ἐπαναλαμβάνουν μ' ἀσύγκριτη αὐτοθυσία τήν ἐποποιΐα τοῦ 21. Νοιῶσε βαθειά στήν ἀτίμητη θυσία τους κατάλαβε ὅτι κι' αὐτοί δέν μάχονται μονάχα γιά τήν ἐθνική μας ὕπαρξι, ἀλλά καί γιά τόν κόσμο ὁλόκληρο γιά νά σηκώσουν μέ τό παράδειγμά τους τή φοβισμένη, τήν πεσμένη ἀνθρωπότητα, στό ὕψος τῶν πιό πολυτίμων ἠθικῶν κατακτήσεών της. Ἔτσι ἡ Ἑλλάς ἐμφανίζεται διά μίαν ἀκόμη φοράν ὄχι μόνον ὡς Κράτος, ἀλλά καί ὡς Ἰδέα. (Χειροκροτήματα). Καί τήν ὥρα αὐτήν, πού νέαι ἀπειλαί διαγράφονται στόν ὁρίζοντα ὁρκίσου ὅτι θά διατηρήσης ἄσβεστη τή φλόγα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ σου ὅ,τι δήποτε καί ἄν συμβῆ. (Σύσσωμον τό ἀκροατήριον ἐν βαθυτάτη συγκινήσει ἀπαντᾶ: ὁρκιζόμεθα!)' ὅτι θά μείνης πιστή στίς μεγάλες ἀρχές τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, τῆς ἐλευθερίας καί τῆς τιμῆς, (φωναί: ὁρκιζόμεθα) στά ἰδανικά πού ὁ ἄνθρωπος ἔχει κατακτήσει μέ ποταμούς αἱμάτων καί χωρίς τά ὁποῖα δέν ἀξίζει νά ζῆ. (Φωναί: Ὁρκιζόμεθα ν' ἀποθάνωμεν ὅλοι!). Κι' ἄν εἶναι νά πεθάνουμε γιά τήν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος καί τήν ἀπολύτρωσι τοῦ κόσμου — ἄς πεθάνουμε. (Φωναί: Ἄς πεθάνουμε!) Ἡ ἀκατάβλητη δύναμις τῆς ἰδέας θά μᾶς ἀναστήση. (Φωναί: Ἡ Ἑλλάς θά ζήση, θά ζήση, θά ζήση!)

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κοριζῆς ἐν τέλει ἐκραύγασε:

Ζήτω τό Ἔθνος.
Ζήτω τό Ἐθνικόν Σύμβολον, ὁ Βασιλεύς.
Ζήτω ὁ Ἐθνικός Στρατός.
Ζήτω ἡ Ἐθνική Νεολαία.

25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Ἡ ἱστορία ἔχει ἤδη κατατάξει τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 21 μεταξὺ τῶν σπανίων καὶ κρισίμων ὁμαδικῶν πράξεων αἱ ὁποῖαι ἐφώτισαν καὶ θὰ φωτίζουν ἐσαεὶ τὸν δρόμον τῆς ἀνθρωπότητος, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν ὑψηλὴν δικαίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ πολιτικὴ της σημασία εἶναι γνωστή. Ἀνέστησε τὴν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ τάφου. Ἀποκατέστησεν εἰς τὴν ἐλευθέραν ζωὴν ἕνα ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων λαῶν τοῦ κόσμου — τὸν λαὸν ποὺ ἔδωσε ρυθμὸν καὶ φτερὰ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν καὶ κανόνας βίου αἰωνίους εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν. Τὸν λαὸν ποὺ «ἠμπόρεσε νὰ ντύση μὲ θεία σάρκα τὸ φωτερώτερον ἀπ' ὅλα τὰ ὄνειρα» τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ πλὴν τούτου τ' ἀποτελέσματά της ἦσαν ἀκόμη σημαντικώτερα. Ἡ Εὐρώπη ἔπτησσε καὶ τότε ὑπὸ τὸ πέλμα τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας, τοῦ πανισχύρου συνασπισμοῦ τῶν δυνατῶν τῆς γῆς. Ἀλλὰ καθὼς καὶ τώρα ἔτσι καὶ τότε πρὸ ἑκατὸν εἴκοσι ἐτῶν εἰς τὸν μικρὸν αὐτὸν τόπον, τὸν λησμονημένον, ἔλαμψε μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι τῆς Βίας καὶ τοῦ Τρόμου τὸ πρῶτον φῶς καὶ ἡ πρώτη ἐλπίς. Οἱ δοῦλοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἤκουσαν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐμβρόντητοι τὴν πολεμικὴν κραυγὴν τῆς αἰωνίας Ἑλλάδας. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον μόλις χρόνον ἐνωτίσθησαν τὸ παράδειγμά της, ἤντλησαν πίστιν καὶ θάρρος ἀπὸ τὸ ὑπεράνθρωπον τόλμημά της, ἔδραξαν τὰ ὅπλα τῆς ἐλευθερίας καὶ συνέτριψαν τὰς ἁλύσεις.

Ἀλλ' ἡ ἠθικὴ πρὸ παντὸς ἀξία τῆς Ἐγέρσεως τοῦ 21 εἶναι ἐκείνη ποὺ ἔκαμε τὴν ψυχὴν τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων ὅλης τῆς γῆς νὰ τρέμη ἀπὸ θάμβος καὶ δέος θρησκευτικόν: Ποῖος ἠμποροῦσε νὰ πιστεύση τότε εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ «ἄφρονος ἐκείνου κινήματος»; Ἡ πτωχὴ λογικὴ τῶν ἀνθρώπων τὸ κατεδίκαζεν. Οἱ ἐπιφανέστεροι καὶ οἱ συνετώτεροι Ἕλληνες, ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς, τὸ ἀπεδοκίμαζον. Ἀλλ' ὁ λαὸς τῶν Ἀρματωλῶν, τῶν Κλεφτῶν καὶ τῶν Κουρσάρων δὲν ἐγνώριζε νὰ ὑπολογίζη. Ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμήν, ὅταν ὑψώθη τὸ λάβαρον τοῦ Ἀγῶνος εἰς τὴν ἀναστάσιμον πνοὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔαρος, ὅρκος καὶ σύνθημά των ἦσαν αἱ λέξεις «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος». Καὶ ἡ δραματικὴ αὐτὴ ὑπόσχεσις δὲν ἦτο οὔτε λόγος κενὸς οὔτε πρόκλησις ἁπλῆ. Τὴν ἐπεκύρωσεν ἡ Α' Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων, ἡ συγκροτηθεῖσα εἰς τὴν Ἐπίδαυρον, μὲ τὴν ἱστορικήν της διακήρυξιν: «**Ὁμοθυμαδὸν ἐκστρατεύσαμεν, ἀποφασίσαντες ἢ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπόν μας καὶ νὰ διοικηθῶμεν μὲ νόμους δικαίους, ἢ νὰ χαθῶμεν ἐξ ὁλοκλήρου, κρίνοντες ἀνάξιον νὰ ζῶμεν πλέον ἡμεῖς οἱ ἀπόγονοι τοῦ περικλεοῦς ἐκείνου Ἔθνους τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ δουλείαν τοιαύτην, ἰδίαν μᾶλλον τῶν ἀλόγων ζώων, παρὰ τῶν λογικῶν ὄντων**». Καὶ τὴν ἐπεκύρωσε πρὸ παντὸς τὸ θαυμαστὸν ἡρωϊκὸν ἔπος τοῦ ἑπταετοῦς ἀγῶνος, ἐπάνω ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀνεμίζει σὰν φωτοστέφανος ἡ τραγικὴ πνοὴ τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν — ἡ πνοὴ ποὺ ἐκίνησε τὰς εὐγενεστέρας χορδὰς τῆς λύρας τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. Ὁ λαὸς τῶν Ἀγωνιστῶν, ὁ λαὸς ποὺ ἐκρατοῦσε τὰ αἱματωμένα, τὰ καθηγιασμένα ἅρματα τῆς Ἐλευθεθερίας, ἐπίστευε καὶ τότε εἰς τὴν ἀξίαν τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Θυσίας. Ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀπροσμάχητον δύναμιν τῆς Ἰδέας ἐναντίον τῆς κτηνώδους Βίας. Ἐπάτησε τὸν θάνατον διὰ τοῦ θανάτου. Καὶ εἰς τὸ πεῖσμα τῆς λογικῆς καὶ τῶν συμβουλῶν τῆς φρονήσεως ἐνίκησε καὶ ἀνέστη.

Εἰς παρόμοιον ἀγῶνα ζωῆς ἢ θανάτου ἐκλήθη καὶ ἡ σημερινὴ γενεὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς 28 Ὀκτωβρίου τοῦ 1940. Ἔπειτα ἀπὸ 120 ἐτῶν ἐλεύθερον βίον, ἔπειτα ἀπὸ 120 ἐτῶν ἀγῶνας καὶ δοκιμασίας καὶ στερήσεις, πρὸ τῶν ὁποίων ἡ ἀψευδὴς ἱστορία θὰ σταθῆ ἔκθαμβος, ἐδημιουργήθη τὸ σημερινὸν κράτος τῶν ἑκουσίως ὡλοκληρωμένων σχεδὸν ἐθνικῶν διεκδικήσεων — παράγων εἰρήνης καὶ τάξεως καὶ πολιτισμοῦ εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην, παράδειγμα ἐντιμότητος καὶ μετριοπαθείας, ἀπηλλαγμένος πάσης αἰχμῆς εἰς τὰς διεθνεῖς του σχέσεις. Ἀλλ' ἐνῷ ἐξηκολούθει μετὰ πόνου καὶ μόχθου ἡ Ἑλλὰς τὴν εἰρηνικήν της προσπάθειαν, ὑπέστη τὴν ὕπουλον καὶ ἄνανδρον, τὴν ἀτιμοτέραν τῶν αἰώνων ἐπιδρομήν. Ἔκτοτε, ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην ἡμέραν, ἀπεδύθη εἰς νέον ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα ἐναντίον πανισχύρου ἐχθροῦ. Εἰς ἀγῶνα τὸν ὁποῖον ἐστεφάνωσαν ἐπὶ πέντε ἤδη σχεδὸν μῆνας ἀλλεπάλληλοι περιφανεῖς νῖκαι. Οἱ ἀπαράμιλλοι στρατιῶται της — νέοι ἀθληταὶ τῆς Ἐλευθερίας — ὕψωσαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ κόσμου ὅλου νέα τρόπαια ἀφθίτου δόξης. Καὶ τὸν ὑπερήφανον στίχον ποὺ ἀπηύθυνεν ὁ ποιητὴς πρὸς τοὺς ἀθανάτους ἥρωας τοῦ 21, τὸν ἀφιερώνει τώρα ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ μαζὶ μὲ τὸ δάκρυ τῆς εὐγνωμοσύνης της εἰς τοὺς σημερινούς:

> Ὦ τρακόσιοι! σηκωθῆτε
> καὶ ξανάθελτε σ' ἐμᾶς·
> τὰ παιδιά σας θέλ' ἰδῆτε
> πόσο μοιάζουνε μὲ σᾶς.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ὑπῆρξε διὰ μίαν φορὰν ἀκόμη ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Κυρίου. Ὅπως κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Περσῶν, ὅπως εἰς τὴν σκοτεινὴν μεσαιωνικὴν ἐποχήν, ὅταν ἐπὶ δέκα αἰῶνας ὑπερήσπιζε τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν χριστιανωσύνην μόνη ἡ Ἑλληνικὴ Αὐτοκρατορία, ὅπως εἰς τὰ 1821, ἔτσι καὶ τώρα ἐκλήθη νὰ ὑπερασπίση τὰ τιμιώτερα ἀποκτήματα τοῦ ἀνθρώπου, ἐκλήθη καὶ πάλιν νὰ δώση τὸ παράδειγμα — νὰ δώση τὸ φῶς καὶ τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν δοκιμαζομένην, εἰς τὴν δουλωμένην ἀνθρωπότητα. Καὶ δὲν εἶχεν οὔτε θὰ ἔχη εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν οὔτε στιγμῆς δισταγμόν. Διότι πιστεύει εἰς τὴν ἱστορίαν του. Διότι πιστεύει εἰς τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὸν ὑψηλὸν ἐπὶ τῆς γῆς προορισμόν του. Διότι πιστεύει ἀκλονήτως εἰς τὴν Νίκην. Καὶ διότι «ἐλπίζει ἐπὶ τὸν Κύριον καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ Ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ».

Γιατί καὶ πῶς ἔχουμε σημαία τὸ γαλανόλευκο αὐτὸ λάβαρο, ποὺ τὸ ἀντίκρυσμά του φέρνει τὰ δάκρυα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ στὰ μάτια; Πῶς καθιερώθη τὸ χαρούμενο αὐτὸ ὅραμα ποὺ γεμίζει εὐδαιμονία τὴν ψυχή;

Ἂς ἀρχίσουμε ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν προπαρασκευὴ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Γένους, ἀπὸ τὰ χρόνια δηλαδὴ τῶν ἁρματωλῶν καὶ τῶν κλεφτῶν.

Ξέρουμε καλὰ ὅτι οἱ ἁρματωλοὶ καὶ οἱ κλέφτες ἐχρησιμοποίησαν ὁ καθένας δική του σημαία ποὺ ὠνόμαζαν «φλάμπουρα» καὶ «μπαϊράκια». Καὶ τὰ μὲν φλάμπουρα ἦσαν γιὰ τὶς γιορτινὲς ἡμέρες, τὰ δὲ μπαϊράκια, ποὺ ἐλέγοντο καὶ παντιέρες, ἦσαν οἱ πολεμικὲς σημαῖες ποὺ ἐκυμάτιζαν στὶς ντάπιες καὶ στὰ ταμπούρια καὶ ἐφέροντο πάντα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πολεμιστῶν ὅταν ἐνεργοῦσαν ἐπιθέσεις καὶ ἐκστρατεῖες. Συνήθως ἦσαν ἀπομιμήσεις σημαιῶν βυζαντινοῦ τύπου, σταυρὸς σὲ γαλάζιο ἐπίπεδο, ἢ ὁμοίωμα τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ποὺ ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἐθεωρεῖτο προστάτης τοῦ στρατοῦ μας. Ἀλλὰ καὶ ὁ δικέφαλος ἀετός, ποὺ ἐστόλιζε τὴν χρυσόκροση σημαία τοῦ Βυζαντίου, ὡς τὴν μοιραία 29η Μαΐου 1453, ἦταν τὸ σύμβολο πολλῶν καπεταναίων. Ὁ Κροκόδειλος Κλαδᾶς ἀπὸ τὸ 1464 ἀκόμη ὕψωσε σημαία μὲ τὸ δικέφαλο ἀετὸ στὴν Κρήτη γιὰ νὰ δείξῃ πῶς δὲν πέθανε ἡ βυζαντινὴ αὐτοκρατορία καὶ ὁ ἁρματωλὸς Χρῆστος Μηλιώνης, ποὺ τόσον τὸν τραγούδησε τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι καὶ σκοτώθηκε σὲ παγίδα ποὺ τοῦ ἔστησε ὁ φίλος του Τουρκαλβανὸς Σουλεϊμὰν ἀγάς, στὸν Ἀλμυρὸ εἶχε κι' αὐτὸς στὰ 1808 μπαϊράκι μὲ τὸ δικέφαλο ἀετὸ καὶ σταυρό.

Οἱ Μαυρομιχαλαῖοι ἐν τούτοις, ποὺ ἐπῆραν μέρος στὰ 1769 στὴν ἐπανάστασι τὴ λεγομένη τοῦ Ὀρλώφ, ὕψωσαν σημαία λευκὴ μὲ γαλάζιο φόντο καὶ ὅπως ἔχουμε λόγους νὰ πιστεύουμε αὐτὴ ἦταν ἡ σημαία ποὺ εἶχαν ὡς πολύτιμο σύμβολο σ' ὅλους τοὺς μετέπειτα ἀγῶνες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι. Ὁ Λάμπρος Κατσώνης, ὁ θαυμαστὸς αὐτὸς Ἕλλην, ἐπειδὴ ὑπηρετοῦσε στὸ ρωσικὸ πολεμικὸ ναυτικό, ὕψωσε τὴ ρωσικὴ αὐτοκρατορικὴ σημαία μὲ τὸν δικέφαλο ἀετό, ἀλλὰ καὶ ἄλλη δική του ποὺ εἶχε τὸν ἅγιο Κωνσταντῖνο καὶ τὴν ἁγία Ἑλένη καὶ στὸ κέντρο σταυρό, ἀπὸ τὴν ἄλλη δὲ πλευρὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας. Ἀλλὰ καὶ οἱ Χειμαρριῶτες ἥρωες εἶχαν σημαῖες μὲ ἁγίους, τοὺς ἀρχαγγέλους Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ οἱ Λευκάδιοι μὲ τὴν ἁγία Μαύρα καὶ τὸν ἅγιο Τιμόθεο. Τέλος καὶ ὁ ναύαρχος Σταθᾶς ὕψωσε στοὺς ἐθνικούς του ἀγῶνες μετὰ τὴν συνθήκη τοῦ Τιλσίτ, ποὺ τὸν ὑποχρέωσε νὰ κατεβάσῃ τὴ ρωσική, σημαία μὲ σταυρὸ σὲ κυανὸ ἐπίπεδο.

Ἂς σημειωθῇ ὅτι τὸ δικαίωμα νὰ ἔχῃ τὴν ἐθνική του σημαία διετήρησε στὸν 15ον καὶ 16ον αἰῶνα καὶ τὸ σῶμα τῶν σπαχήδων τῆς Ἠπείρου, ποὺ τὸ ἀποτελοῦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ Ἕλληνες καὶ ὑπηρετοῦσε ὑπὸ τὸν σουλτᾶνο. Τὸ σῶμα συνεκεντρώνετο στὰ Γιάννενα καὶ μποροῦσε ὡς τὴν Πίνδο νὰ πορεύεται μὲ τὴν ἐθνική του σημαία ἐπὶ κεφαλῆς καὶ μόνον πέρα ἀπὸ κεῖ ἦταν ὑποχρεωμένο νὰ προχωρῇ μὲ τὴν τουρκική. Ἀναφέρεται μάλιστα, χαρακτηριστικῶς, ὅτι στὰ 1612 ὅταν τὰ ἄλλα στρατεύματα τοῦ σουλτάνου ἐφάνησαν ἀνίκανα νὰ καταλάβουν τὴ Βαγδάτη, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων σπαχήδων διέταξε τὸ ξεδίπλωμα τῆς ἑλληνικῆς σημαίας καὶ στὸ ἀντίκρυσμα οἱ σπαχῆδες ἐσάρωσαν τοὺς Πέρσας καὶ κατέλαβον τὴ Βαγδάτη. Ὁ σουλτᾶνος Σελὴμ Α' τοὺς ἐγκωμίασε γιὰ τὴν γενναιότητά τους, ἐθεώρησε ὅμως τὸ γεγονὸς ὡς παρασπονδία καὶ τοὺς ἀφήρεσε τὸ δικαίωμα νὰ ἔχουν ἰδιαίτερο ἐθνικὸ σύμβολο. Ὅσο γιὰ τὴν Ἑπτάνησο, ποὺ εἶχε πάντοτε ἰδιάζουσα θέσι, ὅταν στὰ 1800 συνεκροτήθη σὲ πολιτεία, ὑποτελὴ στὴν Τουρκία, ἐζήτησε νἄχῃ σημαία μὲ τὸν φοίνικα, γιὰ νὰ συμβολίζῃ τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἔθνους, ἀντέστησαν ὅμως ἐπιμόνως οἱ Τοῦρκοι καὶ ἔγινε τότε δεκτὴ σημαία κυανῆ, μὲ κόκκινα πλαίσια, λευκὸ σταυρὸ καὶ φτερωτὸ κιτρινωπὸ λέοντα ποὺ κρατοῦσε κλειστὸ εὐαγγέλιο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐξέφευγαν ἑπτὰ λόγχες ποὺ ἐδηλοῦσαν τὰ ἑπτὰ νησιά.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐθνικῆς σημαίας ἀντιμετώπισε καὶ ὁ Ρήγας ὁ Βελεστινλῆς, ὁ ὁποῖος καθώρισε τὸ κόκκινο, τὸ λευκὸ καὶ τὸ μαῦρο ὡς τὰ χρώματα ποὺ ἐταίριαζαν σ' αὐτή, μαζὶ μὲ τὸ ρόπαλο τοῦ Ἡρακλέους καὶ τρεῖς σταυρούς. Μὲ τὸ κόκκινο ἐννοοῦσε τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσε καὶ θἄχυνε ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ γιὰ νὰ ξαναβρῇ τὴν ἐλευθερία, μὲ τὸ λευκὸ ἤθελε νὰ συμβολίσῃ τὴν ἐλευθερία, καὶ μὲ τὸ μαῦρο τὸ θάνατο ποὺ θἄβρισκαν πολλοὶ Ἕλληνες γιὰ ν' ἀνακτήσῃ τὸ Ἔθνος τὴν ἐλευθερία του. Τὰ ἴδια αὐτὰ ἐξ ἄλλου χρώματα, μὲ τὶς εἰκόνες ὅμως τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἀπὸ τὴ μιὰ ἐπιφάνεια καὶ τὴν ἐπιταγὴ «ἐν τούτῳ νίκα» καὶ τὸν φοίνικα μὲ τὶς λέξεις «ἐκ τῆς κόνεώς μου ἀναγεννῶμαι» ἀπὸ τὴν ἄλλην ἐπιφάνεια, εἶχε καὶ ἡ σημαία ποὺ ὕψωσε ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης στὶς 27 Φεβρουαρίου 1821 στὴ Μολδαυΐα, στὸ μοναστῆρι τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ εὐλογήθηκε ἀπὸ τὸν μητροπολίτην Βενιαμίν. Δὲν μπόρεσε, ἐν τούτοις, νὰ ἐπιβληθῇ αὐτὴ ἡ σημαία στὴν Ἑλλάδα καὶ ἔτσι, ὅταν ἄρχισε ὁ Ἱερὸς Ἀγών, ὁ κάθε καπετάνιος εἶχε τὴ δική του σημαία.

Στὴ Μολδαυΐα ὑψώθησαν δύο ἀκόμη σημαῖαι: μία ἀπὸ τὸν Ρουμᾶνο Θεόδωρο Βλαδιμηρέσκου, ποὺ ἦταν γαλάζια, μὲ κεντρικὸ σύμβολο τὴν Ἁγία Τριάδα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸν Ἅγιο Δημήτριο καὶ μὲ χρυσοκέντητα γράμματα τὶς λέξεις «Ζήτω ἡ Ἐλευθερία».

Ἡ ἄλλη σημαία ὑψώθηκε ἀπὸ τὸν Πάτμιο Σάβα Φωκιανὸ τὸν Μάϊο τοῦ 1821 καὶ ἦταν λευκὴ μὲ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἐσταυρωμένου.

Πρώτη σημαία τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ἡ σημαία ποὺ ὕψωσεν ὁ Μᾶρκος Μπότσαρης τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1820 στοὺς βράχους τοῦ Σουλίου, ποὺ σὲ κάθε τους κορφὴ ἔγραφε καὶ μιὰ ἐποποιΐα. Ἀλλὰ καὶ τὸ λάβαρο ποὺ ὕψωσε ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς στὴν Ἁγία Λαύρα, κι' αὐτὸ εἶναι μιὰ σημαία, μὲ τὴν ἔννοια ποὺ ἐπῆρε ἡ πρᾶξις τοῦ Δεσπότη. Ἦταν τὸ παραπέτασμα τῆς Ὡραίας Πύλης στὴν Ἁγία Λαύρα, κεντημένο μ' ἀσῆμι καὶ χρυσάφι. Ἀπὸ κεῖ ἀπεσπάσθη καὶ ὑψώθη σύμβολο τοῦ ὑπὲρ ὅλων ἀγῶνος ποὺ ἤρχιζεν ἡ ἑλληνικὴ φυλή. Λίγες ἡμέρες νωρίτερα ὁ Ἀνδρέας Λόντος στὰς Πάτρας ὕψωσε μιὰ ἄλλη σημαία εὐλογημένη ἀπὸ τὸν Παλαιῶν Πατρῶν ἐπίσης. Ἔχει μιὰ περίεργη ἱστορία αὐτὴ ἡ σημαία, ποὺ ἦταν κατακόκκινη καὶ μόνο ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος εἶχεν ἕνα μαῦρο σταυρό. Τὸ κάστρο τῶν Πατρῶν τὸ κρατοῦσαν οἱ Τοῦρκοι καὶ γιὰ νὰ ξεγελασθοῦν ἀπὸ τὸ χρῶμα καὶ νὰ μπορέσῃ νὰ περάσῃ μέσα μὲ τὰ παλληκάρια του ὁ Λόντος εἶχεν ἐπινοήσει αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς σημαίας. Στὴ σημερινὴ πλατεῖα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὴν εὐλόγησε ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς καὶ μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια ἐπλησίαζαν καὶ προσκυνοῦσαν ἕνα ξύλινο σταυρὸ μπηγμένο στὴ γῆ, καὶ ὡρκίζοντο νὰ πεθάνουν γιὰ τὴν λευτεριὰ καὶ μὲ τὴν φλόγα τῆς πίστεως στὰ μάτια ἔλεγαν: «Καὶ στὴν Πόλι νὰ δώσῃ ὁ Θεός!».

Ὅταν ἄναψε τὸ ντουφέκι, ὁ κάθε

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

30ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Μάρκου θ' 17 — 31)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων: Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ρήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; Φέρετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε· παιδιόθεν. Καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε· πιστεύω, κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. Καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθε, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ· ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

Ἀπόστολος (Πρὸς Ἑβραίους στ' 13 — 20)

Ἀδελφοί, τῷ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ, λέγων· ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος· ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς ὁμιλεῖ στὴν περικοπή του αὐτὴ γιὰ τὴν ὑπόσχεσι ποὺ εἶχε δώσει στὸν Ἀβραὰμ ὁ Θεός, ὅτι δηλαδὴ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του θὰ ἤρχετο κάποτε στὸν κόσμο γιὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπο ἀπ' τὴν ὁμαρτία. Ὁ πανάγαθος ὅμως Θεὸς δὲν ὑπεσχέθη μόνον στὸν Ἀβραὰμ ὅτι θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ὑπόσχεσίς του, ἀλλὰ τὸν διεβεβαίωσε καὶ μὲ ὅρκον. Ἔκαμε δηλαδὴ ἐκεῖνο ποὺ κάνουν καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅταν θέλουν νὰ δώσουν περισσότερο κῦρος εἰς ἐκεῖνα ποὺ λέγουν. Λαμβάνοντας λοιπὸν ὁ Παῦλος ἀφορμὴ ἀπ' τὴν ὑπόσχεσι αὐτὴ τοῦ Θεοῦ, μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι τὸ ἔκαμε αὐτὸ ὁ Θεὸς γιὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πάντοτε ἡ προσοχή του μᾶς παρακολουθεῖ καὶ ἐνδιαφέρεται γιὰ μᾶς ὅπως ἕνας στοργικὸς πατέρας γιὰ τὰ παιδιά του. Καὶ ὅμως σήμερα δυστυχῶς ὑπάρχουν πολλοὶ χριστιανοὶ ποὺ ἀμφιβάλλουν γιὰ τὴ στοργὴ αὐτὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Καὶ λέγουν: «σκοτίζεται ὁ Θεὸς γιὰ μᾶς;» Ὁ Παῦλος ὅμως ποὺ ἦταν ἀπόλυτα βέβαιος γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Θεοῦ μᾶς συνιστᾷ ὅπως παντοῦ καὶ πάντοτε ἐπικαλούμεθα τὴν προστασία καὶ τὴ βοήθειά του. Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν λοιπὸν ὅτι ὁ γεμᾶτος ἀγάπη Θεὸς δὲν μοιάζει μὲ τοὺς ἀξιωματούχους τοῦ κόσμου, ποὺ εἶναι ἐγωϊσταὶ πολλάκις καὶ ἀκατάδεχτοι καὶ δὲν δείχνουν τὸ παραμικρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς ὑφισταμένους των. Ἂς ἔχωμεν λοιπὸν κι' ἐμεῖς τὴν βεβαιότητα ποὺ εἶχε ὁ Παῦλος καὶ ὅλοι οἱ ἀληθεῖς χριστιανοὶ ποὺ εἶναι στολίδια τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ κατετάχθησαν μεταξὺ τῶν ἁγίων, ὅτι ὁ Θεὸς σὲ κάθε στιγμὴ δείχνει ἄπειρον ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ χρησιμοποιεῖ κάθε μέσον γιὰ νὰ θεραπεύσῃ τὶς ἀδυναμίες μας καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὸ δρόμο τῆς ἀληθείας καὶ ἑπομένως τῆς σωτηρίας μας.

ἀρχηγὸς εἶχε τὴ δική του σημαία, ὅπως γράφεται παραπάνω. Ὁ καπετάνιος τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας Ἐμμανουὴλ Παππᾶς, καὶ οἱ καπεταναῖοι τῆς Ναούσης Καρατάσος, Ζαφειράκης κλπ. εἶχαν λευκὲς σημαῖες μὲ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Λευκὲς εἶχαν ἐπίσης σημαῖες οἱ Κολοκοτρωναῖοι μὲ γαλάζιο σταυρό, ὅπως καὶ ὁ Πλαπούτας ποὺ ἐπρόσθεσε τὰ γράμματα: Ι. Χ. Ν. Κ. (Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ). Ὁ Παπαφλέσσας ἀντὶ σημαίας εἶχεν ἕνα πελώριο σταυρό, ποὺ ἐκρατοῦσεν ἕνας πανύψηλος καλόγηρος, καὶ ὁ Διάκος εἶχε σημαία λευκὴ μὲ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τὶς λέξεις: «Ἐλευθερία ἢ θάνατος». Τέλος πολλοὶ καπεταναῖοι ὕψωναν ἀντὶ σημαίας ἕνα ἁπλὸ πολύχρωμο ὕφασμα καὶ ἄλλοι ἐχρησιμοποιοῦσαν λάβαρα μὲ τὸν Ἅγιο Δημήτριο καὶ τὸν Ἅγιο Κωνσταντῖνο καὶ μὲ τὰ σύμβολα τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας.

Οἱ σημαῖες τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ποὺ τόσον ρόλον ἔπαιξαν στὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, ὡμοίαζαν ἡ μία μὲ τὴν ἄλλη. Ἡ σημαία τῆς Ὕδρας ἦταν γαλάζια μὲ κόκκινο πλαίσιο, μὲ ἀνεστραμμένη στὸ μέσο τὴν ἡμισέληνο καὶ πάνω τὸ λευκὸ σταυρό. Ἀριστερὰ τοῦ σταυροῦ ἦταν ἄγκυρα ὀρθία, φαιοῦ χρώματος, τυλιγμένο δὲ σ' αὐτὴ φίδι πρασινωπό, ποὺ ἐκρατοῦσε στὸ στόμα του ὀρθία μὲ ἀνοιχτὰ τὰ φτερὰ γλαῦκα. Κάτω ἀπὸ τὸν σταυρὸ ἦσαν οἱ λέξεις: «Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς, 1821». Δεξιά, τέλος, τοῦ σταυροῦ ὑπῆρχε κοντὸς πρασινωπὸς ποὺ ἀπέληγε σὲ λόγχη κόκκινη μὲ κόκκινη ἐπίσης σημαία. Οἱ σημαῖες τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν Ψαρῶν ἔμοιαζαν πολὺ μεταξύ τους, ὅπως καὶ μὲ τὴ σημαία τῆς Ὕδρας. Καὶ στὶς τρεῖς ὁ σταυρὸς ἐσήμαινε τὴν ἱερότητα τοῦ ἀγῶνος, τὸ φίδι τὴ δικαιοσύνη καὶ ἡ γλαὺξ τὴ σωφροσύνη.

Ἡ Κρήτη ὕψωσε κι' αὐτὴ διάφορες σημαῖες, κυρίως μὲ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἐπισκόπου Τίτου. Τέλος ἡ Κύπρος καὶ ἡ Σάμος ὕψωσαν σημαία λευκὴ μὲ γαλάζιο σταυρό.

Περίεργη ἦταν ἡ σημαία ποὺ ὑψώθη στὴν Τριπολιτσά. Ἕνας παπᾶς, πιθανῶς ὁ Παπαφλέσσας, ἔσχισε ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ γαλάζιο ἀντερί του καὶ ὁ στρατιώτης Κεφάλας δυὸ λόξες ἀπὸ τὴ φουστανέλλα του. Μὲ τὶς λόξες ἐρράφτηκε ἕνας σταυρὸς πάνω στὸ ράσο καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ σημαία ποὺ ὑψώθη στὸ διοικητήριο, ὅταν οἱ ἐπαναστάτες ἐμπῆκαν στὴν Τρίπολι.

Ὁ τύπος τῆς σημερινῆς σημαίας καθιερώθη ἀπὸ τὴν πρώτη τῶν Ἑλλήνων συνέλευσι στὴν Ἐπίδαυρο, στὶς ἀρχὲς τοῦ 1822. Αὐτὴ μὲ τὸν ὀργανικὸ νόμο ποὺ ψήφισε, ἠθέλησε τὴ σημαία νὰ συμβολίζῃ τὴν «πάρεδρον τοῦ Θεοῦ Σοφίαν, τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὴν Πατρίδα». Ἐκανόνιζε δηλαδὴ τὸ σταυρὸ καὶ τὰ χρώματα λευκὸ καὶ γαλάζιο ν' ἀποτελέσουν τὰ σύμβολα τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Τὸ ἐκτελεστικὸ διάταγμα, ποὺ ὑπεγράφη στὰ μέσα τοῦ Μαρτίου, κανόνιζε τὶς λεπτομέρειες, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἔκτοτε εἶχε τὴ σημαία ποὺ ἔχομε.

Πῶς ὅμως καθιερώθησαν τὸ γαλάζιο καὶ τὸ λευκὸ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ σημαία; Πολλὲς ὑπεστηρίχθησαν ἐκδοχὲς κατὰ καιροὺς καὶ ἄλλες ἀναφέρονται στὸ Βυζάντιο, ἄλλες στὴ σημαία τοῦ ναυάρχου Σταθᾶ, ἄλλες ἀλλοῦ, καμμιὰ ὅμως δὲν παραδέχεται βάσιμη ἀπόδειξι τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ καθενός. Τὰ ἀρχεῖα ποὺ περιελάμβαναν τὰ πρακτικὰ τῶν συζητήσεων γιὰ τὴ σημαία κατεστράφησαν στοὺς ἐμφυλίους σπαραγμοὺς τοῦ 1823 - 1824, ὥστε μόνον εἰκασίες νὰ δίδουν ἀπάντησι σήμερα.

Ὅ,τι καὶ νἆναι ὅμως, τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ γαλανόλευκη ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ ὅλον τὸν Ἑλληνισμό, δείχνει πόσον τὰ χρώματα τοῦ παμφιλτάτου συμβόλου ἀνταποκρίνονται στὴν ἐσώτερη πίστι τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Κάθε χρόνο, ἀπὸ μικρὸ ἀκόμη παιδί, περίμενα μὲ πραγματικὴ λαχτάρα τὸν ἐρχομὸ τῆς 25ης Μαρτίου. Κι' ἐγὼ κάτι εἶχα νὰ δώσω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου στὸν ἑορτασμό της. Μικροπράγματα ἴσως, ἀσήμαντα καὶ χωρὶς ἀξία. Κάποιο ποίημα στὸ σχολεῖο, ἕνας φανὸς πολύχρωμος ποὺ θὰ τὸν κρατοῦσα στὴ λαμπαδηφορία μὲ τ' ἄλλα παιδιά. Καὶ ἡ χαρὰ τοῦ πανηγυριοῦ, μὲ τὰ κυριακάτικα ρούχα, μὲ σημαῖες—πάντοτε ζήλευα ἐκεῖνον ποὺ ἦταν σημαιοφόρος, ὅταν ἐννοεῖται δὲν ἤμουν ἐγώ—ἦταν πραγματικὰ μεγάλη καὶ μοῦ χάριζε ἀνείπωτη ἀγαλλίασι... Καὶ μέσα στὸ μικρό μου μυαλὸ κυλοῦσαν τὰ λόγια τοῦ δασκάλου μου, ποὺ μᾶς μιλοῦσε στὴν πανηγυρικὴ συγκέντρωσι τοῦ σχολείου γιὰ τὴν Ἐπανάστασι, τοὺς ἥρωες τοῦ 21 καὶ ποὺ ἔβλεπα τὶς εἰκόνες τους κρεμασμένες στοὺς τοίχους καὶ νόμιζα πὼς μὲ κοίταζαν κατάματα, λὲς κι' ἤθελαν νὰ μοῦ ἐξιστορήσουν τὰ μεγάλα τους κατορθώματα... Καὶ σὲ μιὰ στιγμή, ἔπαυα πιὰ ν' ἀκούω τὸ δάσκαλο, καὶ βλέποντας τὸν Κανάρη, μοῦ φαινόταν πὼς μοῦ σιγοψιθύριζε τὸ λαμπρό του κατόρθωμα, τὴν πυρπόλησι τῆς Ναυαρχίδος στὴν Χίον...

Τὸν ἔβλεπα μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου νὰ ξεκινάη ξυπόλητος—ὅπως τὸ εἶχε τάμα—ἀπὸ τὸ σπίτι του, στὰ Ψαρά, νὰ τραβάη ἴσια γιὰ τὴν ἐκκλησία νὰ κάνη τὴν προσευχή του κι' ἔπειτα μὲ τ' ἄλλα παλληκάρια του νὰ μπαίνη στὸ καΐκι του καὶ νὰ τραβάη γιὰ τὴ Χίο, γιὰ νὰ κολλήση στὸ ἐχθρικὸ καράβι τὸ πυρπολικό του.

Ἔβλεπα τὸν Ἀθανάσιο Διάκο καὶ τὰ μάτια μου γέμιζαν ἀπὸ δάκρυα, δάκρυα συγκινήσεως γιὰ τὸ μαρτύριό του, καὶ τὰ χείλη μου ψέλιζαν τὸ τετράστιχο:

> Γιὰ δὲς καιρὸ ποὺ διάλεξε
> ὁ χάρος νὰ μὲ πάρη
> τώρα π' ἀνθίζουν τὰ κλαριὰ
> καὶ βγάζει ἡ γῆ χορτάρι.

Καὶ τὸν ἔβλεπα χωρὶς ἀποτροπιασμὸ νὰ σιγοψήνεται στὴ φωτιά, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη προφέροντας μόνο τὴν περιφρονητικὴ λέξι πρὸς τοὺς δημίους του: Μουρτάτες. Καὶ τὸ ἀνατριχιαστικὸ θέαμα ἔπαιρνε στὴν παιδική μου ψυχὴ τὴν μορφὴ τοῦ μαρτυρίου, ποὺ ἐξαγνίζει τὶς ψυχές, ἁγιάζει τοὺς ἀνθρώπους καὶ δημιουργεῖ τοὺς ἥρωας...

Δίπλα στὸ Διάκο ἡ μορφὴ τοῦ Ἀνδρούτσου, μὲ τὰ ἁδρά της χαρακτηριστικά, μ' ἔφερνε στὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς καὶ τὶς πολεμίστρες του καὶ νόμιζα πὼς ἄκουα τὸν «κρότον τὸν ὀργάνων», ἀπὸ τὸν ὁποῖον «ἐβούϊζε» τὸ χάνι τῆς Γραβιᾶς. Καὶ ἔβλεπα τὸν ἀγέρωχο Δερβίση νὰ προχωρῆ ἔφιππος πρὸς τὸ χάνι, μέσα στὸ ὁποῖον ἐκρύπτετο ὁ Ἀνδροῦτσος μὲ τοὺς πολεμιστές του...

Κι' ἀκούω τὴν βροντώδη φωνὴ τοῦ Ὀδυσσέα νὰ τὸν ρωτᾷ ποῦ πηγαίνει καὶ τὴν ἀπόκρισί του:

> ...Νὰ σφάξω
> ὅπου βρῶ τοῦ προφήτου ἐχθροὺς
> καὶ σκορπῶν τοὺς ἀπίστους νεκροὺς
> τὸ Ἀλλὰχ θὲ νὰ κράζω.

Καὶ τὸν Ἀνδροῦτσο νὰ τοῦ ἀπαντᾷ:

> Ἀλλ' ἐδῶ ὦ υἱὲ τοῦ προφήτου
> μιναρὲν δὲν θὰ βρῇς ὑψηλόν,
> ἀλλὰ μόνον ντουφέκι καλὸν
> καὶ ἰδοὺ ἡ φωνή του...

Καὶ βλέπω τὸν Δερβίση νὰ πέφτη ἀπὸ τὸ ἄλογό του νεκρὸν καὶ τὸν ἵππον του «κοῦφον κι' εὔκαιρον» νὰ τρέχη.

Κι' ὕστερα τὸν Ὑψηλάντη, τὴν Μπουμπουλίνα, τὸν Μιαούλη... Κάθε νας τους κάτι εἶχε νὰ μοῦ διηγηθῆ. Ὁ Κολοκοτρώνης μοὔλεγε γελῶντας τὸ ἀνέκδοτό του, τότε μὲ τὴν Τριπολιτσά...

...Τὸ ἀσκέρι τοῦ Κολοκοτρώνη πολιορκοῦσε τὴν Τριπολιτσὰ καὶ στὸ τέλος ἡ φρουρὰ της πῆρε τὴν ἀπόφασι νὰ παραδοθῆ. Δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ἀνθέξη στὴν πολιορκία. Ἄρχισαν λοιπὸν αἱ διαπραγματεύσεις τῆς παραδόσεως. Οἱ πολιορκούμενοι ζητοῦσαν νὰ παραδοθοῦν μὲ ὅλες τὶς τιμές. Ἤθελαν μάλιστα νὰ τούς... παρουσιάσουν οἱ νικηταὶ καὶ ὅπλα...

Ὁ Κολοκοτρώνης δέχτηκε ἀσυζητητὶ τὸν ὅρο. Οἱ ὁπλαρχηγοὶ δυσανασχέτησαν!

—Μὰ γιατὶ καπετάνιο; Νὰ τοὺς κάμουμε καὶ τιμές; Τί λέτε ἐκεῖ; Νὰ παραδοθοῦν χωρὶς ὅρους.

—Καὶ τί σᾶς κόφτει ἐσᾶς; ρώτησε ὁ Κολοκοτρώνης. Τί σᾶς πειράζει... Ἀφοῦ αὐτοὶ δὲν ντρέπονται...

Καὶ χαμογελοῦσα μὲ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ Γέρου...

Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, σὰν νὰ ξυπνοῦσα ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς ρεμβασμούς μου, ἄκουγα τὸ δάσκαλο ποὺ μιλοῦσε γιὰ τὴν πατρίδα μας, ποὺ συνεχίζει πάντα τὸν ἀγῶνα τοῦ 21 γιὰ νὰ ἐλευθερώση τοὺς σκλάβους ἀδελφούς μας..

Καὶ τὸ μυαλό μου πήγαινε στὸ χάρτη... Τί μικρὴ ἀλήθεια εἶναι ἡ Ἑλλάς. Καὶ νὰ ξέρη κανεὶς πὼς ὁλόκληρη Μακεδονία—δὲν εἶχαν γίνει ἀκόμα οἱ βαλκανικοὶ πόλεμοι—στέναζε ὑπὸ τὸ ζυγό, ὅπως καὶ τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, ἡ Ἤπειρος, ἡ Πάργα, τὸ Σοῦλι, καὶ προπαντὸς αὐτό, ποὺ μοὔφερνε στὸ μυαλὸ τὸ βράχο τοῦ Ζαλόγγου καὶ τὸ χορό του... καὶ ἡ ψυχή μου φτερούγιζε στὰ ἠπειρωτικὰ βουνά, πάνω στὰ ὁποῖα ἔβλεπα τὸν Σαμουὴλ ν' ἀνατινάζη τὸ Κοῦγκι στὸν ἀέρα!

Μὰ τὴν φαντασία μου τὴν διέκοπταν τὰ χειροκροτήματα ποὺ ἐσήμαιναν πὼς ὁ δάσκαλός μου τέλειωσε τὴν ὁμιλία του καὶ τὰ δικά μου χέρια ἄρχιζαν νὰ κτυποῦν μ' ἐνθουσιασμό, ἐνῷ μὲ τοὺς διπλανοὺς συμμαθητάς μου σιγανοτραγουδούσαμε:

> Εἶμαι Ἕλλην τὸ καυχῶμαι
> ξέρω τὴν καταγωγή μου
> κι' ἡ ἑλληνικὴ ψυχή μου
> ἐλευθέρα πάντα ζῇ.

Πέρασαν τὰ χρόνια ἕνα ἕνα. Ἀπὸ τὸ δημοτικὸ στὸ γυμνάσιο, ὕστερα στὴν Ἀθήνα, πανεπιστήμιο, δουλειά. Πάντα ἡ 25η Μαρτίου μὲ ἠλέκτριζε. Πάντα μοῦ ξυπνοῦσε τὸν ἐθνικὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ πραγματικὰ μ' ἔκανε νὰ καυχῶμαι γιὰ τὴν Ἐθνική μου καταγωγή. Πάντα λαμπρή, πάντα ὄμορφη, πάντα χαρούμενη· ὅλες τὶς φορὲς μ' ἀνέβαζε σ' ἀνώτερες σφαῖρες πατριωτικῶν ἐξάρσεων καὶ πάντοτε πλημμύριζε τὴν ψυχή μου ἀπὸ ὑπερηφάνεια γιατὶ ἡ καλὴ τύχη μ' ἔκανε Ἕλληνα.

Φέτος ὁ ἑορτασμὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς δὲν πῆρε τὴν λαμπρότητα τῶν περασμένων χρόνων. Οὔτε πολλὲς συγκεντρώσεις, οὔτε λαμπαδηφορίες, οὔτε στὴν Ἀθήνα παρελάσεις στρατοῦ. Σεμνά ὅπως ἡ περίστασις τὸ θέλει. Μὰ δὲν θὰ πῇ μὲ τοῦτο πὼς ἡ Ἐθνικὴ Ἑορτή μας δὲν γιορτάστηκε ἐφέτος καλλίτερα καὶ ἀπὸ τὸν περασμένο χρόνο καὶ ἀπὸ κάθε προηγούμενο. Οἱ γραμμὲς αὐτὲς γράφονται πρὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς. Μὰ τὴν βλέπω πιὸ πανηγυρικὴ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά... Ἡ Νεολαία τοῦ Ἔθνους τὴν ἑορτάζει στ' ἀλβανικὰ βουνὰ μὲ τὸ ντουφέκι στὸ χέρι. Τὸ κανόνι τὴ διαλαλεῖ σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύσι μὲ τὸ ἀκατάπαυστο μπουμπουνητό του, καὶ βροντοφωνεῖ πὼς οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες δὲν ἀφήνουν νὰ χαθῆ τὸ θεῖο δῶρο ποὺ τοὺς ἐκληροδότησαν οἱ ἥρωες τοῦ 21: Τὴν Ἐθνική μας ἐλευθερία. Γι' αὐτὴν καὶ γιὰ τὴν τιμή μας τὴν Ἑλληνικὴ ἀγωνίζονται οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες. Τὰ στήθη τους τὰ προτάσσουν στοὺς ἐπιδρομεῖς ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ «Τὰν ἢ ἐπὶ Τᾶς», κι' ἀποφασισμένοι νὰ γυρίσουν νικηταὶ ἢ νὰ πεθάνουν ἕνας ἕνας μαχόμενοι γιὰ τὴν Ἐλευθερία τους.

Κι' ἐνῷ οἱ Ἕλληνες τῶν μετόπισθεν θὰ γιορτάζουν σεμνὰ τὴν 25ην Μαρτίου, τὸ κανόνι, τὸ ἑλληνικὸ κανόνι, μὲ τὰ σφυροκοπήματά του κατὰ τοῦ ἐπιδρομέως θὰ ἐκφωνῆ τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας καὶ θὰ ἐξαγγέλλη σ' ὅλο τὸν κόσμο τὴν ἀπόφασι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους νὰ ζήση ἀνεξάρτητο καὶ ἐλεύθερο.

Ἀγγ. Μεταξᾶς

Πῶς γιορτάσαμε πέρυσι...

... Μὲ πολλὲς ἐθνικὲς γιορτὲς στὸ σκολειό, καὶ πολλὲς ἀνησυχίες γιὰ τὸ μέλλον...

... Μὲ πολλοὺς πανηγυρικοὺς λόγους τῆς ἡμέρας...

...Μὲ πολλὲς χαιρετιστήριες κανονιὲς ἀπὸ τὸν Λυκαβηττό...

... Μὲ πολλὰ Ἑλληνικὰ ἀεροπλάνα ποὺ ἐστόλιζαν τὸν Ἀττικὸν οὐρανό μας σὰν ἐλπιδοφόρα πουλιά...

...Πέρυσι μὲ πολλὲς στρατιωτικὲς παρελάσεις...

... Μὲ πολὺ γιορταστικὸ φῶς τὴ νύχτα στοὺς δρόμους...

... Μὲ τ' ἀδέρφια μας νὰ πολεμοῦν κοντά μας τὸν τίμιο ἀγῶνα τῆς ζωῆς...

...Πέρυσι, ἐμεῖς τὰ παιδιά, γιορτάζαμε τὴ λαχτάρα μας νὰ μεγαλώσουμε, νὰ μορφωθοῦμε, νὰ προκόψουμε, νὰ γίνουμε ἀντάξια παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας μας...

...Πέρυσι, ἐμεῖς τὰ παιδιά, εἴμαστε — καθὼς μᾶς ἔλεγαν — ἡ ἐλπίδα τῶν σπιτιῶν καὶ τοῦ Ἔθνους μας...

...Πέρυσι, ἐμεῖς τὰ παιδιά, φέρναμε στεφάνια δάφνης στὸ μνημεῖο τοῦ ἀγνώστου στρατιώτη...

...Πέρυσι, τέτοια μέρα, γιορτάζαμε καὶ χαιρόμαστε γιὰ τὴ δόξα τῶν προγόνων μας...

...Πέρυσι, τέτοια μέρα, ἀκούγαμε γιὰ χιλιοστὴ φορά, ἀπὸ τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς πατεράδες μας, πὼς εἴμαστε Ἕλληνες...

...ΛΕΥΤΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ, πέρυσι...

Πῶς γιορτάζουμε φέτος...

...Μὲ πολλοὺς μῆνες κλειστὸ τὸ σκολειὸ καὶ μὲ πολλὲς μεγάλες νῖκες στὸ μέτωπο σὲ βάρος τῶν ἐχτρῶν τῆς λευτεριᾶς μας...

...Μὲ πολλὰ πανηγυρικὰ καὶ ἡρωϊκὰ ἔργα τῆς Ἑλληνικῆς αἰωνιότητας...

...Μὲ ἀμέτρητες ἐλευθερωτικὲς Ἑλληνικὲς ὁμοβροντίες στὸ μέτωπο...

...Μὲ πολλὰ Ἑλληνικὰ φτερὰ δόξας ποὺ σκοτεινιάζουν ὁλοένα καὶ περισσότερο τὸν οὐρανὸ τῶν βαρβάρων...

...Ἐφέτος μὲ πολλὲς στρατιωτικὲς προελάσεις...

...Μὲ πολὺ σκοτάδι τὴ νύχτα στοὺς δρόμους καὶ πολὺ γιορταστικὸ φῶς στὴν ψυχή μας...

...Μὲ τ' ἀδέρφια μας νὰ πολεμοῦν ἀπάνω στ' ἄγρια βουνὰ τῆς Ἀρβανιτιᾶς τὸν μεγάλον ἀγῶνα τῆς Λευτεριᾶς καὶ νὰ θεμελιώνουν μακριά μας τὸ παλάτι μιᾶς νέας ζωῆς, πιὸ χαρούμενης, πιὸ ἀκοπίαστης, πιὸ δίκαιης καὶ πιὸ Ἑλληνικῆς...

...Ἐφέτος, ἐμεῖς τὰ παιδιά, γιορτάζουμε τὸ ξαφνικό μας μεγάλωμα, μπροστὰ στὸ σάλπισμα τοῦ ἐθνικοῦ μας συναγερμοῦ, καὶ τὴν ἀνακάλυψι πὼς εἴμαστε ἄξιοι γιὰ νὰ ἐκτελέσουμε τὸ καθῆκον μας ἀπέναντι τῶν παιδιῶν ὅλου τοῦ ἐλεύτερου κόσμου...

...Ἐφέτος, ἐμεῖς τὰ παιδιά, βεβαιώνουμε τὸν κόσμο πὼς δὲν θ' ἀφήσουμε ποτὲ νὰ χαθοῦν οἱ θυσίες καὶ τὸ χυμένο αἷμα τῶν μεγάλων...

...Ἐφέτος, ἐμεῖς τὰ παιδιά, βοηθοῦμε τοὺς γνωστοὺς προμάχους τῆς Λευτεριᾶς μας στὸ ἔργο τους καὶ φέρνομε στεφάνια δάφνης στοὺς γνωστοὺς νικητὰς τοῦ Πίνδου, τῆς Κορυτσᾶς, τῆς Πρεμετῆς, τοῦ Ἀργυροκάστρου, τῆς Χειμάρρας καὶ τῆς Κλεισούρας...

...Ἐφέτος, τὴν ἴδια μέρα, γιορτάζομε καὶ χαιρόμαστε καὶ γιὰ τὴ δόξα τῶν ἀπογόνων τῶν προγόνων μας. Τὴ δική μας δόξα...

...Ἐφέτος, τὴν ἴδια μέρα, καὶ γιὰ χιλιοστὴ φορά, δίνουμε τὴν εὐκαιρία, στοὺς δασκάλους καὶ τοὺς πατεράδες μας, νὰ ἰδοῦν πὼς εἶχαν δίκιο γιὰ ὅσα μᾶς ἔλεγαν...

...ΛΕΥΤΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ, σήμερα.

ΛΕΥΤΕΡΙΑ Ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΑΝΤΟΤΕ...

Μιχ. Στρούζας

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ Υπο Α. Β. Γ.

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

58. (Συνέχεια)

Ἡ χώρα πιὰ ποὺ περνοῦσαν δὲν ἦταν κατάφυτη, γεμάτη δάση καὶ περβόλια· ἄρχισε νὰ γίνεται ξερὴ κι' ἄγρια ἔρημος. Ἔπιασε τὸ καλοκαῖρι κι' ἄρχισαν δυνατὲς βροχές· ὅσες φυλὲς κατοικοῦσαν στ' ἄγρια αὐτὰ μέρη ἔφευγαν βλέποντας τὴ φοβερὴ στρατιὰ νὰ κατεβαίνῃ· ἄλλες ὑποτάχτηκαν καὶ δὲν ἔφεραν καμμιὰν ἀντίστασι.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου ἔφτασαν στὴν πόλι Πάτταλα, ἀπ' ὅπου ἀρχίζει τὸ δέλτα τοῦ Ἰνδοῦ, τὸ πλατὺ στόμιο ὅπου χύνεται ὁ ποταμὸς στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό.

Ὁ Ἀλέξανδρος κυρίεψε τὰ Πάτταλα, τὰ ὠχύρωσε καὶ μεγάλωσε τὸ λιμάνι τους.

— Ἡ πολιτεία τούτη, ἔλεγε ὁ βασιλιᾶς, πρέπει νὰ γίνῃ τὸ κέντρο τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Περσίας.

Ἀφῆκε τὸ στρατό του ν' ἀναπαυθῇ κι' αὐτὸς μὲ τὸν Νέαρχο καὶ μὲ λίγα καράβια ξεκίνησε γιὰ νέες περιπέτειες.

— Ποῦ πηγαίνεις; τὸν ρώτησε ὁ Ἡφαιστίων ἀνήσυχος. Κάθισε πιά, ἀναπαύσου!

Μὰ ποῦ ν' ἀναπαυθῇ ἡ ἀκόρεστος αὐτὴ ψυχή!

— Πᾶμε, εἶπε τοῦ Νέαρχου, νὰ ἐξερευνήσουμε τὶς ἐκβολὲς τοῦ ποταμοῦ, νὰ δοῦμε ἂν εἶναι πλωτὲς κι' ἂν μποροῦν τὰ καράβια νὰ ταξιδέψουν. Ἔπειτα...

Ὁ Νέαρχος χαμογέλασε εὐχαριστημένος.

— Γιατί χαμογελᾶς; τὸν ρώτησε ὁ Ἀλέξανδρος.

— Γιατὶ ξέρω τί θὰ κάμουμε ἔπειτα, ἀποκρίθηκε.

Τί; ρώτησε ὁ βασιλιᾶς εὔθυμος. Ν' ἀναπαυθοῦμε;

— Ν' ἀναπαυθοῦμε! Εἶναι δυνατὸν ὁ βασιλιᾶς Ἀλέξανδρος ν' ἀναπαυθῇ; Ἔπειτα θ' ἀνοίξουμε πανιὰ πρὸς τὸ ἀνοιχτὸ πέλαγο, νὰ ἐξερευνήσουμε τὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό!

— Τὸ βρῆκες! ἔκαμε ὁ Ἀλέξανδρος γελῶντας. Σ' ἕνα Ἀλέξανδρο ταιριάζει ἕνας Νέαρχος.

Κι' οἱ δυὸ ἔχουμε τὶς ἴδιες λαχτάρες. Πᾶμε!

Στράφηκε στὸ φίλο μας τὸν Στέφανο:

— Ἔλα μαζί μου, Στέφανε, εἶπε. Ἂς μὴ χωρίσουμε!

Κεφ. 74.

Ἡ ναυσιπλοΐα τοῦ Δέλτα τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ εἶναι πολὺ δύσκολη κι' ἐπικίνδυνη.

Τὸ ρεῦμα εἶναι πολὺ δυνατό, παρασύρει μεγάλους ὄγκους χώματα καὶ κάθε στιγμὴ οἱ ὄγκοι αὐτοὶ πέφτουν ἀπὸ ψηλὰ καὶ τὰ καράβια ποὺ περνοῦν κινδυνεύουν. Κάθε τόσο σχηματίζονται στρόβιλοι, τὰ πλοῖα στριφογυρίζουν καὶ συχνὰ γίνονται συντρίμματα. Καὶ σήμερα ἀκόμα κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ταξιδέψῃ ἐκεῖ μέσα χωρὶς ὁδηγοὺς καὶ πιλότους.

Κι' ὅμως ὁ Ἀλέξανδρος κι' ὁ Νέαρχος, ἂν καὶ δὲν εἶχαν κανένα ὁδηγὸ καὶ γιὰ πρώτη φορὰ περνοῦσαν τὶς μυστηριώδεις αὐτὲς ἐπικίνδυνες χῶρες, ἐτόλμησαν νὰ ἐπιχειρήσουν τὸ τρομακτικὸ αὐτὸ ταξίδι. Εἶχαν πεποίθησι στὴ γενναιότητά τους καὶ τὴν τόλμη.

Ἦταν τὰ μέσα τοῦ Αὐγούστου κι' ὁ ποταμὸς εἶχεν ἐξογκωθῆ ἀπὸ τὶς ἀδιάκοπες βροχὲς ποὺ πέφτουν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ στὶς Ἰνδίες. Τὴν πρώτη μέρα προχώρησαν χωρὶς δυσάρεστη περιπέτεια· τὴν δεύτερη ὅμως μέρα σηκώθηκε σφοδρότατος νότιος ἄνεμος, ποὺ λίγον ἔλειψε νὰ συντρίψῃ τὰ πλοῖα καὶ ν' ἀναρπάσῃ τοὺς ναῦτες.

Τὴν τρίτη μέρα ὁ ποταμὸς γίνονταν ὁλοένα καὶ πιὸ πλατύς. Ἐνῶ τὶς πρῶτες δυὸ μέρες ἡ ζέστη ἦταν ἀνυπόφορη, ἄξαφνα, κατὰ τὸ βράδυ τῆς τρίτης ἡμέρας, δροσερὸ ἀγεράκι φύσηξε ἀπὸ τὸ νότο.

— Μυρίζει θάλασσα! εἶπε ὁ Νέαρχος ἀνοιγοκλείνοντας μὲ χαρὰ τὰ ρουθούνια του.

— Ζυγώνουμε στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό! ψιθύρισε ὁ Ἀλέξανδρος χαρούμενος.

Τὴν ἑπόμενη μέρα ἄρχισε πάλι νὰ φυσᾷ δυνατὸς νοτιᾶς καὶ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ φούσκωναν· οἱ κωπηλάτες μὲ δυσκολία μποροῦσαν νὰ τραβοῦν κουπί. Κατὰ τὸ μεσημέρι περνοῦσαν ἀπὸ ἕνα μικρὸ ἀπάνεμο κόλπο.

Σήκωσε πάλι τὸ χρυσὸ ποτῆρι.

— Ἂς ἀράξουμε ἐδῶ, εἶπε ὁ Νέαρχος, ὥσότου πέσῃ λίγο ὁ ἄνεμος. Ἔτσι δὲν μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε.

Μὲ μεγάλους ἀγῶνες κατώρθωσαν νὰ προσεγγίσουν στὴν ὄχθη καὶ νὰ μποῦν μέσα στὸν ἀπάνεμο κόλπο.

Μόλις ὅμως ἄραξαν καὶ νέες περιπέτειες τοὺς περίμεναν. Ξαφνικὰ ὁ ποταμὸς ἄρχισε νὰ χαμηλώνῃ, σὰ νὰ φυραίναν τὰ νερά του, καὶ σὲ λίγο τραβήχτηκε ἐντελῶς· τὰ καράβια ἄλλα βρέθηκαν ἀπάνω στὴν ξηρὰ κι' ἄλλα καρφωμένα μέσα σὲ πηχτὴ λάσπη.

— Τί εἶναι τοῦτο; μουρμούριζαν οἱ ναῦτες τρομαγμένοι. Μαγεμένος εἶναι ὁ τόπος τοῦτος, θὰ χαθοῦμε!

Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Νέαρχος κι' ὁ Στέφανος ἔμεναν ἀτρόμητοι.

— Ἐμπρός, φώναζαν στοὺς ναῦτες τους, θάρρος παιδιά! Ἐμπρός, ὅλοι μαζί! Νὰ μετακινήσουμε τὰ καράβια νὰ τὰ πᾶμε σὲ πιὸ βαθιὰ νερά!

Μὰ τὴν ὥρα ποὺ ὅλοι μαζὶ ἔσπρωχναν τὰ καράβια, νά, ἀρχίζει πάλι νὰ φουσκώνῃ ὁ ποταμὸς καὶ νὰ χυμοῦν μουγκρίζοντας τὰ κύματα καὶ νὰ χτυποῦν τὰ καράβια. Χυμοῦσαν, καβαλλίκευαν τὶς ὄχθες, πλημμυροῦσαν τὰ χωράφια, οἱ ναῦτες τρομαγμένοι πήδησαν μέσα στὰ καράβια, ποὺ εἶχαν κατασκορπισθῆ παρασυρόμενα ἀπὸ τὰ κύματα. Τὰ κουπιὰ καὶ τὰ τιμόνια συντρίβονταν, ὁ κίνδυνος ἦταν μέγας.

Παντοῦ ἡ θάλασσα εἶχε πλημμυρίσει, μερικοὶ λόφοι μονάχα ἐξεῖχαν ἀπάνω ἀπὸ τ' ἀφρισμένα κύματα.

Ὁ Νέαρχος μαζὶ μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του φώναζε, ἔδιδε διαταγές, προσπαθοῦσε νὰ σώσῃ τὸ στόλο. Τέλος ἡ τρικυμία ἐκόπασε, ἔστρωσαν πάλι τὰ κύματα, τὰ καράβια συγκεντρώθηκαν καὶ ἐξακολούθησαν τὴν πορεία.

— Τί ἦταν; ρώτησε ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Νέαρχο, ποὺ ἐξαντλημένος σφούγγιζε τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του ἀπάνω στὴ γέφυρα τοῦ καραβιοῦ.

— Εἶναι ἡ παλίρροια, ἀποκρίθηκε ὁ Νέαρχος. Ἔχεις ἰδῆ ἕνα τέτοιο φαινόμενο στὴν Εὔβοια, στὸ στενὸ τῆς Χαλκίδος. Μὰ ἐδῶ εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Τόση ὁρμὴ καὶ τόση δύναμι ποτὲ δὲν εἶδα. Χρειάζεται προσοχὴ νὰ μὴ χαθοῦμε. Κατεβαίνει ὁ ποταμός, ἀνεβαίνει ἡ θάλασσα, ἡ σύγκρουσι εἶναι τρομερή.

Ἀπὸ μακριὰ ἀγνάντεψαν ἕνα μικρὸ νησάκι. Ὁ Νέαρχος ἔδωσε διαταγή:

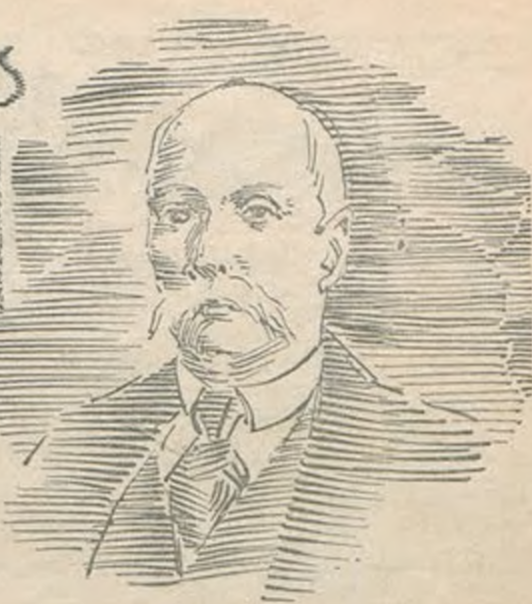
— Δυὸ ἐλαφρὰ καράβια νὰ φύγουν καὶ νὰ πιάσουν τὸ νησάκι αὐτὸ νὰ ἰδοῦν τί εἶναι! Καὶ νὰ γυρίσουν ἀμέσως πίσω, νὰ μᾶς ποῦν!

Δυὸ ἀλαφρὰ καράβια κίνησαν σὰ σαΐτες. Σὲ μιὰ ὥρα γύρισαν.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἄγνωστοι ἥρωες τοῦ Ἀγῶνος

Ἡ ἱστορία ὅλων τῶν αἰώνων εἶναι γεμάτη μὲ τοὺς ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν Ἐλευθερία. Τὸ 1821 εἶναι ἕνα δοξασμένο ἀποκορύφωμα αὐτῶν τῶν ἀγώνων, ποὺ συνεχίζονται τώρα μὲ τὸν σημερινὸ πόλεμο γιὰ τὴν διατήρησι ἁγνῆς καὶ ἄσπιλης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας. Ὁλόκληρη ἡ Πατρίδα μας, κάθε Ἕλληνας, ὅλες οἱ ψυχὲς τοῦ τόπου μας ἀγωνίστηκαν στὴν Ἐπανάστασι.

Στὶς σελίδες τῆς ἱστορίας ξεχωρίζουν βέβαια μερικὰ ἡρωϊκὰ ὀνόματα. Ξεπροβάλλουν δαφνοστεφανωμένες οἱ κορυφαῖες ἡρωϊκὲς μορφὲς τοῦ Ἀγῶνος: ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Κανάρης, ὁ Μιαούλης, ὁ Ἀνδροῦτσος, ὁ Διάκος, οἱ Μαυρομιχαλαῖοι... Ὅλοι τοῦτοι καὶ πλῆθος ἄλλοι ἦσαν μεγάλα παλληκάρια καὶ ὑπέροχοι ἀρχηγοὶ τοῦ Ἀγῶνος. Δίκαια καὶ σωστὰ τὰ ὀνόματά τους δοξάζονται γιατὶ ὅλες οἱ γνωστὲς ἱστορικὲς μορφὲς τοῦ Εἰκοσιένα προσέφεραν πολλὰ καὶ μεγάλα γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐλευθερία. Ἀλλ' ὄχι μονάχα αὐτοί. Ὑπάρχουν καὶ πλῆθος ἄλλοι, ἀρχηγοὶ ἢ μαχηταί, πλῆθος ἀμέτρητο ἀπὸ ἥρωες, ποὺ συνετέλεσαν στὸν μεγάλο Ἀγῶνα καὶ τ' ὄνομά τους εἶναι λιγώτερο ἢ ἐλάχιστα γνωστό. Σ' ὅλους ὅμως αὐτοὺς ἀξίζει τὸ στεφάνι τῆς Δάφνης...

Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς λησμονημένους εἶναι καὶ ὁ Γεράσιμος Πέτας, ποὺ ἐπολέμησε μ' ἐνθουσιασμὸ σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ Ἀγῶνος. Δὲν ἦταν ἀπὸ τὴν ὑπόδουλη Ἑλλάδα, μὰ γεννήθηκε τὸ 1801 στὴν Ἰθάκη καὶ πέθανε τὸ 1890 στὴν Ἀθήνα. Κι' αὐτός, ὅπως καὶ ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς καὶ πλῆθος ἄλλοι Ἕλληνες ἀπὸ τὴν ἀγγλοκρατουμένη τότε Ἑπτάνησο ἔσπευσαν νὰ πολεμήσουν γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐλευθερία. Τὸ 1820 ὁ Πέτας ἦταν στὴ Ρουμανία, ὅπου ἐμυήθη στὴ Φιλικὴ Ἑταιρεία. Ἔπειτα ἔλαβε μέρος στὴν ἐπανάστασι στὶς ἡγεμονίες καὶ ὅταν ἀπέτυχεν ἐκεῖ τὸ κίνημα, κατέβηκε στὴν Ἀθήνα κι' ἔλαβε μέρος σὲ πολλὲς μάχες τοῦ Ἀγῶνος στὴν Ἑλλάδα. Πρῶτα ἐπολέμησε κάτω ἀπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ Ὀδυσσέα Ἀνδρούτσου καὶ κατόπιν μαζὶ μὲ τὸν Ἰθακήσιο στρατηγὸ Δημ. Εὐμορφόπουλο. Ὅταν ἡ ἐπανάστασις ἔφθασε στὸ εὐτυχισμένο της τέλος, ἀναγνωρίσθηκε ἡ σημασία τῆς συμμετοχῆς σ' αὐτὴ τοῦ Πέτα καὶ τοῦ ἐδόθη ὁ βαθμὸς τοῦ συνταγματάρχου.

Ὁ Πέτας, ἂν κι' εἶχε μέτρια μόρφωσι, ἀποφάσισε νὰ γράψῃ τ' ἀπομνημονεύματά του ἀπὸ τὸν Ἀγῶνα μὲ κύριο σκοπὸ νὰ περιγράψῃ καὶ τὴν συμμετοχὴ τῶν Ἰθακησίων, τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀδυσσέως, στὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα. Ἤθελεν ἀκόμα νὰ δώσῃ καὶ μερικὲς ἐξακριβωμένες πληροφορίες καὶ νὰ περιγράψῃ τὰ γεγονότα ποὺ εἶδε μὲ τὰ μάτια του: τὶς μάχες καὶ τὶς περιπέτειες τοῦ σκληροῦ καὶ δοξασμένου Ἀγῶνος. Τ' ἀπομνημονεύματα λοιπὸν τοῦ Πέτα, ποὺ σώζονται χειρόγραφα, ἀρχίζουν μὲ τὸν ἀκόλουθο πρόλογο:

«Ἀφοῦ εἶδα ὅτι ἀπὸ τοὺς συναγωνιστὰς δὲν ἔγραψε κανένας, ἐγώ, ὡς ἀπόγονος τοῦ Ὀδυσσέως, μ' ὅλον ποὺ δὲν ἔχω τὴν ἱκανότητα, θέλω νὰ γράψω διὰ ἐνθύμησι τῆς πατρίδος μου ὡς αὐτόπτης ὅλη τὴν ἀλήθεια, ὄχι ὡς ἤκουσα, οὔτε ὡς ἐπαραδόθηκε, ἀλλ' ὡς ἔπαθα ἕως τὸ 1826, κατὰ τὰς ἀποδείξεις. Καὶ παρακαλῶ τοὺς ἀναγνώστας τὴν συγγνώμην, ἐπειδὴ τις καὶ τὸ κοντύλι μου εἶναι μικρὸ καὶ δὲν δύναται νὰ φέρῃ χρώματα διάφορα πρὸς καλλωπισμὸ τῆς ἀλήθειας».

Ἡ ἱστορία τοῦ Πέτα ἀρχίζει ἀπὸ τὸ ἀξέχαστο ἐκεῖνο βράδυ τῆς ζωῆς του, ποὺ τὸν ἐμύησαν στὴ Φιλικὴ Ἑταιρεία.

«Τὸ 1820 — γράφει — εὑρέθηκα εἰς τὸ Ἰσμαήλι. Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἕνα βράδυ μᾶς ἐπῆραν τρεῖς ἔμποροι Ἕλληνες καὶ μᾶς ἐπῆγαν εἰς ἕνα σπίτι εἰς τὴν ἄκρη τῆς πολιτείας λαμπροστολισμένο, μὲ λαμπρὰ φωτερά. Καὶ εἰς τὴν πόρτα ἦσαν τέσσαροι στρατιῶται μὲ τὰ ὅπλα. Ἐμβαίνοντες μέσα ηὕραμε τέσσαρους ἀξιωματικοὺς Ρώσους, τὸν Παπαδόπουλον, Μυλωνᾶ, Καλαματιανὸ καὶ ἕνα ἄλλον καὶ ἕνα γραμματικὸν Ἕλληνα ὀνομαζόμενον Βελισσάριον. Ἐμεῖς εἴμαστε περίπου 15 καὶ μᾶς εἶπαν νὰ ζυγώσουμε κοντὰ εἰς τὸ τραπέζι ὁμιλῶντας τὴν γλῶσσά μας. Καὶ μᾶς ἐρώτησαν πόθεν εἴμαστε καὶ τί θρησκεία λατρεύουμε καὶ ἂν γνωρίζωμε διατὶ μᾶς ἔκραξαν, εἰς τοὺς ὁποίους εἴπαμε. Καὶ ἀμέσως μᾶς ἐπαρουσίασαν ἕνα Εὐαγγέλιο μεγαλοπρεπές, λέγοντάς μας νὰ ὁρκιστοῦμε πρῶτον τὴν σιωπὴν καὶ δεύτερον ἂν ἡ Θρησκεία καὶ ἡ Πατρὶς μᾶς προσκαλέσῃ νὰ λάβουμε τὰ ὅπλα νὰ τὴν ὑπερασπιστοῦμε, δίδοντάς μας καὶ ἕνα μυστικὸ μὲ τὸ χέρι, ὅπως γνωριζώμεθα ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλο. Καὶ οὕτως ἐπράξαμε».

Πραγματικὰ ἡ ἀφήγησι τῆς μυήσεως εἶναι ἀφελής, ἁπλῆ καὶ ζωηρή, τόσο ποὺ νομίζει κανεὶς ὅτι ζῇ τὶς ἱερὲς ἐκεῖνες στιγμές...

Διηγεῖται κατόπιν ὁ Πέτας τὴν ἔκρηξι τῆς Ἐπαναστάσεως στὴ Ρουμανία. Περιγράφει στὴ συνέχεια τὴν συμπλοκὴ μεταξὺ ἑλληνικῶν καὶ ἐχθρικῶν πλοίων στὸν ποταμὸ Προῦθο, καθὼς καὶ τὴν στάσι τοῦ Γαλατσίου. Διηγεῖται παρακάτω τὴν μετάβασι τοῦ Β. Καραβία στὴ Βλαχία μὲ διαταγὴ τοῦ Ὑψηλάντη καὶ τὴν ἀπόπειρα κατὰ τῆς Βραΐλας. Περιγράφει ἔπειτα ἐκτεταμένα τὴν ἐκστρατεία τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τοῦ Γαλατσίου καὶ τὴν τελικὴ ἀποτυχία τοῦ κινήματος στὶς ἡγεμονίες.

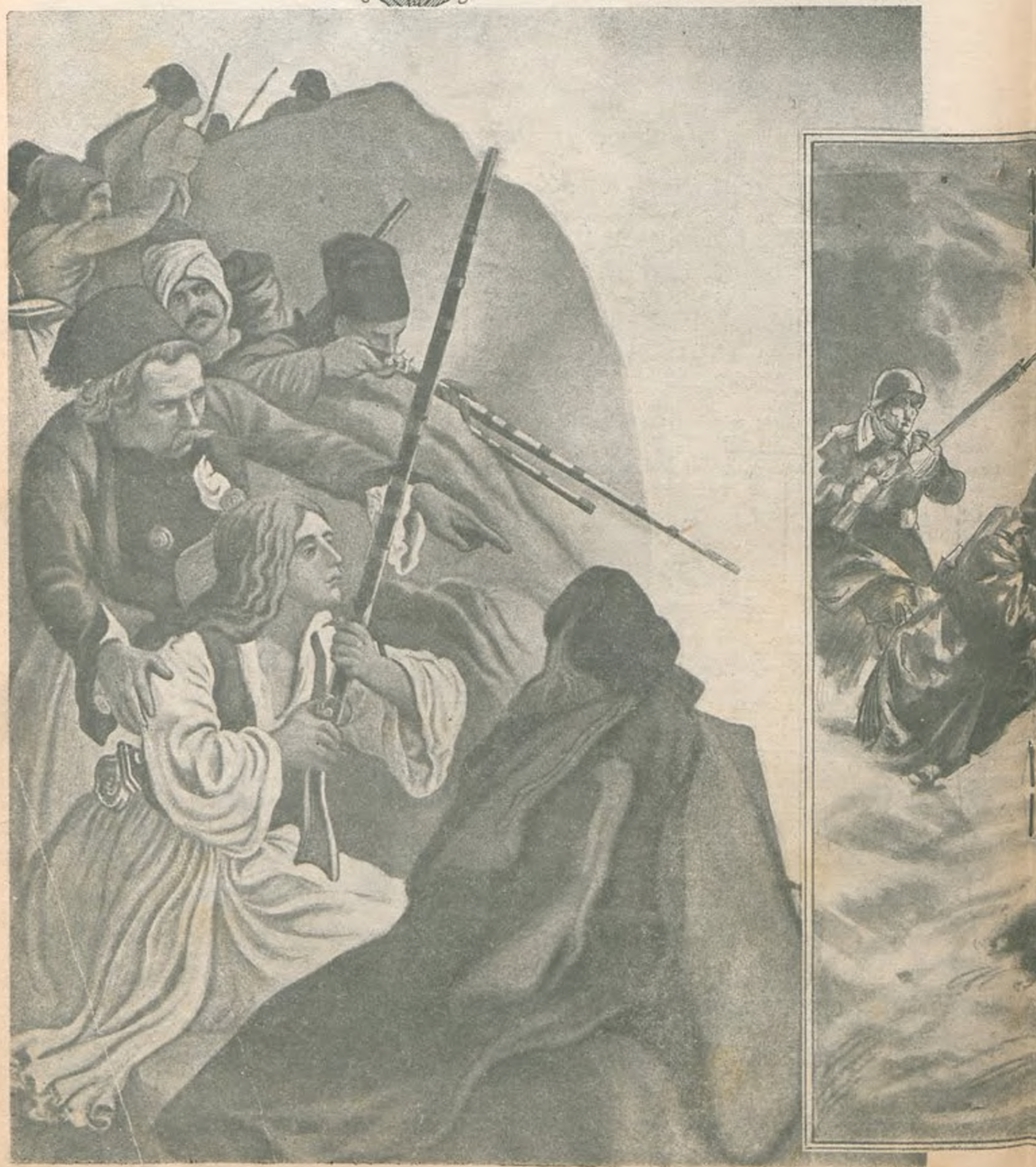
Στὴ συνέχεια τῆς ἱστορίας του ὁ Πέτας περιγράφει πῶς κατώρθωσε νὰ κατεβῇ στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ πολεμήσῃ πρῶτα μαζὶ μὲ τὸν Ὀδ. Ἀνδροῦτσο καὶ κατόπι μὲ τὸν Εὐμορφόπουλο. Διηγεῖται ἐκτεταμένα τὴν καταστροφὴ τοῦ Δράμαλη, ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἐπολέμησε μαζὶ μὲ ἄλλους Ἰθακησίους, καὶ ὁμιλεῖ γιὰ τὴν ναυμαχία τοῦ Ναυαρίνου, γιὰ τὴν Ἐθνοσυνέλευσι τοῦ Ἄστρους καὶ γιὰ τὸ εὐχάριστο τέλος τοῦ Ἀγῶνος.

Στὰ χειρόγραφα τοῦ Γ. Πέτα ὑπάρχουν καὶ πίνακες μὲ τὰ ὀνόματα τῶν Ἰθακησίων ποὺ ἔλαβαν μέρος καὶ συνετέλεσαν στὴν ἐπιτυχία τοῦ Ἀγῶνος τοῦ 1821. Πρῶτα σημειώνει ὁ Πέτας τὰ ὀνόματα τῶν Ἰθακησίων ὁπλαρχηγῶν. Καὶ αὐτὰ εἶναι: Γεώργιος Βαρνακιώτης, Βασίλειος Καραβίας, Διονύσιος Εὐμορφόπουλος καὶ Ὀδυσσεὺς Ἀνδροῦτσος. Ὁ πρῶτος ὅμως καὶ ὁ τελευταῖος ἀπ' αὐτοὺς ἀνετράφησαν στὴν Ἰθάκη, μὰ δὲν ἦσαν Ἰθακήσιοι. Ἔπειτα σημειώνει ὁ Πέτας ὡς Ἰθακησίους συντελεστὰς τοῦ Ἀγῶνος τοὺς ἀρχιεπισκόπους Εὐγένιον Καραβίαν, Γρηγόριον Δενδρινὸν καὶ Γρηγόριον Λεκατσᾶν, τοὺς ἀρχιμανδρίτας Κωνστ. Λεκατσᾶν καὶ Ἀβράμιον Παΐζην καὶ τὸν γιατρὸν Λάμπρον Ζαβόν.

Εἶναι λοιπὸν φανερὸν ὅτι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς μικρῆς Ἰθάκης προσέφεραν τὶς δυνάμεις τους στὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821. Ἐφάνηκαν ἄξιοι καὶ ὑπεράξιοι ἀπόγονοι τοῦ Ὀδυσσέως. Ἀγωνίστηκαν κι' αὐτοὶ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους Ἑπτανησίους, ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνες γιὰ τὴν μεγάλη Ἰδέα.

Φ. Γιοφύλλης

1821

1941

25 Μαρτίου

Εὐαγγελισμός - Ἑλληνισμός

Μὲ μιᾶς ἀνοίγει ὁ οὐρανός, τὰ σύγνεφα μερμάζουν,
οἱ κόσμοι ἐμείνανε βουβοί, παράλυτοι, κυττάζουν.
Μιὰ φλόγ' ἀστράφτει... ἀκούονται ψαλμοὶ καὶ μελῳδία..
Πετάει ἕν' ἄστρο... σταματᾷ ἐμπρὸς εἰς τὴ Μαρία...

«Χαῖρε, τῆς λέγει, ἀειπάρθενε, εὐλογημένη, χαῖρε!
Ὁ Κύριός μου εἶναι μὲ σέ. Χαῖρε Μαρία χαῖρε!»

Ἐπέρασαν χρόνοι πολλοί... Μιὰ μέρα σὰν ἐκείνη
ἀστράφτει πάλαι ὁ οὐρανός. Στὴν ἔρμη της τὴν κλίνη
λησμονημένη, ὁλόρφανη, χλωμὴ κι' ἀπελπισμένη,
μιὰ κόρη πάντα τήκεται, στενάζει, ἁλυσωμένη.
Τὰ σίδερα εἶναι ἀτάραγα, σκοτάδι ὁλόγυρά της
Τὰ καταφρόνια, ἡ δυστυχιά σέπουν τὰ κόκκαλά της
Τρέμει μὲ μιᾶς ἡ φυλακὴ καὶ διάπλατη ἡ θυρίδα
φέγγει κι' ἀφίνει καὶ περνᾷ ἕν ἄστρο, μιὰν ἀχτίδα.
Ὁ Ἄγγελος ἐστάθηκε, διπλώνει τὰ φτερά του...

«Ξύπνα, ταράζου, μὴ φοβοῦ, χαῖρε, Παρθένε, χαῖρε.
Ὁ Κύριός μου εἶναι μὲ σέ, Ἑλλάς, ἀνάστα χαῖρε».

Οἱ τοῖχοι εὐθὺς σωριάζονται. Ἡ μαύρ' ἡ πεθαμμένη
νοιώθει τὰ πόδια φτερωτά. Στὴ μέση της δεμένη
χτυπάει ἡ σπάθα φοβερή. Τὸ κάθε πάτημά της
ἀνοίγει μνῆμ' ἀχόρταγο. Ρωτᾷ γιὰ τὰ παιδιά της...
Κανεὶς δὲν ἀποκρένεται... Βγαίνει, πετᾷ στὰ ὄρη...
Λυώνουν τὰ χιόνια ὅθε διαβῆ, ὅθε περάση ἡ Κόρη,

«Ξυπνᾶτε, ἐσεῖς ποὺ κοίτεστε, ξυπνᾶτε ὅσοι κοιμᾶστε,
τὸ θάνατο ὅσοι ἐγεύτητε, τώρα ζωὴ χορτᾶστε».

Οἱ χρόνοι φεύγουνε, πετοῦν καὶ πάντα ἐκείνη ἡ μέρα
εἶναι γραμμένο ἐκεῖ ψηλὰ λάμπη στὸν αἰθέρα
μὤλα τὰ κάλλη τοὐρανοῦ. Στολίζεται ὅλη ἡ φύση
μὲ χίλια, μύρια λούλουδα γιὰ νὰ τὴ χαιρετίση.
Γιορτᾶστέ την, γιορτᾶστέ την! Καθεὶς ἂς μεταλάβη
ἀπὸ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Καὶ σεῖς, καὶ σεῖς οἱ σκλάβοι,
ὅσοι τὴ δάφνη στὴν καρδιὰ νὰ φέρετε φοβᾶστε
ἀφωρεσμένοι νᾶστε!

Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

54. (Συνέχεια)

Ὁ Γρηγόρης πῆρε δέκα καβαλλάρηδες καὶ ἔτρεξε νὰ κάμη κατὰ τὴν προσταγὴ τοῦ Δομέστικου... Σύννεφα ἀπὸ σκόνη σημάδευαν τὸ δρόμο τους... σὲ λίγο χάθηκαν κι' αὐτὰ πίσω ἀπὸ τὰ ψηλώματα.

Οἱ Βαράγγοι ποὺ κατάλαβαν ποιὰ σημασία εἶχε κείνη ἡ ἀποστολὴ κάρφωσαν τὸ βλέμμα τους ἐκεῖ πέρα προσμένοντας ἀνυπόμονα νὰ τοὺς δοῦν νὰ γυρίζουν...

Μὰ ἡ ὥρα περνοῦσε καὶ τίποτα δὲ φαίνονταν...

Ξαφνικὰ ξεχώρισαν ἕνα καβαλλάρη μονάχα ποὺ ἔτρεχε κι' ἐρχόταν μαστίζοντας ἀλύπητα τ' ἄλογό του...

Τί ἔγιναν ἄραγε οἱ ἄλλοι; Χτυπήθηκαν μὲ τοὺς Σαρακηνούς; Ἔπεσαν σὲ ἐνέδρα καὶ σκοτώθηκαν καὶ γλύτωσε μοναχὰ αὐτὸς γιὰ νὰ φέρη τὴν εἴδησι;

— Λέγε, φώναξε ὁ Νικηφόρος μόλις τοῦτος ζύγωσε κοντά του...

— Ὁ ἑκατόνταρχος Κομιτᾶς στέλνει μήνυμα στὸ στρατηγὸ πῶς ὁ δρόμος εἶναι ἐλεύθερος...

— Ποῦ βρίσκεται;

Ὁ καβαλλάρης σηκώθηκε πάνω στοὺς ἀναβατῆρες κι' ἔδειξε πέρα κατὰ τὰ ψηλώματα...

— Ἐκεῖ πίσω, εἶπε... Πολεμᾶ μὲ τριπλάσιους Σαρακηνούς... Τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφυγα δυὸ ἀπὸ τὴ συνοδεία του εἶχαν πληγωθῆ βαριά...

Ὁ Νικηφόρος τράβηξε τὸ σπαθί του...

— Ἐμπρός, εἶπε μὲ βροντερὴ φωνή, ὁ Χριστὸς νικᾶ. Σπηρούνισε δυνατὰ τ' ἄλογό του καὶ χύθηκε μπροστὰ σὰν ἀστραπή...

Ἡ βασιλικὴ φρουρὰ τὸν ἀκολούθησε.

* * *

Δυτικὰ στὸ κάστρο, εἴπαμε παραπάνω, εἶναι ἕνας μεγάλος κάμπος ποὺ κλείνεται στὸ βάθος καὶ ζερβὰ ἀπὸ τὴν Ἴδη καὶ τὰ παρακλάδια της... Πηγὲς ὑπάρχουν κάμποσες στὸν κάμπο αὐτὸ ποὺ τὸν ποτίζουν καὶ τὸν δροσολογοῦν... μὰ ἕνα μονάχα ποτάμι κι' αὐτὸ μικρὸ ποὺ χύνεται στὴ θάλασσα ὡς ἕνα μίλλι ἔξω ἀπὸ τὸ Χάντακα... Ἡ κοίτη του εἶναι ἀνάβαθη καὶ σὲ ὡρισμένα μέρη ποὺ εἶναι πλατειὰ καὶ λίγο τὸ νερὸ μπορεῖ καὶ πεζὸς ἀκόμα νὰ περάση χωρὶς δυσκολία ἀπὸ τὴ μιὰν ὄχτη στὴν ἄλλη... Τὴν ἐποχὴ κείνη οἱ Σαρακηνοὶ ποὺ ἦσαν μεγάλοι μαστόροι στὰ γεωργικά, εἶχαν μὲ τέτοιο τρόπο μοιρασμένο τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ ποὺ δὲν ἄφηναν σταλιὰ νὰ χαθῆ... Κῆποι καὶ καρποφόρα δέντρα ἀνθοῦσαν παντοῦ... κι' ἔτσι κοντὰ στὴ θάλασσα ἡ κοίτη ἦταν ὁλότελα ξερὴ τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνες.

Ὁ Γρηγόρης μὲ τὴ συνοδεία του ἔκαμε ἕνα μεγάλο κύκλο καὶ προχώρησε πίσω ἀπὸ τὶς πλάτες τῶν Σαρακηνῶν, ὡς τὸ μέρος ποὺ κυλοῦσε τὸ ποτάμι. Ἡ λάσπη ἦταν πολλή... κάπου κάπου τ' ἄλογα χώθηκαν μέσα ὡς τὰ γόνατα... Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦταν ἐμπόδιο ποὺ μποροῦσε νὰ τὸ λογαριάση κανείς. Προχώρησε ἀκόμα περισσότερο. Παντοῦ ἐρημιά... Ἐξοχικὰ σπιτάκια ἀνάμεσα σὲ κληματαριές... κῆποι μ' ἄφθονα λαχανικά... Στὰ στενὰ δρομάκια ἦταν τέτοια ἡσυχία ποὺ ἄκουες ἀκόμα καὶ τὸ βούϊσμα ποὺ ἔκαναν τὰ μελίσσια καθὼς πετοῦσαν ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι.

Ὅλα ἔδειχναν τὴ βιαστικὴ φυγή. Μερικὲς μισάνοιχτες πόρτες... ἐργαλεῖα πεταμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ... Ψυχὴ ἀνθρώπινη δὲ φαινόταν πουθενά. Μονάχα ἕνας γέρος ἑκατοχρονίτης μὲ τὴν πλάτη στηριγμένη στὸν κορμὸ μιᾶς ἐλιᾶς σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τοὺς κοίταξε καθὼς περνοῦσαν... Ἔφτυσε ὕστερα κατὰ τὴ μεριά τους καὶ γύρισε ἀλλοῦ τὸ πρόσωπο...

«Τί μῖσος, σκέφθηκε ὁ Γρηγόρης, οὔτε κι' ὁ φόβος τοῦ θανάτου δὲ μπορεῖ νὰ τὸ σκεπάση!».

Ἔδωσε τὸ σημάδι τοῦ γυρισμοῦ... Ἂν προχωροῦσαν ὡς ἐδῶ οἱ Βαράγγοι τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς κι' ἔπεφταν στὶς πλάτες τῶν Σαρακηνῶν, ἡ ὑπόθεσις θὰ τελείωνε μιὰ ὥρα ἀρχήτερα...

Βγῆκανε πάλι στὸν ἀνοιχτὸ κάμπο, τρέχοντας μὲ ὅση δύναμι εἶχαν τ' ἄλογά τους κι' ἀκολουθῶντας τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ ἦρθαν...

Μιὰ στιγμὴ ξεχώρισαν σὲ ἀρκετὴ ἀπόστασι ἕνα ἄσπρο σύννεφο ποὺ ἐρχόταν κατὰ πάνω τους μὲ μεγάλη ὁρμή... Καὶ μέσα στὸ σύννεφο τοῦτο λαμποκοποῦσαν ἅρματα. Ἄκουσαν ἀκόμα καὶ τὴν κραυγὴ «Ἀλλάχ, Ἀλλάχ».

— Κένταρχε, πᾶνε νὰ μᾶς κόψουν τὸ δρόμο... φώναξε κάποιος ἀπὸ τὴ συνοδεία...

— Τὸ βλέπω, ἀπάντησε ὁ Γρηγόρης. Θὰ πολεμήσουμε...

Ὕστερα γύρισε σ' αὐτὸν ποὺ ἔτρεχε κείνη τὴ στιγμὴ δίπλα του...

— Πρόσεξε καλὰ τὰ λόγια μου, Ἄριστε, εἶπε. Ἐγὼ μὲ τοὺς ἄλλους θὰ τραβηχτῶ ἴσια κατὰ πάνω τους... Ἐσὺ νὰ μείνης ἐδῶ... νὰ κρυφτῆς ἂν μπορῆς κάπου, καὶ τὴν ὥρα ποὺ ἐμεῖς θὰ χτυπιώμαστε κι' ἡ προσοχὴ τῶν κουρσάρων θἆναι στὸν ἀγῶνα, νὰ τρέξης ὅσο μπορεῖς γρηγορώτερα στὸ Δομέστικο καὶ νὰ τοῦ φέρης τὸ μήνυμα πῶς ὁ δρόμος εἶναι ἀνοιχτός...

— Ἐμπρός, φώναξε ὕστερα. Ἀκολουθᾶτε με, ὁ Χριστὸς νικᾶ... Καὶ τράβηξε ἴσια ἀπάνω στὸ ἀστραφτερὸ ἄσπρο σύννεφο ποὺ ζύγωνε ὁλοένα καὶ βρισκόταν πιὰ σὲ μικρὴ ἀπόστασι...

Ὁ Ἄριστος ἔκαμε κατὰ τὴν προσταγὴ τοῦ Γρηγόρη... Πέζεψε καὶ τραβήχτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα μεγάλο θάμνο ποὺ τὸν ἔκρυβε ὁλότελα. Ἀπὸ κεῖ παρακολούθησε γιὰ λίγη ὥρα τὴ μάχη....

Οἱ Σαρακηνοὶ θὰ ἦσαν καμμιὰ τριανταριά... Καθὼς εἶδαν τὸ Γρηγόρη ποὺ ἔτρεχε κατὰ πάνω τους ἀνοίχτηκαν σὲ κύκλο καὶ χύθηκαν ἀπάνω του ἀπ' ὅλες τὶς μεριές... Εἶδε δυὸ Βαράγγους ποὺ κυλίστηκαν κάτω ἀπὸ τ' ἄλογα. Ὕστερα ἡ σκόνη τοὺς ἔκρυψε ὅλους... Ἄκουε μονάχα φωνές, βογγητὰ καὶ τοὺς χτύπους τῶν σπαθιῶν...

«Δύσκολη εἶναι ἡ θέσις τους» σκέφτηκε. Καβαλλίκεψε κι' ἔφερε τὸ μήνυμα στὸ Νικηφόρο.

* * *

Τ' ἀκρογιάλι ὁλόκληρο ἀντήχησε ἀπὸ τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγων... Ἦταν σὰ βροντὴ ποὺ ἀκούστηκε πάνω ἀπὸ τὸν σάλαγο τῆς μάχης... Κι' αὐτοὶ ἀκόμα ποὺ πολεμοῦσαν γύρισαν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ μάτια νὰ δοῦνε τί τρέχει... Κι' οἱ πληγωμένοι, ὅσοι μποροῦσαν, ἀνασηκώθηκαν πάνω στὰ χέρια τους...

Μὲ τί νὰ παρομοιάση κανεὶς τοὺς γιγαντόσωμους Βαράγγους ποὺ ἄστραφταν μέσα στὴ βαρειὰ ἁρματωσιά τους, σὰν καμωμένοι ἀπὸ ἀτσάλι;

(Ἀκολουθεῖ)

— Ἐμπρός, φώναξε ὕστερα.

Πῶς ἀντικρύζουν τὰ Ἑλληνόπουλα τὶς μεγάλες ἱστορικές μας στιγμὲς

Ὁ Πόλεμος

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρούζα

18ον

»Εἶδα, πατέρα μου, πέντε Ἕλληνες φαντάρους - καὶ... γὼ ἕνας, ἕξη - νὰ αἰχμαλωτίζουν μιὰν ὁλάκερη διμοιρία μὲ τοὺς βαθμοφόρους καὶ τὰ πολυβόλα της, καὶ εἶδα ἕναν δικό μας λόχο νὰ κάνῃ πίσω ἕνα ὁλάκερο σύνταγμα ἐχθρῶν ἁρματωμένων ὡς τὰ δόντια...

»Καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι παρὰ μονάχα πρόχειρα ἐπεισόδια καὶ μικρολεπτομέρειες ἐκείνου τοῦ ἄλλου, τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ τρανοῦ ποὺ τὸ λένε Ἑλληνικὴ Νίκη καὶ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ παραστήσῃ κανένας λόγος, κανένα γράμμα!...

»Αὐτὴ λοιπόν, μὲ λίγα λόγια, εἶναι, πατέρα μου, ἡ μεγάλη καὶ ἄγρια ἐκδικητικὴ ζωὴ ποὺ ἔκανα ἐδῶ πάνω δεκαπέντε μερόνυχτα, μὲ τέσσερις ὡς πέντε τὸ πολὺ φορὲς ὕπνο, χωρὶς νὰ νοιώσω οὔτε μιὰ φορὰ τὸν ἑαυτό μου νὰ λιγοψυχάῃ, χωρὶς ν' ἀκούσω τὸ παραμικρὸ παράπονο ἀπὸ τὸ στόμα κανενὸς ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου.

»Καὶ μιὰ τέτοια ζωή, στ' ἀλήθεια, δὲν θὰ τὴν παρατοῦσα ἀπὸ δική μου θέλησι ποτέ, ἂν δὲν μὲ διάταζαν νὰ συνοδεύσω ὡς τὰ μετόπισθεν μιὰ παρέα ἀπὸ καμποσους μακαρονάδες τῆς τελευταίας ἐσοδείας μας...

»Δὲν φαντάζεσθε, βέβαια, πῶς ὅλ' αὐτὰ σᾶς τὰ γράφω γιὰ νὰ θαυμάσετε ἐμένα, τὸ χαϊδεμένο παιδί σας τὸ Γιώργο, ποὺ κατάφερε νὰ γίνῃ ἕνας στρατιώτης. Σᾶς τὰ γράφω μονάχα γιὰ νὰ θαυμάσετε τὴ δύναμι ποὺ δίνει τὸ δίκηο στὸν ἄνθρωπο καὶ γιὰ νὰ σᾶς κάνω νὰ βλέπετε πιὸ σίγουρα ἀκόμα τὴ νίκη. Γιατί, χωρὶς αὐτὴ τὴ νίκη αὐτὸς ὁ στρατός, ὁ Ἑλληνικός μας στρατός, νάσθε βέβαιοι πὼς δὲν τὄχει σκοπὸ νὰ γυρίσῃ πίσω ποτέ. Ὑπομονὴ λοιπόν, καλοί μου γονεῖς, καὶ κουράγιο. Ὅταν σκεφθῆτε τί θὰ μποροῦσε νάναι ἡ ζωή μας κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ βάρβαρου ἐπιδρομέα, τίποτε δὲν πρέπει νὰ σᾶς κάνῃ νὰ λυπᾶσθε. Ἀκόμα κι' ὁ θάνατος... Σᾶς φιλῶ Γιῶργος, δεκανέας ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, παρακαλῶ!...».

ΑΝΟΙΧΤΗ ΑΠΑΝΤΗΣΙ...

Ἡ ὥρα εἶναι πολὺ περασμένη καθὼς ἀντιγράφω ἀπάνω στὸ δημοσιογραφικὸ χαρτὶ τὶς τελευταῖες αὐτὲς ἀράδες ἀπὸ τὸ γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ μου τοῦ στρατιώτη. Τὸ δεξί μου χέρι εἶναι κουρασμένο ἀπὸ τὸ γράψιμο, μὰ τὸ μολύβι δὲν ἔχω ἀκόμα τὸ κουράγιο νὰ τ' ἀφήσω καὶ νὰ πέσω νὰ κοιμηθῶ...

Δὲν θ' ἀφήσω τὸ μολύβι ἀπὸ τὰ χέρια μου πρὶν ἀπαντήσω στὸν ἀδελφό μου...

Καὶ νὰ δῆτε ποὺ δὲν σκοπεύω νὰ τοῦ ἀπαντήσω μὲ χαρτὶ καὶ μὲ φάκελλο! Νὰ δῆτε ποὺ δὲν τὄχω καθόλου σκοπὸ νὰ ρίξω τὸ γράμμα μου σὲ κανένα ταχυδρομικὸ κουτί!...

Θὰ τοῦ ἀπαντήσω ἀπὸ δῶ: Ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ. Τὰ γραφόμενά μου θὰ τυπωθοῦν κι' ὁποιος θέλει θὰ μπορῇ νὰ τὰ διαβάσῃ... Γιατὶ ὅ,τι ἔχω νὰ γράψω στὸν ἀδερφό μου δὲν εἶναι μυστικό. Γιατὶ ὅ,τι κι' ἂν θέλῃ νὰ γράψῃ κανεὶς σήμερα σ' ἕναν στρατιώτη ποὺ πολεμάει στὸ Μέτωπο, δὲν μπορεῖ νάναι ἰδιαίτερο, δὲν μπορεῖ νάναι ἀπόκρυφο, δὲν μπορεῖ νάναι ἀδιάβαστο καὶ ἀδιάφορο γιὰ τοὺς ἄλλους κι' ἂν ἀκόμα αὐτὰ ποὺ θὰ γράψῃ θὰ τὰ γράψῃ στὸν πατέρα του, στὸ παιδί του ἢ στὸν ἀδελφό του, ὅπως ἐγώ...

Εἶμαι πολὺ νέος καί, σὰν πολὺ νέος, δὲν μπορῶ νάχω, βέβαια, μεγάλη πεῖρα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου. Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ ὅτι τὰ ἀπόρρητα γράμματα, τὰ κλειστὰ φάκελλα, τὰ «ἰδίαις χερσίν», τὰ ξεμοναχιασμένα τῶν «φίλων» καὶ τὰ ψιθυρίσματα στὶς γωνιές, δὲν μπόρεσα ποτέ μου νὰ τὰ καταλάβω ἐντελῶς, ἀκόμα καὶ σὲ εἰρηνικὲς περιόδους. Πολὺ περισσότερο, ὅλ' αὐτὰ τὰ μυστικιστικὰ καὶ ἀπόκρυφα πράγματα δὲν μπόρεσα ποτέ μου νὰ τὰ συμπαθήσω.

Ἀπὸ πολὺ μικρὸς τὰ κλειστὰ φάκελλα προκαλοῦσαν τὴν ἀπορία μου. Ἐξηγοῦσα τὴν ὕπαρξι τοῦ φακέλλου στὸν ἑαυτό μου μονάχα ἔτσι: Τὸ φάκελλο χρησιμεύει μονάχα γιὰ νὰ γράφουμε τὴ διεύθυνσι ἐκείνου ποὺ θὰ λάβῃ τὸ γράμμα. Κλείνουμε καὶ σφραγίζουμε τὸ φάκελλο — ἔλεγα — μονάχα γιὰ νὰ μὴν παραπέσῃ καὶ χαθῇ τὸ γράμμα...

Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ σκεπτόμουνα ἔτσι ἐπέρασαν χρόνια καὶ τώρα δὲν εἶμαι πιὰ τόσο ἀνίδεος ἀπὸ τὰ πράματα τῆς ζωῆς. Τῆς ζωῆς ποὺ μ' ἔμαθε καὶ μένα πὼς εἶναι ἀδύνατο νὰ τὴ ζήσῃ κανεὶς χωρὶς σφραγισμένα φάκελλα, χωρὶς «ἰδίαις χερσίν», χωρὶς «ἰδιαίτερα» καὶ χωρὶς κρυφομιλήματα στὶς γωνιές...

Ὅμως, ἂν μὲ ρωτήσετε καὶ σήμερ' ἀκόμη θὰ σᾶς ἀπαντήσω ὅτι: Μὲ τὸ μικρό μου τὸ μυαλὸ πιστεύω πὼς ὁ κόσμος θάναι πολὺ καλλίτερος καὶ ἡ ζωὴ πολὺ ὡραιότερη, ὅταν οἱ ἄνθρωποι φτάσουν στὸ σημεῖο νὰ καταργήσουν ὅλα αὐτὰ τὰ ἀντιπαθητικὰ καὶ ἀπόκρυφα πράματα, ὅταν οἱ ἄνθρωποι θὰ μποροῦν νὰ λένε, ἀντίθετα πρὸς τὸ ρητὸ «τὰ ἐν οἴκῳ, καὶ ἐν δήμῳ», χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ λόγος νὰ κοκκινίζουν γι' αὐτὰ ποὺ θὰ λένε. Ὅταν δηλαδὴ οἱ ἄνθρωποι δὲν θάχουν νὰ κρύψουν τίποτε τὸ ἄσχημο ἢ τὸ ἐπιλήψιμο ἢ τὸ μυστικὸ καὶ τὸ ἰδιαίτερο ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο. Δὲν συμφωνεῖτε;...

* * *

Ἔτσι λοιπὸν καὶ γώ, ἀγαπημένε μου ἀδερφοῦλη Γιῶργο, ἐπειδὴ δὲν ἔχω τίποτε τὸ ἰδιαίτερο, τίποτε τὸ ἐπιλήψιμο καὶ τίποτε τὸ ἄσχημο νὰ σοῦ γράψω, θὰ τυπώσω σήμερα τὴν ἀπάντησι ποὺ σοῦ στέλνω ἐκεῖ πάνω στὰ ψηλὰ βουνὰ τῆς Ἀρβανιτιᾶς ποὺ πολεμᾶς γιὰ τὸν μεγάλο καὶ ἱερὸ ἀγῶνα τῆς Ἑλλάδας μας...

Θὰ τυπώσω τὴν ἀπάντησι ποὺ σοῦ στέλνω καὶ θὰ πιστεύω πὼς τόσο περισσότερο θὰ εἶναι μιὰ ἀπάντησι πρὸς ἐσένα, τὸν τίμιο Ἕλληνα στρατιώτη, ὅσα περισσότερα μάτια θὰ τὴ διαβάσουν...

Μάθε λοιπόν, ἀγαπημένε καὶ δοξασμένε μου ἀδερφοῦλη Γιῶργο, πὼς ἐγώ, πρὶν ἀπ' ὅλους τοὺς δικούς μας στὸ σπίτι, ἤξερα πὼς εἶχες πολεμήσει καὶ πὼς θὰ λαβαίναμε ἕνα μεγάλο γράμμα σου σήμερα ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή...

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μέσα σὲ τέτοιες κακὲς στιγμὲς τὸν βρήκανε τὰ μαντᾶτα τοῦ σκοτωμοῦ τῶν ἀντρειωμένων καὶ πιστῶν του Καρπενισιώτη καὶ Ὀλύμπιου. Συντρίφτηκε κι' ὁ τελευταῖος πύργος τῆς ἐλπίδας, λὲς καὶ πάνου του ἔπεσαν ὅλοι οἱ κεραυνοὶ τοῦ οὐρανοῦ. Δὲν τὄλπιζε πὼς τάξια τὰ παλληκάρια του θὰ χανόντανε τόσο γρήγορα, τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ στρατηγικὸ μυαλό τους ἦταν τόσο χρήσιμο στὸ μεγάλον ἀγῶνα.

Στὰ μέσα τοῦ εἴκοσι δύο τοῦ παρουσιάστηκε μιὰ εὐκαιρία δραπετεύσεως. Φιλέλληνας Οὖγγρος συνταγματάρχης, ὁ Τσακόφσκυ ποὔξερε τὸ δρᾶμα τοῦ Ὑψηλάντη, μπόρεσε νὰ ἐπικοινωνήσῃ μαζί του καὶ νὰ τοῦ προτείνῃ τὴ φυγή.

Ὅλα τάχω ρυθμίσει, τοὖπε ὁ Οὖγγρος συνταγματάρχης. Δὲ μένει παρὰ ἡ συγκατάθεσι ἡ ἰδική σας.

Μὰ ὁ Ὑψηλάντης, περήφανος κι' ἀλύγιστος, εἶπε στὸν Οὖγγρο συνταγματάρχη τοῦτα τὰ λόγια, ποὺ ξεχειλίζουν ἀπὸ ἀρετή, λὲς καὶ εἰπωθήκανε ἀπὸ Σωκρατικὰ χείλη:

«Ὄχι δὲν φεύγω. Θὰ μείνω μέσα σὲ τοῦτον τὸ σκοτεινὸ τάφο ἕως ὅτου οἱ δῆθεν πολιτισμένοι ἄνθρωποι τῆς Εὐρώπης ἀναγνωρίσουν τὸ σφάλμα τους. Κανένα παράδειγμα ἄτιμης φυγῆς δὲν φαίνεται στὴ ζωὴ τῶν παλαιῶν μας προγόνων. Καὶ δὲν θὰ κάνω ἐγὼ τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ δώσω πρῶτος τὸ κακὸ παράδειγμα. Φέρνω στὶς πλάτες μου ἕνα βαρὺ ὄνομα μὲ ἱστορία καὶ παράδοσι καὶ στὶς φλέβες μου κυλάει αἷμα ποὔδωκε ζωή, αἴγλη καὶ δόξα σ' ὅλάκαιρους λαούς».

Τὴν ἴδια ἐποχὴ στάλθηκε στὴ Βιέννη ὁ Ξάνθος γιὰ νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴ φυγάδευσι τοῦ Ὑψηλάντη. Οἱ Ἕλληνες εἶχαν νοιώσει τὴν ἀπουσία κείνου ποὺ τοὺς φούντωσε τὴν ψυχὴ μὲ τὰ λόγια του καὶ μὲ τὰ ἔργα του.

Τὸ χειροτέρευμα τῆς ὑγείας του μαθεύτηκε στὸ Μωριᾶ τὴν ἄνοιξι τοῦ 1822. Βέβαια πὼς ἂν τὰ πράγματα βάδιζαν ἔτσι, ὁ πρῶτος ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως θὰ πέθαινε σύντομα. Ἕνας ἔμπιστος ποὺ νὰ ἤξερε καλὰ κεῖνα τὰ κατατόπια, ἔπρεπε τώρα νὰ τραβήξῃ γιὰ κεῖ. Ὡς τέτοιος κρίθηκε ὁ Ξάνθος. Ὁ φλογερὸς φιλικὸς γνώριζε καλὰ τί ἐμπόδια θὰ συναντοῦσε στὴ Βιέννη καὶ πόσο δύσκολο ἦταν τὸ τόλμημα αὐτό. Δὲν ἀπελπίστηκε ὅμως. Τὰ μεγάλα κατορθώματα παρουσιάζουν πάντα μεγάλες δυσκολίες. Ἔτσι, στὰ τέλη τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 22 περνώντας ὡς ζωέμπορος τὰ σύνορα τῆς Τρανσυλβανίας, μπόρεσε νὰ φτάσῃ στὴ μικρὴ πολιτεία τῶν Καρπαθίων Μούγκατς, δίχως νὰ προκαλέσῃ καμμιὰ ὑπόνοια.

Πρώτη του φροντίδα ἦταν νάρθῃ σὲ προσωπικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν Ὑψηλάντη. Καὶ ζήτησε ἀπὸ τὶς αὐστριακὲς ἀρχὲς τὴν ἀναγκαία ἄδεια. Ὁ φρούραρχος ὅμως ἀπέρριψε τὴν αἴτησι.

Ὁ Ξάνθος τότε ἀπεφάσισε νὰ ἐπικοινωνήσῃ κρυφὰ μὲ τὸν Ὑψηλάντη. Μὲ τὴν βοήθεια ἑνὸς φιλέλληνα μπόρεσε νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὴν πλύστρα τῶν φυλακῶν. Ἡ τελευταία ἔπειτα ἀπὸ ἕνα γερὸ φιλοδώρημα δέχτηκε νὰ δώσῃ στὸ δεσμώτη ἀρχηγὸ τὸ γράμμα τοῦ Ξάνθου. Στὸ γράμμα του αὐτὸ ὁ Ξάνθος ἔγραφε στὸν Ὑψηλάντη ὅλα τὰ πολεμικὰ νέα τῆς Ἐπαναστάσεως, τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ του στὴν Αὐστρία καὶ τελευταῖα τοῦ γύρευε ὁδηγίες σχετικὰ μὲ τὸ σχέδιο τῆς δραπετεύσεως.

Τὸ μέρος τοῦ γράμματος αὐτοῦ ποὺ μιλοῦσε γιὰ τὴν πρόοδο τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Ὑψηλάντης τὸ διάβασε μὲ βαθύτατη χαρὰ κι' ἱκανοποίησι. Τὸ μέρος ὅμως ἐκεῖνο ποὺ τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴ δραπέτευσι τοῦ προκάλεσε ἀναστάτωσι ψυχικὴ καὶ πνευματική. Γνώριζε καλὰ ποιὰ τύχη καρτεροῦσε τ' ἀδέρφια του καὶ τοὺς φίλους του, ἂν ἔφευγε, κι' ἔμεναν κεῖνοι στὰ νύχια τῆς αὐστριακῆς ἐξουσίας. Ἔτσι κυριευμένος ἀπὸ τὸ βαθὺ τοῦτο αἴσθημα, ἔστειλε μὲ τὴν ἴδια γυναῖκα τὰ παρακάτω λόγια στὸν Ξάνθο:

«Φύγε ἀμέσως, διότι θὰ κάμῃς, ἀσφαλῶς, δυσχερεστέραν τὴν θέσιν μου».

Ἡ ὑγεία του χειροτέρευε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα, κι' ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα. Τὰ βράδυα μὲ τὶς ὑγρασίες τὸ ἄσθμα τὸν ἔπνιγε. Δύσπνοια τὸν εὕρισκε βαρειὰ ποὺ κρατοῦσε μέρες, βράδυα καὶ βδομάδες.

Στὰ μέσα τοῦ φθινόπωρου τοῦ 22 ὁ Ὑψηλάντης μεταφέρθηκε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους στὸ κάστρο τῆς Θηρεσιουπόλεως.

Οἱ μέρες τοῦ Ὑψηλάντη ἄρχισαν νὰ γίνωνται πιὸ βαρειὲς καὶ πιὸ ἀνυπόφορες ἀπὸ κεῖνες τοῦ κάστρου τοῦ Μούγκατς. Ἡ ἀσθένεια τοῦ ἄσθματος χειροτέρευε, τὸν ἔπιανε τώρα συχνότερα, οἱ ἀρθρώσεις του πάθαινε φλόγωσι, κι' ἀκόμα τότε τοῦ παρουσιάστηκαν καὶ κάτι μικρὲς αἱμοπτύσεις.

Ἔτσι πέρασε ὁ χειμῶνας τοῦ 23, τὸ 24 καὶ τὸ 25. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1826, καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ πρώτου γιὰ τὴν Ἑλλάδα πρωτοκόλλου, μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ρωσσίας, χαλάρωσαν κάπως καὶ τὰ δεσμὰ τοῦ Ὑψηλάντη.

Ὁ βασιλιᾶς μάλιστα τῆς Πρωσσίας Φρειδερῖκος, πεθερὸς τοῦ Τσάρου, ἀλλὰ καὶ φίλος τοῦ Ὑψηλάντη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Ναπολεοντείων πολέμων, θέλησε τότε νὰ ἐπέμβῃ προσωπικὰ γιὰ νὰ σώσῃ τὴ ζωὴ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Στὰ τέλη τ' Ἀπρίλη ἔστειλε στὴ Βιέννη τὸν πρῶτο του ὑπασπιστή, μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ μεταδώσῃ στὸν αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας Φραγκῖσκο τὴν ἐπιθυμία τοῦ Πρώσσου βασιλιᾶ, ὅπως ὁ Ὑψηλάντης, μὲ ὁποιοδήποτε δικαιολογητικὸ τρόπο, παραδοθῇ στὴν Πρωσσία, γιὰ νὰ περάσῃ κάτου ἀπὸ τὴν προστασία τῆς Πρωσσικῆς Αὐλῆς τὸν ὑπόλοιπο καιρὸ τῆς αἰχμαλωσίας του. Ὁ ὑπασπιστὴς πρωτοῦ φτάσῃ στὴ Βιέννη πέρασε ἀπὸ τὴ Θηρεσιούπολι, κι' ἔτσι ὁ Ὑψηλάντης ἔμαθε τὴ βασιλικὴ πρότασι.

Ἦταν ἡ τρίτη φορὰ ποὺ γινότανε στὸν Ὑψηλάντη πρότασι γιὰ τὴν ἐγκατάλειψι τῶν αὐστριακῶν φυλακῶν. Ἡ βασιλικὴ τούτη πρότασι δὲν τὸν ἄφηκε ἀσυγκίνητο.

(Ἀκολουθεῖ) ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

ΡΗΓΑΣ Ο ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ

Είναι τὰ τελευταῖα λόγια ποὺ προφέρανε τὰ θεῖα χείλη τοῦ Ρήγα μέσα στὴ φυλακὴ τοῦ Βελιγραδίου, λίγες στιγμὲς πρὶν νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸ ἀθλητικό του σῶμα ἡ φλογερὴ καὶ ἡρωϊκὴ ψυχή του!

Τὰ τελευταῖα λόγια ποὺ ἀπηύθυνε στοὺς δημίους του σὰν ἀπειλή, μὰ καὶ σὰν θεία προφητεία, τὰ τελευταῖα λόγια μὲ τὰ ὁποῖα ἀπεχαιρέτησε τὴ μεστὴ ἀπὸ ἐθνικὴ δρᾶσι ζωή του!

Κι' ἀλήθεια! Ὁ σπόρος ποὺ ὁ Ρήγας ὁ Βελεστινλῆς ἄρχισε νὰ σπέρνῃ ὁλόκληρα πενῆντα χρόνια πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ὁ σπόρος ποὺ τὸν ἐκαλλιέργησαν οἱ Φιλικοὶ καὶ τὸν πότισαν μὲ τὸ αἷμα τους οἱ ἥρωες τῆς ἐποποιΐας τοῦ 1821, βλάστησε, γιγαντώθηκε καὶ γίνηκε τὸ ἀειθαλὲς δένδρο τῆς Ἐλευθερίας, κάτω ἀπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ὁποίου ζοῦμε καὶ ἀναπνέομε, ἐμεῖς, τὸ γένος του, καὶ γευόμαστε τοὺς γλυκοὺς καρποὺς του, ποὺ αὐτὸς ὄχι μονάχα δὲν πρόφθασε νὰ δοκιμάσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς δῇ στὴν πρώτη τους ἄνθησι!

Ὁ Πρωτομάρτυς αὐτὸς τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας γεννήθηκε στὸ Βελεστῖνο τῆς Θεσσαλίας τῷ 1752—καὶ κατ' ἄλλους τῷ 1757—καὶ κανεὶς ἀπ' τοὺς δικούς του καὶ τοὺς συγχωριανούς του δὲν θὰ περίμενε ὅτι ὁ μικρὸς Ἀντώνης, ὁ γυιὸς τοῦ πτωχοῦ βιοπαλαιστοῦ φούρναρη τοῦ Βελεστίνου Κων. Κυριαζῆ, θὰ γινότανε μιὰ μέρα ὁ Τυρταῖος τῆς ἐποχῆς του, ὁ Πίνδαρος καὶ ὁ Δημοσθένης τῆς σκλαβωμένης πατρίδας του!

Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ φαντασθῇ ὅτι ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος θὰ ὥριζε τὸν Ἀντώνιον Κυριαζῆν—γιατὶ αὐτὸ ἦτο τὸ πραγματικὸ ὄνομα τοῦ Ρήγα—πρωτοπόρον καὶ ὁδηγητὴν τῆς Φυλῆς στὰ πεπρωμένα της!

Ἡ νεανικὴ ζωὴ τοῦ Ρήγα τοῦ Βελεστινλῆ, τὸν ὁποῖον ἀνεύθυνοι νεώτεροι ἱστορικοὶ καὶ φιλόλογοι ἀποκαλοῦν Φεραῖον γιατὶ γεννήθηκε στὰς ἀρχαίας Φεράς, τὸ σημερινὸν Βελεστῖνον δηλαδή, καλύπτεται ἀπὸ πυκνὸ πέπλο θρύλων καὶ σὲ πολλὰ σημεῖα εἶναι ἱστορικῶς σκοτεινή. Ἐκεῖνο ποὺ εἶναι γνωστό, εἶναι ὅτι ἐσπούδασε μαζὶ μὲ τὸν Γρηγόριο Κωνσταντᾶ στὸ περίφημο τότε σχολεῖο τῆς Ζαγορᾶς, ὅπου διακρίθηκε μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν του γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ εὐφυΐα του καὶ τὴ φιλομάθειά του, καὶ ἀργότερα στὸ σχολεῖο τῶν ἀκμαζόντων τὴν ἐποχὴν ἐκείνην Ἀμπελακίων τῆς Θεσσαλίας.

Ὕστερα ἀπὸ τὶς πρῶτες του σπουδὲς διετέλεσε γιὰ λίγο διάστημα διδάσκαλος στὸν Κισσὸ τοῦ Πηλίου. Ἀπὸ τότε χοροπηδοῦσε μέσα του ἡ φλόγα τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ φλόγιζε τὴν καρδιὰ καὶ τὸ νοῦ, ἔτσι ποὺ μιὰ μέρα σκότωσε στὸ Βελεστῖνο ἕνα Τοῦρκο γιατὶ τοῦ φέρθηκε δεσποτικὰ καὶ βάναυσα.

Τὸ αἱματηρὸ αὐτὸ περιστατικὸ στάθηκε ἡ ἀφορμὴ νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἐθνικὴ δρᾶσι τοῦ Ἀντώνη Κυριαζῆ ποὺ κόχλαζε μέσα του ἀπὸ τὰ παιδικά του χρόνια. Τὴν ἴδια μέρα τοῦ φόνου ὁ Ρήγας ἐγκατέλειψε τὸ Βελεστῖνο νύκτα καὶ πῆγε νὰ καταταγῇ στὸ ἀρματωλικὸ σῶμα τοῦ θείου του Σπύρου Ζήρα στὸν Ὄλυμπο, ὅπου καὶ ἔδρασε γιὰ κάμποσο διάστημα. Στὰ ἄγρια λημέρια τοῦ Ὀλύμπου ὁ Ρήγας συνέλαβε τὸ μεγαλεπήβολο σχέδιο τοῦ ξυπνήματος τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐλευθερίας σὲ ὁλόκληρο τὸν Ἑλληνισμό, γιατὶ ἀπὸ τὸ λίγο διάστημα ποὺ ἔμεινε στὸν Ὄλυμπο ἐπείσθηκε ὅτι ὁ κλεφτοπόλεμος δὲν ἤτανε δυνατὸ νὰ ἐξυπηρετήσῃ οὐσιαστικὰ τὴν ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως.

Ἐγκατέλειψε λοιπὸν τὸν θεῖο του καὶ τοὺς συντρόφους του καὶ κατέφυγε στὴ Μονὴ τοῦ Βατοπεδίου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅπου συνεδέθη στενὰ μὲ τὸν Ἡγούμενο τῆς Μονῆς Πατέρα Κοσμᾶ, στὸν ὁποῖον ἀνεκοίνωσε τὰ σχέδια ποὺ εἶχε συλλάβει ἡ φλογερὴ φαντασία του. Ἄρχισε νὰ γράφῃ σχέδια μανιφέστων καὶ ποιήματα, τὰ ὁποῖα ὑπέγραφε μὲ τὸ ψευδώνυμο Ρήγας Βελεστινλῆς, ἢ Ρήγας Θεσσαλὸς καὶ οὐδέποτε Φεραῖος.

Ἀλλὰ στὸ Ἅγιον Ὄρος ὁ Ρήγας δὲν ἔβλεπε πεδίον δράσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν σχεδίων του. Καὶ ἀπεφάσισε νὰ πάῃ στὴν Κωνσταντινούπολι, σὲ ἐποχὴ ποὺ τὸ Φανάρι βρισκότανε στὴν ἀκμή του. Στὴν ἀπόφασί το αὐτὴ τὸν ἐνίσχυσε καὶ ὁ Ἡγούμενος Κοσμᾶς, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἐφωδίασε μὲ μίαν θερμὴν συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ρωσίας στὴν Κωνσταντινούπολι. Ὁ τελευταῖος τὸν ἐγνώρισε ἀμέσως μὲ πολλοὺς σημαίνοντας Φαναριῶτες, ποὺ τοὺς βρῆκε σύμφωνους μὲ τοὺς σκοπούς του καὶ προθύμους νὰ τὸν βοηθήσουν.

Εἰς ἡλικίαν 29 ἐτῶν, ἤτοι τῷ 1756, διωρίσθηκε γραμματεὺς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαυΐας Ἀλ. Ὑψηλάντου, μὲ τὸν ὁποῖον ὅμως γρήγορα διεφώνησε καὶ προσελήφθη ὡς ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Ν. Μαυρογένους καὶ πῆγε στὸ Βουκουρέστι, ὅπου μέσα σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα κατώρθωσε νὰ μάθῃ τελείως τὰ γαλλικά, ἰταλικὰ καὶ ἀρκετὰ καλὰ γερμανικά!

Στὸ διάστημα τῆς παραμονῆς του στὸ Βουκουρέστι ὁ Ρήγας ἐσημείωσε σημαντικὴ ἐθνικὴ δρᾶσι καὶ ἔβαλε τὶς πρῶτες βάσεις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχεδίων του, ποὺ τοῦ εἶχε ἐμπνεύσει ἡ αἴγλη τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως γιὰ ἕνα ἀγῶνα ἀπελευθερώσεως, ὄχι μόνον τῆς Πατρίδος του, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν Βαλκανίων.

Οἱ νῖκες τοῦ Μ. Ναπολέοντος, ἐνθουσιάζουν ἀφάνταστα τὸν Ρήγαν καὶ τὸν κάνουν ἀκούραστον ἐργάτην τῆς ἰδέας τῆς ἀπελευθερώσεως ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν φιλελευθέρων Τούρκων ἀκόμη ποὺ ἐστέναζαν κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ Σουλτάνου, τῶν Βεζύρηδων καὶ τῶν Πασσάδων! Καὶ κηρύσσει τότε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀνεξιθρησκείας.

«Καθένας εἰς τὴν πίστι του,-ἐλεύθερος νὰ ζῇ» βροντοφωνεῖ στὰ κηρύγματα

Ὁ Ρήγας ψάλλων στὴ λύρα τὰ θούριά του.

του ὁ γιγαντόσωμος Ρήγας! Καὶ κατορθώνει νὰ πείση πολλοὺς Τούρκους νὰ τὸν ἀκολουθήσουν στὰ σχέδιά του. Ἐν τῷ μεταξὺ διορίζεται διερμηνεὺς τοῦ γαλλικοῦ προξενείου στὸ Βουκουρέστι, γνωρίζει πολλοὺς σημαίνοντας Γάλλους τῆς Ρουμανίας καὶ τῶν Παρισίων καὶ διὰ μέσου αὐτῶν κατορθώνει νὰ ἔλθη εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν Μ. Ναπολέοντα δι' ἀλληλογραφίας. Μὲ τὶς οἰκονομίες του καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν διαφόρων φίλων του, ἐκδίδει βιβλία, χάρτας, εἰκόνας, ἐπαναστατικὰς προκηρύξεις καὶ γράφει ποιήματα στὴ δημοτικὴ γλῶσσα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀνάβει στὴν ψυχὴ τῶν σκλάβων τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης γιὰ τὴν ἐλευθερία.

Τῷ 1796 ἀφήνει τὸ Βουκουρέστι καὶ μετέφερε τὴν ἕδρα τῆς δράσεώς του στὴ Βιέννη, ὅπου ὑπῆρχε πληθώρα Ἑλλήνων ἐμπόρων καὶ σπουδαστῶν, τοὺς ὁποίους δὲν ἄργησε νὰ κάνη ἐνθουσιώδεις συνεργάτας του. Τὸ ἴδιο ἔτος ἐπῆγε στὴ Λειψία καὶ ἐτύπωσε κρυφὰ τὴν «Δημοκρατικὴν προκήρυξιν».

Δὲν κατώρθωσεν ὅμως νὰ τυπώση τὴ «Νέα πολιτικὴ διοίκησι τῆς Ρούμελης, τῆς Μ. Ἀσίας, τῶν Μεσογείων νήσων καὶ τῆς Βλαχομπογδανίας», γιατὶ κανένας τυπογράφος δὲν ἀνελάμβανε νὰ τὴν τυπώση ἀπὸ φόβο. Ἀλλὰ ὁ Ρήγας ποὺ δὲν ἤξερε τί θὰ πῆ ἐμπόδιο, κάθησε καὶ τὴν ἔγραψε σὲ πολλὰ ἀντίγραφα, καὶ ἔτσι χειρόγραφη τὴν μοίρασε στοὺς φίλους του καὶ συνεργάτας του.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ Ρήγας εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ συνέλαβε τὴν ἰδέα νὰ ἱδρύση ἑταιρείαν συνεργατῶν γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Ἑλλάδος, παρὰ δὲ τὰ ἀντιθέτως ὑποστηριζόμενα, ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία δὲν ἦτανε παρὰ συνέχεια τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ρήγα.

Τὸ μεγαλείτερο ὅμως ἀπὸ τὰ κατορθώματα τοῦ Ρήγα, διὰ τὴν ἐποχήν του, εἶναι ἡ ἔκδοσις τῆς «Χάρτας» του, τὴν ὁποίαν ἐχάραξε τῷ 1797 ὁ Φρανσουὰ Μύλλερ.

Τὴν ἴδια σχεδὸν ἐποχὴ ἐτύπωσε διὰ νυκτὸς εἰς τὸ τυπογραφεῖον τῶν ἐκ Σιατίστης ἀδελφῶν Μαρκιδῶν Πουλίων χιλιάδας ἐπαναστατικῶν προκηρύξεων.

Ὁ Ρήγας νομίσας ὅτι ἔφθασε πιὰ ἡ ὥρα τῆς ἐνεργοῦ ἐπαναστατικῆς δράσεως, ἀποφασίζει νὰ κατέλθη εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῶν Ἰονίων νήσων, ὅπου ἄλλως τε ἐσκόπευε νὰ συναντηθῆ μὲ διαφόρους ἐπιφανεῖς Γάλλους, ἀπέστειλε δὲ στὶς 19 Δεκεμβρίου 1797 τὶς ἀποσκευές του γεμᾶτες ἀπὸ ἔγγραφα καὶ ἐπαναστατικὲς προκηρύξεις στὴν Τεργέστη, ὅπου ἐπῆγε καὶ ὁ ἴδιος σὲ λίγες μέρες μὲ τὸ συνεργάτη του Χριστόφορο Περραιβό.

Δυστυχῶς κατόπιν προδοσίας αἱ ἀποσκευαὶ του εἶχαν ἀνοιχθῆ ἀπὸ τὶς Αὐστριακὲς ἀρχές, κατεσχέθησαν καὶ ἐσφραγίσθησαν. Καὶ μόλις ὁ Ρήγας ἔφθασε στὴν Τεργέστη, συνελήφθη μαζὶ μὲ τὸ σύντροφό του Περραιβὸ καὶ ἀπεστάλη στὴ Βιέννη, ὅπου ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν συλληφθῆ καὶ ἄλλοι ἑπτὰ τῆς Ἑταιρείας. Καὶ ὁ μὲν Περραιβὸς κατόπιν τῆς ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως ἀπελύθη. Οἱ ἄλλοι ὅμως ἑπτὰ καὶ ὁ Ρήγας ἐκλείσθησαν στὴ φυλακὴ μὲ τὴν κατηγορία τῆς ἐσχάτης προδοσίας ἐναντίον τῆς φίλης καὶ συμμάχου της Τουρκίας, πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ τοὺς παρέδωσαν, ἐκτὸς τριῶν ἐκ τῶν συλληφθέντων, οἱ ὁποῖοι ὡς Αὐστριακοὶ ὑπήκοοι ἐδικάσθησαν εἰς Βιέννην καὶ κατεδικάσθησαν εἰς ἰσόβιον ὑπερορίαν. Οἱ ἄλλοι μαζὶ μὲ τὸν πρόμαχο τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας Ρήγα παραδόθηκαν στὸν Πασᾶ τοῦ Βελιγραδίου, ὁ ὁποῖος ἀπεφάσισε νὰ τοὺς πνίξη στὸν ποταμὸ Ἴστρο, γιατὶ φοβώτανε ὅτι ἂν τοὺς ἔστελνε στὴν Κωνσταντινούπολι οἱ φίλοι τοῦ Ρήγα θὰ τοὺς ἀπελευθέρωναν ὁπωσδήποτε στὸ δρόμο.

Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι τέσσερις ἄφησαν τοὺς δημίους των νὰ τοὺς ὁδηγήσουν στὸ ποτάμι, ὅπου καὶ τοὺς ἔπνιξαν. Ὁ Ρήγας ὅμως ποὺ θεωροῦσε, καὶ δίκαια, ὡς ἀτιμωτικὸ αὐτὸν τὸν θάνατο καὶ ἀνάξιο ἑνὸς ἀνδρὸς σὰν τὸν ἑαυτό του, ἐπάλαισε παλληκαρίσια μὲ τοὺς δημίους του καὶ ἀντέστη σὰν ἀνήμερο θεριό. Μὰ ἦτανε ἀνώτερο τῶν δυνάμεών του νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὰ χέρια τους! Καὶ τὴν νύκτα τῆς 10 πρὸς τὴν 11 Ἰουνίου τοῦ 1798 κατόπιν ὑπερανθρώπου πάλης, ἔπεσε, κατ' ἄλλους ἀπὸ τὶς σφαῖρες τῶν δημίων του, κατ' ἄλλους δὲ ἀφοῦ κατέπεσε ἀναίσθητος πιὰ ἀπὸ τὴν ἄνιση πάλη, στραγγαλίσθηκε καὶ ρίχθηκε στὸν Ἴστρο. Τὶς τελευταῖες του στιγμὲς ὁ Ρήγας ἐφώναξε:

«Ἔτσι πεθαίνουν τὰ παλληκάρια!»

Μῆτσος Δειλινὸς

ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΜΑΣ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. εἰσερχόμενος εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον, ὅπου ἐγένετο τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ ὁρκωμοσία τῶν ἐθελοντῶν Ἀεραμύνης.

Οἱ ἐθελονταὶ Ἀεραμύνης κατὰ τὴν ὥραν τῆς ὁρκωμοσίας των εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος ἐπιθεωρεῖ τοὺς ἐθελοντὰς Ἀεραμύνης, μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν των, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἀλεξάνδρου Κοριζῆ καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας κ. Κ. Μανιαδάκη.

Γιὰ νὰ μαθαίνετε

Τρίγωνον

```
* * * * *
* * * *
* * *
* *
*
```

1η σειρά: Ἑλληνικὴ νῆσος, ποὺ φημίζεται γιὰ τὸ ὡραῖο της κρασί. 2α σειρά: Πλανήτης καὶ ἀρχαῖος θεός. 3η σειρά: Μέρος τοῦ χρόνου. 4η σειρά: Ἀντωνυμία. 5η σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

ΑΠ. ΣΤΥΛΟΣ

Δευτεροστιχὶς

Τὰ δεύτερα γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν χώραν τῆς Εὐρώπης.

1) Ὀνομασία θαλάσσης, 2) Μικρὸν κράτος τῆς Εὐρώπης, 3) Χώρα τῆς Βορείου Ἀφρικῆς, 4) Πόλις τῆς Πελοποννήσου, 5) Κράτος τῆς Εὐρώπης.

ΘΕΜ. ΚΟΣΜΙΔΗΣ

Ἀπροσδόκητα

1) Ποιὸ ὅρος τῆς Ἑλλάδος ὅταν τὸ ἐρωτήσετε γιὰ τὸ ὄνομά του ἀρνεῖται;

2) Ποιὸς ἀριθμὸς ἔχει γένεια καὶ κέρατα;

3) Πότε μποροῦμε νὰ κάνουμε μιὰ τρύπα στὸ νερό;

4) Ποιὰ ὄρη ἔχουν γυαλιστερὴ οὐρά;

5) Ποιὰ πόλις γράφεται μὲ Κ.;

Κ. ΓΚΙΟΥΡΔΑΣ

Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

— Τάκη φώναξέ την, ποὺ θέλει κάτι νὰ τῆς πῆ ἡ μαμά της.

— Ποιάν;

— Σοῦ τὴν εἶπα, δὲν τὴν ἄκουσες;

ΑΝ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ

ΛΥΣΕΙΣ 24ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως 1) Ε. Ο. Ν., 2) Μάϊος, 3) Ἀρτίως, 4) ΟΙ — Ἠώ, 5) Ναῦ — Θεά, 6) Δόω, 7) Ρέω — Σά, 8) Δρόμων, 9) Κύμη, 10) Ἀνάσα. Καθέτως: 1) Ὄν, 2) Μαῖα — Ἕδρα, 3) Ἔαρ — Ὕδωρ — Νά, 4) Οἴτη — Ὀκᾶ, 5) Νοιώθω — Μῦς, 6) Σῶ — Σῶμα, 7) Σκαπάνη.

Τρίγωνον: Λαγός, ἄπαν, γάρ, ὄν, ς.

Ἐπιγραφή: Βουνὸ μὲ βουνὸ δὲ σμίγει.

Στοιχειόγριφος: Στέφανος — Φανός.

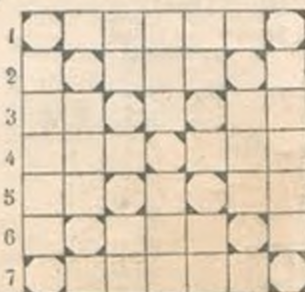
Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος: (μιΚΡΕΑΣε).

Κρυπτογραφικόν: Πολύμνια, Παιάν, Ὄμμα, Ἀνία, Πίνα, Ἀνά, Λινόν, Ὀλυμπία.

Δικτυωτόν: Ὁριζοντίως 1) Πήγασος, 2) Διεθνής, 3) Ἀμπωτις, 4) Πέδιλον, 5) Ἀτλαντα, 6) Ἄπτερος, 7) Ὄλυμπος. Διαγωνίως: Πιπῖνος, Ὁπλίτης.

Πρόβλημα: Ἀρχικῶς εἶχεν ὁ καθένας 6 βώλους.

Δικτυωτὸν

Ὁριζοντίως:

1) Ὡραία ἑλληνικὴ νῆσος δοκιμασθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἱπταμένους δολοφόνους. 2) Κράτος τῆς Β. Εὐρώπης. 3) Διαλυθὲν εὐρωπαϊκὸν κράτος. 4) Ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου. 5) Εὐρωπαϊκὸν κράτος. 6) Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ. 7) Ὄρη τῆς Ἀσίας.

Διαγωνίως:

Ἐκ τῶν ἄνω ἀριστερὰ πρὸς τὰ κάτω δεξιά: Πόλις τῆς Γερμανίας. Ἐκ τῶν κάτω ἀριστερὰ πρὸς τὰ ἄνω δεξιά: Κράτος τῆς Ἀσίας.

Τ. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

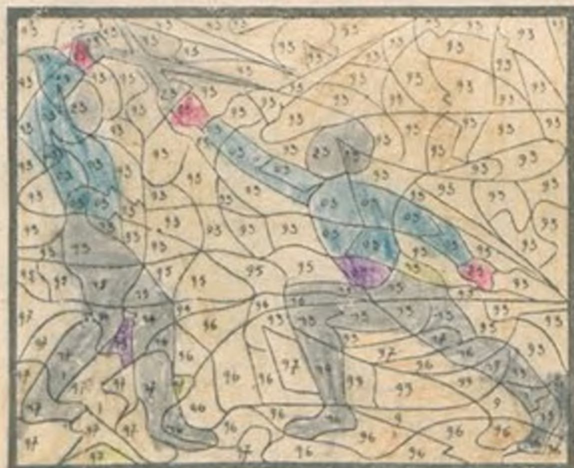
Ὀπτικὴ ἀπάτη

Τί σχῆμα ἔχουν εἰς τὴν πραγματικότητα τὰ σκέλη αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων;

Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ ἐπάνω στὸ σχέδιο καὶ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν πρῶτο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει:

1 μὲ μαῦρον, 2 μὲ γκρίζο, 3 μὲ μπλέ, 4 μὲ πράσινο ἀνοικτό, 5 μὲ μενεξεδί, 6 μὲ κίτρινο, 7 μὲ πράσινο σκοῦρο, 8 μὲ κόκκινο ἀνοικτό, 9 μὲ κόκκινο.

Τὰ σημεῖα ποὺ ἔχουν 0, θὰ μείνουν λευκά.

Ἔπειτα στερεώσατε ἄλλο διαφανὲς χαρτὶ καὶ χρωματίσατε ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν δεύτερον ἀριθμὸν αὐτὴν τὴν φοράν. Θὰ ἰδῆτε τὴν μεγάλην διαφορὰν τῶν δύο εἰκόνων.

ΚΑΙ ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἡ ὑγρασία

Οἱ δῦται συνομιλοῦν στὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης:

— Γιατὶ δὲν ἀνεβαίνεις ἀπάνω;

— Περιμένω λιγάκι. Ἐπάνω βρέχει καὶ ὁ γιατρὸς μοῦ συνέστησε νὰ ἀποφεύγω τὴν... ὑγρασία!

ΑΛ. ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ

Στὸ σχολεῖο

Εἰς τὸ μάθημα τῆς ζωολογίας.

Ὁ καθηγητής: Πές μου ἕνα δίποδο Γερασιμάκη.

Ὁ Γερασιμάκης: Ἡ κόττα κύριε.

Καθηγητής: Καὶ ἕνα τετράποδο.

Ὁ Γερασιμάκης: Δυὸ κόττες κύριε.

Ν. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ

Ἡ μετακόμισις

Τὸ σπίτι τοῦ Περιουσιάδη ἦταν ἀνάμεσα σ' ἕνα σιδεράδικο καὶ σ' ἕνα ξυλουργεῖο καὶ οἱ κρότοι τῶν ἐργαστηρίων αὐτῶν τὸν ἐνωχλοῦσαν ἐξαιρετικά. Καὶ μιὰ μέρα ποὺ τοὺς εἶδε καὶ τοὺς δύο μαζὶ τοὺς εἶπε:

— Ἂν ἀποφασίζατε ν' ἀλλάξετε μαγαζί, θὰ σᾶς ἤμουνα εὐγνώμων καὶ θὰ σᾶς ἔκανα ἕνα καλὸ τραπέζι!

Ὕστερα ἀπὸ δύο μέρες παρουσιάσθησαν στὸν κ. Περιουσιάδη οἱ δύο γείτονές του καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κάνουν μετακόμισι. Θὰ ἄφηναν τὰ μαγαζιά τους... Καὶ ὁ κ. Περιουσιάδης, ἐνθουσιασμένος, κράτησε τὴν ὑπόσχεσί του καὶ τοὺς ἔκανε ἕνα σπουδαῖο τραπέζι. Στὰ φροῦτα τοὺς ρώτησε ποῦ θὰ πήγαιναν, ἀφήνοντας τὰ μαγαζιά τους.

— Ἀλλάζουμε μαγαζί, εἶπε ὁ μαραγκός. Ὁ σιδεράς ἔρχεται στὸ δικό μου καὶ γὼ πηγαίνω στὸ δικό του!

Τὰ ξεχνοῦσε

Εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς Ἰατρικῆς σχολῆς:

Καθηγητής: Ἠμπορεῖτε, κύριε, νὰ μοῦ εἰπῆτε τὰ ὀστᾶ τῆς κεφαλῆς;

Ἐξεταζόμενος: Τὰ ὀστᾶ τῆς κεφαλῆς.... Τὰ ὀστᾶ τῆς κεφαλῆς.... Τὰ ἔχω ὅλα στὸ κεφάλι μου, ἀλλὰ τὴ στιγμὴ αὐτὴ δὲν τὰ θυμοῦμαι!...

Διασκεδάζοντας

Κρυπτογραφικὸν

12345678 = Πόλις
325 = Θεά
85678 = Νῆσος
53478 = Ἑλλην. πόλις
15378 = Νῆσος
5673478 = Νῆσος
1535 = Πρόθεσις
45678 = Ἱερὸν μυστήριον.

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Πυραμὶς

```
   +
  *+*
 **+**
***+***
```

1η σειρά: Φωνῆεν, 2α σειρά: Θεά, 3η σειρά: Τροφή, 4η σειρά: Πόλις τῆς Β. Ἑλλάδος.

Οἱ σταυροὶ καθέτως: Πρωτεύουσα νομοῦ.

Γ. ΠΑΠΑΦΩΤΙΟΥ

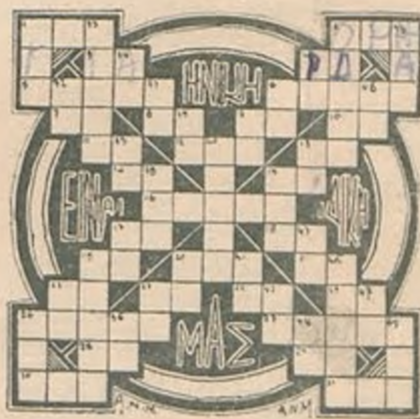
Διπλοῦς συλλαβόγριφος

Κάποιου ζώου
τὸν λαιμὸ ἀλλάζω
καὶ ἀπὸ τὰ κύματα
μιὰ νῆσο βγάζω.
Μὰ κι' ἀπ' τὴ νῆσο αὐτὴ
ἂν ἕνα γράμμα σβήσῃς
κάποιον ἀρχαῖον βασιλιᾶ
ἀμέσως θ' ἀναστήσῃς.

ΟΜΗΡΟΣ ΑΛΕΤΡΑΣ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1) Ὁ θεὸς τῶν δασῶν, 2) Βουνά, 3) Μέτρον ἐπιφανείας, 4) Δύο γράμματα ἀπὸ τὴν λέξιν «Τροία», 5) Νησιὰ τοῦ Ἰονίου πελάγους, 6) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰς τὸ ὁποῖον τὸν Αὔγουστον τοῦ 1940 προσεβλήθη ἡ Παναγία ὑπὸ τοῦ θρασυδείλου ἐχθροῦ, 7) Ἄρνησις (ξεν.), 8) Προτρεπτικόν, 9) Θεὰ τῆς αὐγῆς (δοτ.), 10) Ἀριθμητικόν, 11) Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, 12) Εἰς αὐτὴν βασιλεύει ἡ Ἀγγλία μὲ τὸν στόλον της (ἀρχ.), 13) Ἀφήνει (ἀρχ.), 14) Δικά σου (ἀρχ.), 15) Ἄρθρον (πληθ.), 16) Ἐποχὴ τοῦ ἔτους, 17) Ἄγγλος συγγραφεύς, 18) Ἄρθρον (πληθ.), 19) Μετὰ (δημ.), 20) Μέσα (ἀρχ.), 21) Τὸ αὐτὸ μὲ τὸ 8 ὁριζοντίως, 22) Σύμφωνον, 23) Πρόθεσις, 24) Νότα, 25) Τὰς ὁποίας, 26) Κάτοικος βορείου χώρας τῆς Εὐρώπης, 27) Εἶναι ὁ βασιλεύς, ὁ ἡγεμὼν κλπ., 28) Ὑποθετικόν, 29) Ἄγιος (δημ.), 30) Δικός σου, 31) Ναυτικὸν παράγγελμα.

Καθέτως: 1) Ἄγγλος συγγραφεὺς καὶ Ἕλλην δημοσιογράφος, 26) Φωτίζει, 32) Ὑποθετικόν, 22) Θεὸς τοῦ ἡλίου, 33) Ἑλληνικὴ νῆσος, 19) Τὸ ἕνα, 34) Σύμφωνον, 35) Κλωστή, 17) Προσωπικὴ ἀντωνυμία, 36) Τὸ ὑπάρχον, 37) Ἄνθη, 38) Ἅγιον Ὄρος (γεν.), 27) Εἷς (ἀρχ.), 39) Δικά σου, 20) Ἀριθμητικόν, 40) Νῆσος, ἥτις θὰ γίνῃ ἐντὸς ὀλίγου ἑλληνική, 9) Τῆς ὁποίας, 41) Μονὰς ἠλεκτρικῆς ἀντιστάσεως, 6) Ἄρθρον (δοτ.), 15) Ὀργανισμὸς ποὺ φροντίζει γιὰ τὴν σταφίδα, 42) Τὰ γνωστὰ ἄνθη, 4) Ἄρθρον (δοτ.), 13) Ἐὰν (ἀρχ.), 43) Τὸ αὐτὸ τοῦ 42 καθέτως, 44) Αἰγυπτιακὴ θεότης, 2) Ἁρπακτικὰ πτηνά, 45) Ἔτσι λέγεται ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας, 46) Ζῶσα ὕπαρξις, 47) Τὸ αὐτὸ μὲ τὸ 17 ὁριζοντίως, 48) Ἀρχαία θεά, 49) Τὰ μανθάνομεν ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας.

Α. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Στὸ ἑστιατόριο

— Ἔχετε κοττόπουλο;
— Μάλιστα.
— Μοῦ δίνεις σὲ παρακαλῶ ἕνα... φτερὸ νὰ καθαρίσω τὴν πίπα μου;...

Ἰατρικὴ συμβουλὴ

Σ' ἕνα περίφημο ἀλλὰ ἀφηρημένο γιατρό, παρουσιάζεται κάποιος ἄρρωστος.

— Τί ἔχεις; τὸν ρωτᾶ ὁ σοφὸς ἐπιστήμων.

— Γιατρέ μου, εἶμαι ταχυδρομικὸς διανομεύς. Περπατῶ ἀρκετὲς ὧρες τὴν ἡμέρα μοιράζοντας γράμματα καὶ τὸ βράδυ τὰ γόνατά μου εἶναι κομμένα. Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ χάσω τὴ δουλειά μου...

— Καθόλου, τοῦ ἀπαντᾶ ἀφηρημένος ὁ γιατρός. Γιατί νὰ κουράζεσαι; Γιατὶ δὲν στέλνεις τὰ γράμματά σου ταχυδρομικῶς;

ΜΗΝΑΣ ΝΤΟΚΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ μιὰ ἀλεποῦ ἔκλεψε ἀπὸ κάποια στάνη ἕνα μικρὸ ἀρνάκι καὶ τὸ πῆγε στὴ φωλιά της. Στὸ δρόμο ἀπάντησε ἕνα λύκο, κι' αὐτὸς σὰν εἶδε τὸ ἀρνὶ τῆς ἐπρότεινε νὰ γίνουν γιὰ πάντα σύντροφοι κι' ὅ,τι βρίσκουν νὰ τὸ μοιράζωνται. «Καλά, τοῦ εἶπε ἡ ἀλεποῦ, μὰ αὐτὸ θὰ γίνεται ἀπὸ δῶ κι' ἐμπρός. Γιατὶ τὸ ἀρνάκι αὐτὸ πρέπει νὰ μείνῃ ἔξω ἀπὸ τὴ συμφωνία, ἐπειδὴ θέλω νὰ τὸ ἀναθρέψω καὶ νὰ τὸ κρατήσω γιὰ τὸν ἑαυτό μου».

Ἔτσι οἱ δυὸ σύντροφοι κάθησαν στὴν ἴδια φωλιά.

Τὸ ἀρνάκι ἐπάχαινε κάθε μέρα, γιατὶ ἡ ἀλεποῦ τὸ πήγαινε στὴ βοσκή. Στὴν ἀρχὴ ἡ ἀλεποῦ ἦταν ἀνήσυχη γιὰ τὸ ἀρνὶ μὴν τὸ φάῃ ὁ λύκος, μὰ σὰν εἶδε πὼς δὲν τὸ πρόσεχε ἐπῆρε θάρρος καὶ τ' ἄφηνε μονάχο καὶ πήγαινε στὴ δουλειά της. Μιὰ μέρα ὅμως ποὺ ἡ ἀλεποῦ ἔλειπε, βρῆκε τὴν εὐκαιρία ὁ λύκος κι' ἔφαγε τὸ ἀρνί. Ἐγέμισε ὕστερα τὸ τομάρι του μὲ ἄχυρα καὶ τὸ ἔστησε σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς φωλιᾶς.

Ὅταν γύρισε ἡ ἀλεποῦ, μὲ μιὰ ματιὰ κατάλαβε τί εἶχε συμβῆ, μὰ δὲ μίλησε. Ἐβγῆκε ἔξω καὶ μάζεψε χορταράκια, τὰ ἔβαλε μπροστὰ στὸ ἀρνί, τάχα γιὰ νὰ τὰ φάῃ, κι' εἶπε τοῦ λύκου:

«Δὲν ξέρω, ἀγαπητέ μου, τί ἔπαθε τὸ ἀρνάκι μου καὶ δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ στὰ πόδια του».

Ὁ λύκος ὅμως ἔκαμε τὸν ἀδιάφορο.

Ὅλη νύχτα ἡ ἀλεποῦ συλλογιζόταν πῶς νὰ ἐκδικηθῇ τὸ λύκο. Τὴν ἄλλη μέρα λοιπὸν σηκώθηκε καὶ τράβηξε κατὰ τὴ θάλασσα. Ἐκεῖ οἱ ψαράδες, καθὼς ψάρευαν, ἔβαζαν τὰ ψάρια σὲ ἕνα κοφίνι καὶ ἡ ἀλεποῦ μὲ τρόπο τοὺς πῆρε μερικὰ καὶ τράβηξε πάλι στὴ φωλιά της.

Σὲ λίγο ἦρθε καὶ ὁ λύκος πεινασμένος καὶ σὰν εἶδε τὰ ψάρια εἶπε στὴν ἀλεποῦ:

«Ὢ, τί ὡραῖα ψάρια μοῦ ἔφερες, ἀγαπητή μου, σήμερα μάλιστα ποὺ εἶμαι τόσο πεινασμένος! Γιὰ πές μου ὅμως ποῦ τὰ βρῆκες, γιὰ νὰ πάω κι' ἐγὼ νὰ πάρω.

— Τὰ ψάρεψα ἡ ἴδια τοῦ εἶπε ἡ ἀλεποῦ.

— Θὰ ἤθελα νὰ μάθαινα κι' ἐγὼ τὸν τρόπο, γιὰ νὰ ψαρέψω, τῆς εἶπε ὁ λύκος.

— Νά! τοῦ λέει ἡ ἀλεποῦ, πῆρα ἕνα λαγῆνι, τὸ κρέμασα στὸ λαιμό μου καὶ τοῦ ἔβαλα μέσα δόλωμα. Ἐμπῆκα ὕστερα στὴ θάλασσα καὶ καθὼς ἀνεβοκατέβαζα τὸ κεφάλι μου, τὸ νερὸ ἔμπαινε λίγο λίγο στὸ λαγῆνι καὶ μαζὶ ἔμπαιναν καὶ τὰ ψάρια μέσα.

— Αὔριο, τῆς εἶπε ὁ λύκος, θὰ πᾶμε μαζὶ στὴ θάλασσα καὶ θὰ μοῦ κρεμάσῃς τὸ λαγῆνι στὸ λαιμό. Θὰ μπῶ ὕστερα στὴ θάλασσα πολλὲς φορές, ὥστε νὰ πιάσω πολλὰ ψάρια. Γιατί, ξέρεις, τὸ ψάρι μ' ἀρέσει περισσότερο ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητά.

Ἔτσι κι' ἔγινε. Τὸ ἄλλο πρωὶ πῆγαν μαζὶ στὴ θάλασσα καὶ ἡ ἀλεποῦ ἐκρέμασε τὸ λαγῆνι στὸ λαιμὸ τοῦ λύκου.

— Ἐμπρὸς τώρα, τοῦ εἶπε, ἔμπα μέσα γιατὶ βλέπω νὰ περνᾷ ἕνα κοπάδι ψάρια. Τρέχα νὰ τὰ φτάσῃς.

Ὁ λύκος ἀμέσως ἔπεσε στὴ θάλασσα κι' ἄρχισε νὰ μπαίνῃ καὶ τὸ νερὸ στὸ λαγῆνι. Ὅσο προχωροῦσε, τόσο τοῦ ἔμπαινε περισσότερο νερὸ καὶ μὲ τὸ βάρος του, τραβοῦσε κάτω τὸ κεφάλι τοῦ λύκου.

— Πνίγομαι, συντρόφισσα, τρέξε νὰ μὲ βοηθήσῃς, ἐφώναξε ὁ λύκος.

Ἡ ἀλεποῦ τότε τοῦ εἶπε:

— Καλὰ εἶσαι αὐτοῦ, σύντροφε. Τώρα ποὺ θὰ κατεβῇς στὸν πάτο ἂν συναντήσῃς τὸ ἀρνί μου, πές του χαιρετίσματα...

Ἔτσι ἡ ἀλεποῦ μὲ τὴν ἐξυπνάδα της ἐτιμώρησε τὸν ἄπιστο σύντροφό της. Καὶ ἔζησε κείνη καλὰ καὶ ἐμεῖς καλλίτερα.

ὁ κῆπος τῶν

Η ΕΟΡΤΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΤΟΜΕΑ

Ὅλοι οἱ Σκαπανεῖς στὸν Ὑποτομέα μας εἶχαν ἔρθει ἀπὸ πολὺ πρωῒ μὲ τὴ στολή τους καὶ μὲ τὶς μικρὲς σημαιοῦλες τους, γεμᾶτοι ζωὴ καὶ χαρά. Ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς 25ης Μαρτίου, ποὺ κάθε χρόνο ὥς τώρα ὅλη ἡ Ἑλλὰς τὴν ἐπανηγύριζε ξεχωριστὰ ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες γιορτές, ἐφέτος γιορτάσθηκε λαμπρότερα. Γιατὶ ὅλοι μας ξέρουμε πὼς ἡ Ἑλλάδα καὶ σήμερα, σὰν καὶ τὴν 25ην Μαρτίου τοῦ 1821, μὲ ὑψωμένη τὴν ἴδια σημαία, ποὺ τότε στὴν Ἁγία Λαύρα ἐκάλεσε ὅλους τοὺς Ἕλληνας νὰ σηκωθοῦν καὶ νὰ διώξουν τὸν κατακτητή, μάχεται ἕνα ἀγῶνα σκληρό, μὰ νικηφόρο στὰ Ἀλβανικὰ βουνά.

Μὲ βαθύτατη συγκίνησι καὶ ἐνθουσιασμὸ ἀκούσαμε ὅλοι τὸν Ὑποτομεάρχη μας, ποὺ μᾶς μίλησε:

Δὲν ἦταν μακρὸς ὁ λόγος του, μὰ στὴν ψυχὴ ὅλων μας ἔμειναν ἰδιαίτερα αὐτὰ τὰ λόγια του:

«...Ἐκεῖ πάνω στὴν Ἀλβανία σήμερα οἱ λόγχες τῶν τσολιάδων μας, τὰ τουφέκια τῶν φαντάρων μας, τὰ κανόνια τῶν πυροβολητῶν μας καὶ τὰ ἀεροπλάνα μας, φωνάζουν ξανά, σὲ ὅλον τὸ κόσμο, τὸ τραγοῦδι τοῦ Ρήγα:

«Καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή,
παρὰ σαράντα χρόνια,
σκλαβιὰ καὶ φυλακή...»

καὶ ἡ φωνή τους ἀκούγεται στὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος, ἡ γνωστὴ φωνὴ ποὺ ἀκούγεται κάθε φορὰ ποὺ ἡ Ἐλευθερία κινδυνεύει.

Τὸ Λάβαρο τῆς Ἁγίας Λαύρας εἶναι τὸ ἴδιο ποὺ κυματίζει καὶ σήμερα στὰ Ἀλβανικὰ βουνά, συνέχεια ἀκατάλυτη τῆς μιᾶς καὶ ἀδιαίρετης Ἑλλάδος καθὼς μᾶς ἔρχεται μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες, πρόμαχος μαζὶ καὶ βωμὸς τῆς Ἐλευθερίας.

Γονατιστοὶ οἱ Νέοι τῆς Ὀργανώσεως τὴ Μεγάλη σημερινὴ ἡμέρα μπροστὰ σ' ἐκείνους ποὺ πρῶτοι ἐπότισαν μὲ τὸ ἱερὸ αἷμα τους τὸ δένδρο τῆς Ἐλευθερίας, μὰ καὶ σ' ἐκείνους ποὺ καὶ τώρα συνεχίζουν τόσο ἄξια τὸ ἔργο τους, παίρνομε μέσα στὴν ψυχή μας τὸ παράδειγμά των, θέτοντας πρωταρχικὸ σκο-

Ὁ Ὑποτομεάρχης τοὺς μίλησε.

πὸ στὴ ζωή μας, ὄχι μονάχα νὰ τὸ ἀκολουθήσωμε, μὰ καὶ νὰ παραδώσουμε στὰ παιδιά μας καὶ στὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν μας τὴν ἴδια ἱερὴ φλόγα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι ἐκπληροῦν τὸν αἰώνιο Ἑλληνικὸ ὅρκο:... τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω παραδώσω...»

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Η ΣΗΜΑΙΑ

Πάντα κι' ὅπου σ' ἀντικρύζω
μὲ λαχτάρα σταματῶ
καὶ περήφανα δακρύζω,
ταπεινὰ σὲ χαιρετῶ.

Δόξα ἀθάνατη στολίζει
κάθε θεία σου πτυχὴ
καὶ μαζί σου φτερουγίζει
τῆς πατρίδος ἡ ψυχή.

Ὅταν ξάφνου σὲ χαϊδεύει
τ' ἀγεράκι τ' ἀλαφρό,
μοιάζεις κῦμα, ποὺ σαλεύει
μὲ χιονόλευκον ἀφρό.

Κι' ὁ Σταυρός, ποὺ λαμπυρίζει
στὴν ψηλή σου κορυφή,
εἶν' ὁ φάρος, ποὺ φωτίζει
μιὰν ἐλπίδα μας κρυφή.

Σὲ θωρῶ κι' ἀναθαρρεύω
καὶ τὰ χέρια μου κτυπῶ·
σὰν ἁγία σὲ λατρεύω,
σὰ μητέρα σ' ἀγαπῶ.

Κι' ἀπ' τὰ στήθη μου ἀνεβαίνει
μιὰ χαρούμενη φωνή:
νἆσαι πάντα δοξασμένη
ὦ Σημαία γαλανή.

Ι. Πολέμης

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Ὁ πατέρας τοῦ Τώνη τοῦ Σκαπανέα εἶναι ἀξιωματικὸς τῆς ἀεροπορίας καὶ ὑπηρετοῦσε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου σὲ κάποια βάσι τοῦ Μετώπου. Εἶχαν περάσει πολλὲς ἡμέρες ποὺ δὲν εἶχαν γράμμα του καὶ ἦσαν ἀνήσυχοι ὅλοι στὸ σπίτι. Σήμερα ὅμως τὸ πρωῒ ὁ ταχυδρόμος ἐχτύπησε τὴν πόρτα καὶ ἔδωσε στὴν μητέρα του ἕνα δελτάριο ποὺ τῆς ἔγραφε πὼς ἄργησε νὰ τῆς στείλη ἐπιστολὴ γιατὶ τὶς ἡμέρες αὐτές, μὲ τὶς μεγάλες μάχες ποὺ γίνηκαν, εἶχε ἐξαιρετικὰ πολλὴ ὑπηρεσία τὸ σμῆνος ποὺ ὑπηρετοῦσε. Τοὺς πρόσθετε ὅμως πὼς σὲ λίγες μέρες ἡ διοίκησι τῆς Ὁμάδος του θὰ τὸν ἔστελνε στὴν Ἀθήνα γιὰ ἐμπιστευτικὴ ὑπηρεσία καὶ ἔτσι θὰ μποροῦσε ἔστω καὶ γιὰ λίγο νὰ τοὺς δῆ ὅλους στὸ σπίτι, καὶ νὰ τὸν δοῦν κι' αὐτοί.

Ὅλο τὸ σπίτι γέμισε ἀπὸ χαρά, μὰ ὁ Τώνης χάρηκε ξεχωριστά. Ἀγκάλιασε τὴ μανούλα του καὶ τὴ φιλοῦσε, ἐξητωκραύγαζε, πηδοῦσε στὴν αὐλὴ φωνάζοντας: «Ἔρχεται ὁ πατέρας!» Καὶ δὲν ἦταν δύσκολο νὰ φανερωθῆ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή, γιατὶ τὸ δελτάριο δὲν ἦταν καὶ τόσο φρέσκο, ἦταν 10 ἡμερῶν.

Καὶ ἀληθινὰ κατὰ τὸ μεσημέρι σταμάτησε ἕνα στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο στὴν πόρτα καὶ κατέβηκε ἕνας ψηλὸς καὶ ὡραῖος ἀξιωματικός, μὲ τὴν ἀεροπορικὴ στολή του. Ἦταν ὁ πατέρας ποὺ περίμεναν μὲ τόση λαχτάρα...

Ἡ μητέρα, ὁ Τώνης, ἀκόμα καὶ ὁ σκύλος ὁ Ἀζώρ, ἔτρεξαν ὅλοι νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν. Ἡ μητέρα ἔκλαιγε ἀπὸ χαρά, ὁ Τώνης πήδηξε στὸ λαιμό του καὶ τὸν φίλησε κι' ὁ Ἀζὼρ μὲ μικρὲς χαρωπὲς φωνοῦλες χοροπηδοῦσε γύρω του...

Ὕστερα ἀπὸ τὸ δεῖπνο ὁ Τώνης ἐζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα του νὰ τοῦ διηγηθῆ ἱστορίες ἀπὸ τὸ Μέτωπο καὶ ἀκόμη πιὸ πολὺ ἤθελε νὰ τοῦ πῆ τὰ δικά του κατορθώματα. Καὶ ἀλήθεια ἀπὸ ὅλα ὅσα ἄκουσε ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Τώνης ἰδιαίτερη ἐντύπωσι τοῦ ἔκαμε μιὰ γενναία πρᾶξι τοῦ πατέρα του:

Ἕνα πρωῒ ἐκτελοῦσε περιπολία μὲ τὸ ἀεροπλάνο του, ὁπότε ἄξαφνα πέφτουν μπροστά του δυὸ ἰταλικά. Τὰ ἀρχίζει ἀμέσως μὲ τὸ πολυβόλον του καὶ ἀνάγκασε τὸ ἕνα νὰ φύγη καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἔρριξε φλεγόμενο! Ὁ πιλότος ὅμως τοῦ ἐχθρικοῦ πρόφθασε νὰ πέση μὲ τὸ ἀλεξίπτωτο μέσα στὶς γραμμές μας βαριὰ πληγωμένος. Ὁ πατέρας τοῦ Τώνη ὅμως ποὺ τὸν ἀντελήφθη κατώρθωσε νὰ προσγειωθῆ ἂν καὶ τὸ μέρος ἦτο ἀκατάλληλο. Ἐπλησίασε τότε τὸν τραυματία, τοῦ ἔδεσε τὶς πληγές του, τὸν πῆρε μαζί του καὶ τὸν παρέδωσε στὴν ὑπηρεσία τῆς Βάσεώς του. Ἀπὸ κεῖ στάλθηκε στὸ Νοσοκομεῖο.

—Αὐτὸ ὅμως, πατέρα, δὲν θὰ τὸ ἔκανε ποτὲ γιὰ σένα ὁ Ἰταλός.

—Καὶ βέβαια δὲν θὰ τὸ ἔκανε, εἶπε ὁ πατέρας τοῦ Τώνη, γιατὶ οἱ Ἰταλοὶ δὲν ἔχουν μέσα τους κανένα ὑψηλὸ ἰδανικό. Εἶναι μονάχα ὕπουλοι κατακτητὲς καὶ γι' αὐτὸ δὲν μποροῦν νὰ νοιώσουν τὸν πολιτισμό μας.

—Νοιώθουν ὅμως κάτι ἄλλο, εἶπε ὁ Τώνης.

—Τί; ρώτησε περίεργος ὁ πατέρας του.

—Τὴν ἑλληνικὴ λόγχη, ποὺ τόσες γνωριμίες ἔκαμαν καὶ κάνουν μαζί της κάθε μέρα.

—Ἄ! Ὅσο γι' αὐτό, εἶπε εὐχαριστημένος ὁ πατέρας του, εἴμεθα σύμφωνοι!

Κφ.

Σκαπανέων μας

Γύρω στὴ μεγάλη μας μέρα

ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ

Τὴν παραμονὴ τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς ἡ γιαγιὰ καθισμένη στὸ λιακωτὸ ἐσυνέχιζε τὸ πλέξιμο τοῦ πολόβερ ποὺ εἶχεν ἀρχίσει βιαστικά, γιατὶ ἔπρεπε νὰ τὸ στείλῃ γρήγορα στὸ Μέτωπο.

Κοντά της ὁ Τάκης καὶ ἡ Νίνα, τὰ δυὸ ἐγγονάκια της, ἄκουαν μὲ προσοχὴ ἀπὸ πολλὴν ὥρα ἕνα περίεργο παραμύθι, ποὺ ἡ γιαγιὰ εἶχεν ἀρχίσει.

«...Ἡ Ἑλλάδα τότε ἦταν σκλάβα! Ὤ! Δὲν ξέρετε ἐσεῖς τί κακὸ πρᾶγμα εἶναι ἡ σκλαβιά!... Οἱ κατακτηταὶ ἐβασάνιζαν τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἔπαιρναν τὸ βιός τους, τοὺς ἔβαζαν στὴ φυλακή, σκότωναν ὅποιους ἤθελαν, ἔκλειναν τὶς ἐκκλησίες καὶ τὰ σχολειὰ καὶ ἡ σημαία μας δὲν ἐκυμάτιζε πουθενά...»

Καὶ γιατὶ τὰ ἔκαναν ὅλα αὐτά, γιαγιά; ἐρώτησε ἡ Νίνα;

— Γιατί, παιδί μου, ὅταν ἕνας εἶναι σκλάβος, δὲν ὁρίζει πιὰ οὔτε τὸν τόπο του, οὔτε τὴν περιουσία του οὔτε τὴ ζωή του. Εἶναι ὅλα στὰ χέρια τοῦ κατακτητοῦ.

— Ὤ! τί κακὸ πρᾶγμα εἶναι ἡ σκλαβιά! εἶπε ὁ Τάκης. Καὶ οἱ ἄνθρωποι τότε δὲν πήγαιναν στὴν Ἐκκλησιά; Καὶ τὰ παιδιὰ δὲν μάθαιναν γράμματα τότε;

— Ὅσο κι' ἂν οἱ κατακτηταὶ ἐπολεμοῦσαν τὴ θρησκεία μας, οἱ προπάτορές μας εἶχαν κρυφὲς ἐκκλησίες, μέσα σὲ σπήλαια καὶ σὲ ὑπόγεια. Ἐκεῖ πηγαίναν κρυφὰ καὶ ἄκουγαν τὴ θεία λειτουργία καὶ ἐσχεδίαζαν μιὰ μέρα νὰ σηκωθοῦν ὅλοι καὶ νὰ διώξουν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸν τύραννο... Τὰ παιδιὰ πάλι πήγαιναν σὲ κρυφὰ σχολειὰ καὶ ἐκεῖ τὴ νύχτα μὲ τὸ φῶς τοῦ λύχνου ἢ μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἐμάθαιναν γράμματα, ἐδιάβαζαν τὴν Ἱστορία μας, ἄκουγαν τὶς θρησκευτικὲς διδασκαλίες καὶ τὰ ἐθνικὰ κηρύγματα καὶ ἔτσι ἐκαλλιεργοῦσαν μέσα τους τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τὴν χριστιανικὴ πίστι. Ἔτσι, μὲ ὅλα τὰ βασανιστήρια τῆς σκλαβιᾶς, δὲν μπόρεσε τίποτε νὰ σβήσῃ τὴν ἀγάπη ὅλων γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν Ἐλευθερία...Καὶ ἕνα πρωΐ - σὰν αὔριο - πᾶνε τώρα ἑκατὸν εἴκοσι χρόνια, τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἐπάνω στὸ μοναστῆρι τῆς Ἁγίας Λαύρας ὁ ἐπίσκοπος Παλαιῶν Πατρῶν...

— Ὤ! τὸ ξέρω αὐτὸ ἀπὸ τὸ σχολεῖο γιαγιά, εἶπε ἡ Νίνα, ὕψωσε τὴ σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως...

— Ναί! εἶπε ἡ γιαγιά, καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες πῆραν τὰ ὅπλα. Ἄρχισε τότε ἕνας μεγάλος ἀγῶνας, ποὺ βάσταξε χρόνια... Ὅλη ἡ Ἑλλάδα ἐπολεμοῦσε ἀκόμη καὶ οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ καὶ στὸ τέλος ἔδιωξαν τὸν κατακτητὴ καὶ ἡ πατρίδα μας ἐλευτερώθηκε. Οἱ ἐκκλησίες ἄνοιξαν, τὰ παιδιὰ ἐλεύθερα πηγαίνουν στὰ σχολεῖα, ἡ σημαία μας κυματίζει τώρα περήφανη καὶ ὅλοι μποροῦμε νὰ ἐργαζώμαστε γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἑλλάδος μας...

— Ἐτελείωσε, ὡς ἐδῶ, γιαγιὰ τὸ παραμύθι; ἐρώτησε ὁ Τάκης.

— Ὄχι, παιδί μου, εἶπε χαμογελῶντας ἡ γιαγιά. Τὸ παραμύθι γιὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν τελειώνει ποτέ... Ἀπὸ τότε καὶ ἄλλοι κατακτηταὶ ἐπεχείρησαν νὰ σκλαβώσουν ξανὰ τὴν Ἑλλάδα μας. Μὰ ὄχι μονάχα δὲν τοὺς ἀφήκαμε ποτὲ νὰ πατήσουν τὸ πόδι τους στὰ ἱερά μας χώματα, μὰ καὶ ἐλευθερώσαμε ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀδελφούς μας στὴ Μακεδονία καὶ στὴ Θράκη καὶ στὴν Ἤπειρο. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἕνας ἐχθρὸς δείχνει πὼς θέλει νὰ πατήσῃ τὸ ποδάρι του στὰ ἑλληνικὰ χώματα, τότε ἡ Ἑλλάδα ὅλη ἀφήνει τὰ εἰρηνικά της ἔργα καὶ σὰν ἕνας ἄνθρωπος παίρνει τὰ ὅπλα καὶ ὑψώνει ἕνα τεῖχος μὲ τὰ στήθια τῶν παιδιῶν της ἀδιαπέραστο...

— Ναί, γιαγιά, σὰν καὶ τώρα μὲ τοὺς Ἰταλούς, εἶπε ὁ Τάκης.

— Ἀκριβῶς, παιδί μου! Εἴδατε τί γίνεται ἐκεῖ πάνω στὰ Ἀλβανικὰ βουνά. Τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος τσακίζουν τοὺς Ἰταλοὺς ποὺ θέλησαν νὰ μᾶς σκλαβώσουν. Καὶ ἦσαν πολλοὶ οἱ Ἰταλοί. Κράτος μεγάλο, ἕξη φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ μᾶς, μὲ πολλὰ κανόνια, πολλὰ τουφέκια, περισσότερα ἀεροπλάνα καὶ πιὸ πολλὰ πολεμικὰ πλοῖα. Ὅμως ἐμεῖς, ἂν δὲν ἔχωμε τόσα πολλά, ἔχουμε ὅμως κάτι ἄλλα μυστικὰ ὅπλα, ποὺ μ' αὐτὰ νικοῦμε πάντα τὸν μεγαλύτερο ἐχθρό.

— Καὶ ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ ὅπλα, γιαγιά; ἐρώτησε ἡ Νίνα.

— Εἶναι, παιδί μου, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἐλευθερία. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ δίδει τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀνδρεία καὶ τὴ δύναμι νὰ κάνουμε τὰ θαύματα γιὰ τὰ ὁποῖα ὅλος ὁ κόσμος μιλάει σήμερα μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὰ παιδιά της... Μὲ τὴν ἀγάπη αὐτὴ θὰ νικήσουμε καὶ κάθε ἄλλο ἐχθρό, ποὺ θὰ θελήσῃ νὰ πειράξῃ τὴν Ἑλλάδα μας καὶ τὴν Ἐλευθερία μας. Νά γιατὶ σᾶς εἶπα πὼς τὸ παραμύθι γιὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν τελειώνει ποτέ. Θὰ συνεχίζεται πάντα, εἴτε στὸν πόλεμο εἴτε στὴν εἰρηνικὴ περίοδο.

Κοντά της ὁ Τάκης καὶ ἡ Νίνα, τὰ δυὸ ἐγγονάκια της...

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

— Δάνεισέ μου ἑκατὸ δραχμές. Θὰ μοῦ κάμῃς μεγάλη χάρι.

— Εὐχαρίστως, ἀλλὰ ἔχω μόνον 50 στὴν τσέπη μου.

— Δὲν πειράζει! Δός μου αὐτὰ ποὺ ἔχεις τώρα καὶ τ' ἄλλα μοῦ τὰ χρωστᾶς!...

* * *

Ἡ μαμά. — Θούλη, γιατὶ δὲν ἔδωσες ροδάκινο στὴν ἀδελφούλα σου;

Θούλης. — Πῶς δὲν τῆς ἔδωσα μαμά. Ἴσα - Ἴσα πῆρε τὸ περισσότερο.

Πῆρε τὸ κουκούτσι, θὰ τὸ φυτέψῃ καὶ θἄχῃ ὁλόκληρη ροδακινιὰ δική της!..

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΑΙ ΤΑΙΝΙΑΙ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἀπὸ ἡμερῶν προβάλλεται εἰς τὸ «Σινεάκ» ἡ ὑπ' ἀριθ. 28 παραγωγὴ τῆς κινηματογραφικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ε. Ο. Ν. ὑπὸ τὸν τίτλον «Στὰ Μετόπισθεν». Ἡ ταινία δείχνει τὴν προσπάθειαν τῶν μετόπισθεν γιὰ νὰ βοηθήσουν αὐτοὺς ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἐλευθεριὰ τῆς Χώρας μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Κ. Υ. Α. Μ.

Πρὸς τὴν Κ.Υ.Α.Μ. τὸ 5ον στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν:

«Ἀξιότιμοι κύριοι,

Ἡ διεύθυνσις τοῦ 5ου στρατιωτικοῦ νοσοκομείου Ἀθηνῶν αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως σᾶς ἐκφράση τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας της, ὡς καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν νοσηλευομένων ἡρωϊκῶν τραυματιῶν μας, διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς δωρεάν σας ἐξ ἐννεακοσίων πορτοκαλλίων».

Μετὰ τιμῆς

Γ. Κ. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀνώτ. Γεν. Ἀρχίατρος

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Ὑποστράτηγος, Στρατιωτικὸς Διοικητὴς «κάπου εἰς τὸ Μέτωπον» ἀπέστειλε πρὸς Περιφερειακὸν Διοικητὴν τῆς Ε. Ο. Ν. τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

«... Θεωρῶ ἐπιβεβλημένον καθῆκον νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας πρὸς ὑμᾶς καὶ δι' ὑμῶν πρὸς ἅπαντας τοὺς συναγωνιστὰς τῆς Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων διὰ τὴν πολύτιμον συμβολήν σας εἰς τὸ βαρὺ καὶ πολύμοχθον ἔργον τῆς προπαρασκευῆς καὶ ἐξασφαλίσεως τῆς ΝΙΚΗΣ.

Ἐφοδιασμὸς τοῦ μαχομένου στρατοῦ μας διὰ μαλλίνων εἰδῶν, ἐξεύρεσις τῶν μέσων δι' ὧν ταῦτα θὰ προωθοῦντο μέχρι τοῦ προορισμοῦ των, προστασία τοῦ δεινῶς δοκιμαζομένου πληθυσμοῦ, ἀνάπτυξις τεσσάρων παραρτημάτων στρατιωτικοῦ νοσοκομείου δαπάναις τῆς Ε. Ο. Ν., ψυχαγωγία τῶν τραυματιῶν, ἰδοὺ τὸ ὄντως μέγα τῆς Ε. Ο. Ν. ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπερηφανεύεται πᾶσα Ἐθνικὴ ψυχὴ καὶ τὸ ὁποῖον καταδεικνύει ὅτι τὰ ἐμβλήματα τῆς Ε. Ο. Ν., Πίστις, Ἀγών, Νίκη, ἐγένοντο πραγματικότης.

Διὰ τὸ τιτάνειον αὐτὸ ἔργον ἡ συμβολὴ ὑμῶν προσωπικῶς καὶ ὅλων τῶν συναγωνιστῶν καὶ συναγωνιστριῶν σας ὑπῆρξε μεγάλη. Ὑπήρξατε ὁ ἐμπνευστὴς καὶ ὁ καθοδηγητὴς εἰς πᾶν.

Ἐχόμενος δι' ἐλπίδος ὅτι μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον, τὴν αὐτὴν αὐταπάρνησιν καὶ μὲ τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ ἐπιμονὴν θὰ συνεχίσητε τὸ βαρὺ ὑμῶν ἔργον, σφίγγω τὴν χεῖρα δι' ὑμῶν ὅλων τῶν συναγωνιστῶν καὶ συναγωνιστριῶν καὶ σᾶς ἀπευθύνω ἐγκάρδιον χαιρετισμόν.

5η Μαρτίου 1941.

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητής»

ΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ε. Ο. Ν.
ΤΟ Β΄ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΩΝ

Εἶναι γνωστὴ ἡ σημασία ποὺ ἀποδίδει ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας στὴν ψυχαγωγία τῶν μελῶν της.

Ἡ «Χαρά», ὠργανωμένη μεθοδικά, ἡ γόνιμη χαρά, ἀποτελεῖ κατ' αὐτήν, τὴν βάσιν τῆς Ἐθνικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων.

Ἡ Διεύθυνσις Ψυχαγωγίας τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως θέτει ἤδη εἰς κυκλοφορίαν τὸ Β΄ Βιβλίο τῶν παιγνιδιῶν, εἰς καλλιτεχνικωτάτην ἔκδοσιν καὶ μὲ ἑκατὸν περίπου ὡραιότατα σκίτσα.

Παραθέτομεν κατωτέρω σχετικὴν κριτικὴν τοῦ διαλεχτοῦ νεοέλληνος λογοτέχνου κ. Τέλλου Ἄγρα.

«Καμμιὰ ἄλλη ἐποχή, ὅσο ἡ δική μας, δὲν ἀποφεύγει τὴ μοναξιὰ καὶ δὲν ἀναζητεῖ τὴ συναναστροφή. Ἀλλὰ καὶ καμμιὰ ἄλλη δὲν ὑπῆρξε, ποὺ νὰ ξέρη τί νὰ κάμη μὲ αὐτὲς τὶς ὧρες τῆς συναναστροφῆς. Ἡ πλῆξις εἶναι ὁ μεγαλείτερος καὶ ὁ πιὸ ἀμείλικτος ἐχθρός.

Μποροῦμε νὰ κρίνωμε καὶ μόνοι μας, πόσην εὐχαρίστησι μᾶς ἔδωσε ὁ ἄνθρωπος — τὶς περισσότερες φορὲς γυναῖκα — ποὺ, μὲ τὴ μορφὴ τοῦ παιγνιδιοῦ, κατώρθωσε, ἀπὸ τὴν πρώτην ὕλη τῆς ἀνθρωπίνης ὁμάδος νὰ συνθέση μία, ἔστω καὶ προσωρινή, τάξι, καταμερίζοντας τὶς δεξιότητες τοῦ καθενός μας, ἀλλὰ καὶ ἀφυπνίζοντάς τες, ἐκμεταλλευόμενος τὴν πεῖρά μας σὲ κάτι, ἐνισχύοντας μία ἄσκησί μας, ἀνάλογη ἢ καὶ ἀντίθετη.

Ἕνας μικρὸς σοφὸς διδάσκαλος αὐτῆς τῆς χαριτωμένης «ἐφηρμοσμένης ψυχολογίας» εἶναι καὶ τὸ βιβλίο τῶν παιγνιδιῶν τοῦ κ. Ἄλκη Πολυτίμου. Ὑπάρχουν μέσα σ' αὐτὸ ἕνα σωρὸ ὁμαδικὰ παιγνίδια — ἢ μᾶλλον τύποι παιγνιδιῶν —, ποὺ ἂν παιχθοῦν μὲ ἀναλόγους τρόπους, μποροῦν νὰ γίνουν ἀναρίθμητα. Ὑπάρχουν τὰ παιγνίδια — φάρσες — ποὺ σκορπίζουν ἕνα εὔκολο καὶ ἄκακο γέλιο στὴ συντροφιά, καὶ τῶν ὁποίων δὲν πρέπει νὰ γίνεται ... κατάχρησι· ὑπάρχουν καὶ τ' ἄλλα τὰ πνευματώδη, τὰ μορφωτικὰ θὰ ἔλεγε κανείς, ἀφοῦ πρῶτα ἀποκλείση ἀπὸ τὴ λέξι κάθε ὑποψία σχολαστικισμοῦ ἢ πεζότητος. Ὑπάρχουν παιγνίδια γιὰ τὸ ὕπαιθρο, ὅσο καὶ γιὰ τὸν κλειστὸ χῶρο, παιγνίδια «εὐπρεπείας» ὅσο καὶ κάπως πιὸ ἀνοιχτόκαρδα, παιγνίδια γυμναστικὰ ἢ ἁπλῶς διανοητικά. Καὶ ὁ τρόπος ποὺ ὅλ' αὐτὰ εἶναι γραμμένα, δὲν εἶναι τ' ὀλιγώτερό τους χάρισμα. Ὄχι μόνο περιγράφονται μὲ συντομία καὶ μὲ σαφήνεια, ἀλλὰ καὶ διαπνέονται ἀπὸ πνεῦμα τόσο φιλικὸ καὶ τόσο σφριγηλό, ὥστε νὰ τ' ἀπολαμβάνη κανεὶς καὶ ἁπλῶς διαβάζοντάς τα. Ὁ συγγραφεὺς ἔχει μείνει, χωρὶς νὰ τὸ θεωρῆ καθόλου ντροπή του, ἕνα μεγάλο παιδί, ποὺ τὸ κάθε εἶδος τοῦ κωμικοῦ, ἀπὸ τὸ πιὸ αὐθόρμητο σκίρτημα ὣς τὴν πιὸ ζυγισμένη στρατηγική, νὰ τοῦ εἶναι προσιτὸ καὶ ποτὲ δυσάρεστο. Καὶ τὸ γιατί, τὸ ἐξηγεῖ ὁ ἴδιος στὸν πρόλογό του: Εἶναι ἡ ἀγάπη του, ἡ μεγάλη ἀγάπη του, πρὸς τὸ παιδί, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη κατανόησί του. Ἤ, ἂν θέλετε, ἂς θυμηθοῦμε τὸ Σολωμὸ καὶ ἂς ἀντιστρέψωμε τοὺς ὅρους, τὸ ἴδιο κάνει: εἶναι ἡ ἀπόλυτη κατανόησι τοῦ παιδιοῦ ποὺ τὸν ὁδηγεῖ στὴν ἀγάπη του.

Τὸ βιβλίο θὰ ἔχη, φαντάζομαι, ξεχωριστὴ κυκλοφορία, σήμερα ἀνάμεσα στὰ μεγαλείτερα ἐκεῖνα «παιδιά», ποὺ πέντε μῆνες τώρα δοξάζουν τὸ Ἑλληνικὸ ὄνομα στὰ πέρατα τοῦ κόσμου, στοὺς στρατιῶτες μας. Στὰ στρατόπεδα τῶν γυμνασίων ὅπου ἑτοιμάζονται οἱ νεοσύλλεκτοι, ὕστερα ἀπὸ μιὰ κουραστικὴ ἄσκησι, θὰ ἦταν ἡ καλλίτερη ἀναψυχή. Στὰ βουνά, ὅταν ἡ «Λευτεριὰ γιὰ λίγο παύει νὰ κτυπᾷ μὲ τὸ σπαθί», θ' ἀποτελοῦσε μιὰν ὡραία ἰσορροπία στὴν ὑπερένταση τῶν νεύρων. Ἂς μὴ λησμονοῦμε, ἄλλως τε, ὅτι στὸν σημερινὸ πόλεμο, ὅπου τόσα ὕψιστα μαθήματα δίνομε σ' ὅλη τὴν Οἰκουμένη, παίρνομε κι' ἐμεῖς ἄλλο ἕνα, ἀπὸ τοὺς γενναίους συμμάχους μας τοὺς Βρεταννούς: καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μάθημα τοῦ χιοῦμορ. Μάθημα εὐεργετικό, μάθημα ὑγιεινό, μάθημα πολιτισμοῦ. Τὸ χιοῦμορ εἶναι τὸ ἀριστερὸ φτερὸ τῆς Ἀγγλικῆς δόξας».

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Σχηματισμοί Πρωτευούσης

Ἀρρένων

Ὑπὸ τοῦ δικηγόρου κ. Ἀπ. Ράπη ἐδωρήθησαν εἰς τὴν Δ. Α. Σ. Α. 50 τεύχη ἐκ τοῦ βιβλίου του «Γενικαὶ Ἀρχαί», καὶ ἕτερα 50 τεύχη τοῦ βιβλίου «Ἐμπράγματον Δίκαιον» διὰ τοὺς ἀπόρους σπουδαστὰς τῆς Νομικῆς.

— Ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ὑγειονομικοῦ τῆς Δ.Α.Σ.Α. παρεσχέθησαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1941 καὶ ἐντεῦθεν ἰατρικαὶ ἐν γένει περιθάλψεις εἰς 340 ἐν ὅλῳ Φαλαγγίτας σπουδαστάς.

— Ἐξ αὐτῶν 105 ἔτυχον τῶν πρώτων βοηθειῶν διὰ διάφορα μικροατυχήματα, 123 ἰατρικῆς ἐξετάσεως ἐν τῷ ἰατρείῳ τῆς Διοικήσεως, 20 κλινικῆς παρακολουθήσεως εἰς διάφορα νοσοκομεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω Διευθύνσεως, οἱ δὲ ἄλλοι διαφόρων ἄλλων ἰατρικῶν περιποιήσεων.

— Ἐξακολουθεῖ πάντοτε ἡ λειτουργία καὶ ἡ συνεχὴς βελτίωσις τοῦ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Προνοίας τῆς Δ.Α.Σ.Α. συσταθέντος συσσιτίου, διὰ τοὺς ἐθελοντικῶς ἐργαζομένους εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας συναγωνιστὰς σπουδαστάς.

— Εἰς τὸ ἐν λόγῳ συσσίτιον, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, σιτίζονται καὶ Φαλαγγίτισσαι τῆς Δ. Α. Σ.Θ., ὡς καὶ διάφοροι ἄλλοι Φαλαγγῖται, μὴ φοιτηταί.

— Τὴν ὅλην ἐποπτείαν τῆς παρασκευῆς τοῦ φαγητοῦ ἔχουν ἀναλάβει κυρίαι τῆς Κ. Ε. Σ. (Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Συσσιτίων), τὴν δὲ λοιπὴν ἐργασίαν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς ὑπηρεσίας, ἐθελονταὶ τῆς Δ.Α.Σ.Α.

— Καθημερινῶς παρασκευάζονται ὑπὲρ τὰς 550 μερίδας φαγητοῦ.

— Ἐπίσης ὁ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς αὐτῆς Διευθύνσεως τῆς Δ.Α.Σ.Α. λειτουργῶν Οἶκος τοῦ Φοιτητοῦ παρέχει καθημερινῶς στέγην εἰς πλέον τῶν 100 ἀπόρους συναγωνιστὰς σπουδαστάς, ὡς καὶ εἰς ἄλλους οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τῶν πολεμικῶν συνθηκῶν, ἀδυνατοῦν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς πατρίδας των εὑρισκομένας εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

— Διὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς ἀπόρους συναγωνιστὰς καταβάλλεται φροντὶς διὰ τὴν ἀτελῆ ἐπιστροφήν των εἰς τὰς οἰκογενείας των, ἐφ' ὅσον, βεβαίως, τοῦτο εἶναι δυνατόν.

— Τέλος ὑπὸ τῆς αὐτῆς Διευθύνσεως τῆς Δ. Α. Σ. Α. ἐγένοντο περὶ τὰς 10 δωρεὰν ἀκτινογραφίαι καὶ ἀκτινοσκοπήσεις ἰσαρίθμων φοιτητῶν, ὡς καὶ πλεῖσται παροχαὶ νοσοκομειακῆς καὶ ἰατρικῆς περιθάλψεως.

Θηλέων

— Τριάκοντα τρεῖς βαθμοφόροι τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Θηλέων μετέβησαν εἰς τὸ θέατρον «Πάλλας» καὶ παρηκολούθησαν τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Β. Ρώτα «Ἐρρίκος 5ος».

— Κατόπιν τῆς σημειωθείσης κινήσεως περὶ αἱμοδοσίας, συναγωνίστριαι τῆς Διοικήσεως προσεφέρθησαν ὡς αἱμοδότριαι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρόν.

— Ἡ Δ.Α.Σ.Θ. εἰργάσθη πυρετωδῶς διὰ τὴν Ἐθνικὴν ἑορτήν. Ἐκλεκτὸν πρόγραμμα ἑτοιμάσθη διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς Πέμπτης, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 25ης Μαρτίου.

— Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν θὰ γίνῃ πανηγυρικὴ ὁμιλία ἀπὸ συνεργάτην τῆς Διαφωτίσεως παρὰ τῇ Κεντρικῇ Διοικήσει, θὰ ἀπαγγελθοῦν ποιήματα καὶ ἡ χορῳδία θὰ ποικίλῃ τὸ πρόγραμμα μὲ πατριωτικὰ τραγούδια.

Π. Δ. Θ. Π.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἐγένοντο ὅλαι αἱ τακτικαὶ ὑπηρεσίαι τῶν Ὑποτομέων, ὡς αἱ τῶν νοσοκομείων, συσσιτίων, ἐργαστηρίων ραπτικῆς κ. ἄ.

Ὁμὰς Φαλαγγιτισσῶν μετέβη εἰς τὸ νοσοκομεῖον «Σωτηρία» πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν τραυματιῶν. Οἱ ἰατροὶ προέτρεπον καὶ τοὺς τραυματίας νὰ τραγουδοῦν μαζὶ μὲ τὰ παιδιά. Τόσο ἐνθουσιάσθησαν, ὥστε δὲν τὶς ἄφηναν νὰ φύγουν. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Λαϊκοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν ἐν Κηφισιᾷ κ. Θ. Λιβιεράτος παρέδωσεν εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Θηλέων Βορρᾶ τρεῖς ὀκάδες μετάλλου παλαιοῦ ἐκ καταστραφέντων ἀχρήστων ἐργαλείων παραδοθέντων εἰς αὐτὸν παρ' ἐπιτροπῆς.

Ὁ 5ος Ὑποτομεὺς ἤρχισε νὰ ἐπισκέπτεται τοὺς τραυματίας τοῦ νοσοκομείου Καστρί. Φαλαγγίτισσες μετὰ τῆς Φαλαγγάρχου Χατζηπετρῆ προσέφερον τσιγάρα καὶ ἐσκόρπισαν λίγες ὧρες εὐχάριστες στοὺς τραυματίας μας.

Ὁ 12ος Ὑποτομεὺς προσέφερε τσιγάρα, κάλτσες, μαντήλια καὶ ἄλλα εἴδη, τὰ ὁποῖα παρέδωσεν ἡ Π.Υ.Α.Μ. πρὸς διανομὴν εἰς τὸ 2ον νοσοκομεῖον.

— Συνεργεῖον ἐπισκέψεων στρατιωτικῶν νοσοκομείων καθὼς καὶ συνεργεῖον ψυχαγωγίας τραυματιῶν τοῦ 1ου τάγματος ἐπεσκέφθησαν τὸ 14ον στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον καὶ προσέφεραν

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ἐξαιρετικάς ὑπηρεσίας, δι' ἰδίων των δὲ ἐξόδων προσέφεραν τσιγάρα καὶ γλυκά.

—Ἐπίσης ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν εἶχε τὸ ψυχαγωγικὸν πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον ἐξετελέσθη εἰς τὸ αὐτὸ νοσοκομεῖον.

— Τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Υ. Θ. Ν. κατὰ τὴν τελευταίαν συγκέντρωσιν ἐπεθεώρησεν ὅλα τὰ τάγματα, μερικὰ τῶν ὁποίων ἐπιθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς Π.Δ.Θ. Πρωτευούσης καὶ τῆς 1ης ἐπιτελοῦς της.

Αἱ ἐντυπώσεις ἐκ τῆς ἐπιθεωρήσεως ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικώταται.

Υ. Θ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα αἱ συγκεντρώσεις τῶν Σκαπανισσῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν ἐγένοντο τακτικώτατα. Κατ' αὐτὰς ἐγένοντο διάφορα μαθήματα ὡς καὶ στρατιωτικὴ προπαίδευσις.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῶν συνεργείων τῶν τραυματιῶν τοῦ 1ου καὶ 2ου τάγματος εἰργάσθησαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐντατικῶς ὑποδεχόμεναι τοὺς ἀφικνουμένους ἡρωϊκοὺς τραυματίας μας. Δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸ καθῆκόν των οὐδὲ στιγμὴν εἰς οἱανδήποτε ὥραν τοῦ εἰκοσιτετραώρου καὶ ἐὰν ἔφθανον εἰς τὸν Πειραιᾶ τραυματίαι. Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ταγμάτων, παρὰ τὸ δριμύτατον ψῦχος, εὑρίσκοντο εἰς τὰς θέσεις των ἐξυπηρετοῦσαι τοὺς τραυματίας.

Τὰ συνεργεῖα ὅλων τῶν ταγμάτων εἰργάσθησαν ἀκούραστα καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, ὡς καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι αἱ ἐργαζόμεναι εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον καὶ τὰ παραρτήματα αὐτοῦ.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΑΡΤΑ. — Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε. Ο. Ν. Ἄρτης ἔχει διαθέσει ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολέμου σημαντικὸν ἀριθμὸν Φαλαγγιτισσῶν, αἱ ὁποῖαι βοηθοῦν παντοιοτρόπως εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὸν σταθμὸν πρώτων βοηθειῶν. Χαρακτηριστικαὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων εἶναι αἱ εὐχαριστήριοι ἐπιστολαὶ αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν. Οὕτω ὁ διευθυντὴς τοῦ νοσοκομείου διακομιδῶν γράφει μεταξὺ ἄλλων: «Ἡ συμβολὴ τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῆς Π. Δ. Ἄρτης εἶναι μεγίστη. Ὁ ζῆλος καὶ ἡ προθυμία τούτων εἶναι ἀξιοθαύμαστος, ἀπείρους δὲ ὑπηρεσίας μᾶς προσφέρουν». Ἐπίσης ὁ διευθυντὴς τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου γράφει : «Ἡ συμβολὴ τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπῆρξεν ἀξία παντὸς ἐπαίνου καὶ θαυμασμοῦ. Καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ὄχι μόνον τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν προϊσταμένων των καὶ τῶν τραυματιῶν μας χαίρουν, ἀλλὰ καὶ τῆς Κοινωνίας ὁλοκλήρου». Παρομοίαν ἐπιστολὴν ἀπέστειλε καὶ τὸ Ὑγειονομικὸν Κέντρον Ἄρτης.

Ἐπίσης πρὸς τὴν αὐτὴν Π. Δ. Θηλέων ἐστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολὴ ἐκ μέρους διοικητοῦ συντάγματος εὐζώνων:

«Ἔλαβον τὸ ὑπ' ἀριθ. 130 ἔγγραφόν σας. Σᾶς γνωρίζω ἤδη τὴν λῆψιν τῶν ἀποσταλέντων δεμάτων. Παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε εἰς τὴν συγκίνησιν τῶν στελεχῶν τοῦ συντάγματος, ἀλλὰ καὶ ἐμοῦ τοῦ διοικητοῦ των, διότι τοσαύτης στοργικῆς μερίμνης ἀπολαμβάνομεν ἐκ τῆς ὑφ' ὑμᾶς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν.

Βαθμοφόροι καὶ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. τῆς Ὑποδιοικήσεως Λεωνιδίου κατὰ τὸ μνημόσυνον τοῦ ἡρωϊκῶς πεσόντος φίλου τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρκαδίας Νικολάου Δ. Κατῆ.

Ἡ μέριμνα αὐτή, ἡ σκέψις σας γιὰ τὸ σύνταγμα, θερμαίνει τοὺς ὁπλίτας. Θερμαίνει τοὺς εὐζώνους μου ψυχικῶς καὶ σωματικῶς.

Διατρανώνων τὰς εὐχαριστίας ὁλοκλήρου τοῦ συντάγματός μου σᾶς παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε εἰς τὰ βαθέος θαυμασμοῦ αἰσθήματά μου πρὸς τὴν Ε.Ο.Ν. Ἄρτης».

ΚΡΗΤΗ

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν., πρωτοβουλίᾳ τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τοῦ Δήμου Ρεθύμνης, ἐτελέσθη μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του.

Διανομὴ δώρων εἰς τοὺς στρατιώτας ὑπὸ Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν Ρεθύμνης.

Παρέστησαν ὁ κ. Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν., αἱ δικαστικαί, πολιτικαί, στρατιωτικαὶ Ἀρχαί, οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ μετὰ τῶν ἐπιτελείων των, ἅπασα ἡ δύναμις τῆς Ε. Ο.Ν. καὶ πλῆθος κόσμου.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ μνημοσύνου ὡμίλησεν ὁ συνεργάτης τῆς Ε. Ο. Ν. καθηγητὴς Ἰωάννης Δρανδάκις, ἀναλύσας τὴν πολυμερῆ δρᾶσιν καὶ τὸ πολυσχιδὲς ἔργον τοῦ ἐκλιπόντος.

Ἡ Π.Υ.Α.Μ. Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης ὠργάνωσεν ὁμάδας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν διερχομένων τραυματιῶν καὶ τῶν παραμενόντων εἰς τὸ νοσοκομεῖον πρὸς θεραπείαν.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετὰ ὁμάδος Φαλαγγιτισσῶν καὶ βαθμοφόρων ὑπεδέχθησαν ἀφιχθέντας τραυματίας καὶ προσέφεραν εἰς αὐτοὺς ἀναψυκτικά.

Ὡσαύτως ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετὰ βαθμοφόρων ἐπεσκέφθησαν τὸ νοσοκομεῖον ὅπου νοσηλεύονται ἀρκετοὶ τραυματίαι καὶ προσέφερον εἰς αὐτοὺς γλυκά, τσιγάρα, περιοδικὰ καὶ ἄλλα χρήσιμα εἴδη.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΔΡΑΜΑ. — Εἰς τὴν κωμόπολιν Νικηφόρου τοῦ νομοῦ Δράμας πρωτοβουλίᾳ τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἡ «Δήμητρα» καὶ ἡ «Πρόοδος» ἐψάλη κατανυκτικὴ ἐπιμνημόσυνος δέησις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου Ἀρχηγοῦ καὶ πρώτου ἀγρότου Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Εἰς τὸ μνημόσυνον παρέστησαν οἱ ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται τῶν ἐνταῦθα ἑδρευουσῶν στρατιωτικῶν μονάδων, αἱ Ἀρχαὶ τοῦ τόπου, τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια τριῶν Κοινοτήτων, αἱ φάλαγγες τῆς Ε.Ο.Ν. ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ τὰ μέλη τῶν Συνεταιρισμῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὰ διοικητικὰ καὶ ἐποπτικὰ συμβούλια. Ἡ Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν τοῦ νομοῦ ἐξεπροσωπήθη διὰ τοῦ προϊσταμένου τοῦ λογιστηρίου της.

Ἐπὶ τοῦ δίσκου τῶν κολύβων καλλιτεχνικώτατα ἐτοποθετήθη ἔγχρωμος προτομὴ τοῦ μεγάλου Ἀρχηγοῦ, τὸ θέαμα τῆς ὁποίας συνεκίνησε τὰ πλήθη.

Μετὰ τὴν ψαλεῖσαν δέησιν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου ἐθνικοῦ μάρτυρος Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ κραταιώσεως τῶν ἐθνικῶν μας δυνάμεων πρὸς ἐπικράτησιν κατὰ παντὸς βαρβάρου κατακτητοῦ, ὡμίλησεν ὁ προϊστάμενος τοῦ λογιστηρίου τῆς Ἑνώσεως Δράμας διὰ τὴν ἐθνικὴν δρᾶσιν καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς τάξεως στοργικωτάτην μέριμναν τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου Ἀρχηγοῦ καὶ τὸ μέγα κενὸν τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ ἀπώλειά του.

Τέλος ὁ κλῆρος, οἱ χοροὶ τῶν ἱεροψαλτῶν, οἱ Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι καὶ σύσσωμον τὸ ἐκκλησίασμα μὲ καταφανῆ συγκίνησιν ἔψαλαν τὸ «Αἰωνία σου ἡ μνήμη» μεγάλε μας Ἀρχηγέ, ἀποδώσαντες οὕτω τὸν ἔσχατον φόρον εὐγνωμοσύνης, πίστεως καὶ ἀφοσιώσεώς των πρὸς τὸν ἐκλιπόντα πατέρα τους.

ΕΔΕΣΣΑ. — Τὰ διάφορα τμήματα τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. Πέλλης συνεχίζουν ἐντατικῶς τὴν ἐργασίαν των. Οὕτω συνεργεῖα Φαλαγγιτισσῶν προσφέρουν εἰς τὸν σταθμὸν ἀναψυκτικὰ εἰς τοὺς τραυματίας, σιγάρα καὶ ἄλλα χρήσιμα ἀντικείμενα.

Ἄλλα συνεργεῖα φροντίζουν διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ὑλικῆς ὑποστηρίξεως, βοηθοῦν εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ διανομὴν τῶν συσσιτίων, πλέκουν μάλλινα καὶ ἀποστέλλουν δέματα εἰς τὸ Μέτωπον.

Ἐξ ἄλλου Φαλαγγίτισσαι τῆς ὑπαίθρου ἀναπληροῦν στρατευθέντας ἀγρότας εἰς γεωργικὰς ἐργασίας.

ΚΑΒΑΛΛΑ. — Ἡ Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων Καβάλλας διέθεσε 200 βαθμοφόρους καὶ Φαλαγγίτας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν παθητικῆς ἀεραμύνης, τὴν πυροσβεστικὴν ὑπηρεσίαν καὶ εἰς τὰς ὑπηρεσίας πολιτοφυλακῆς. Ἄλλαι ὁμάδες Φαλαγγιτῶν βοηθοῦν εἰς τὰ συσσίτια, ἡ δὲ χορῳδία τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως περιέρχεται τὰ νοσοκομεῖα πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν τραυματιῶν. Τοὺς τραυματίας ἐπισκέπτονται ἐπίσης μέλη τῆς Π.Υ.Α.Μ. καὶ τοὺς ἐξυπηρετοῦν εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ἐργασιῶν των.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ (Αἰγύπτου). — Ἡ δρᾶσις τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας Αἰγύπτου αὐξάνει καθημερινῶς. Αἱ ἀναγγελλόμεναι ἑλληνικαὶ νῖκαι δίδουν νέαν ὤθησιν εἰς τὸ πατριωτικὸν αἴσθημα τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας τῆς Αἰγύπτου, ἥτις συναγωνίζεται εἰς ἅμιλλαν πρὸς τὰ παιδιὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ὁ Ἑλληνικός, Αἰγυπτιακὸς καὶ ξενόγλωσσος τύπος καὶ τὰ περιοδικά, εἰς τὰς δημοσιευομένας ἐξ Ἀθηνῶν ἀνταποκρίσεις των, δὲν παραλείπουν νὰ τονίζουν τὴν συμβολὴν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς ἀνέλαβεν ἐναντίον τῶν ἐπιδρομέων. Αἱ ἐφημερίδες τῆς Ἀλεξανδρείας δημοσιεύουν καὶ τὸ τηλεγράφημα τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κοριζῆ πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. Ἀλεξανδρείας, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος λέγει : «Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ ζῇ καὶ μᾶς δείχνει τὸ δρόμο τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς Νίκης».

Αἱ γενόμεναι προσπάθειαι ὑπὸ τῆς Ε. Ο. Ν. διὰ τὴν συλλογὴν εἰδῶν διὰ τὸν μαχόμενον στρατόν μας ἀπέδωσαν θαυμάσια ἀποτελέσματα.

Ἡ Ε. Ο. Ν. Ἀλεξανδρείας μετὰ μίαν ἐξόρμησιν παρέδωσεν εἰς τὸ γενικὸν προξενεῖον πρὸς ἀποστολὴν εἰς Ἑλλάδα 4 μεγάλα κιβώτια μὲ διάφορα χρήσιμα ἀντικείμενα. Ἐπίσης ἡ Ε. Ο. Ν. Μινιας συνέλεξε μεταξὺ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν τῶν περιχώρων ἀρκετὰ εἴδη καὶ χρήματα, ἅτινα καὶ ἐστάλησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Παρόμοιαι ἐξορμήσεις ἔγιναν παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν ἑλληνικαὶ παροικίαι καὶ τμήματα τῆς Ε. Ο. Ν.

Συχνὰ γίνονται συγκεντρώσεις εἰς τὰς ὁποίας ὁμιλοῦν διάφοροι ῥήτορες καὶ εἰς τὰς ὁποίας δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκδηλωθοῦν τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας, ἡ ὁποία οὐδέποτε παύει, ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεται, νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας της εἰς τὴν Πατρίδα.

Ὁ Σχηματισμὸς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Μάνεσι Ναυπλίας ἀσχολούμενος εἰς τὸ πλέξιμο.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

Ὁ ἑορτασμὸς τῆς ἐνδόξου ἐπετείου τῆς 25ης Μαρτίου 1821 ἤρχισεν ἐκ μέρους τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπὸ τὴν Κυριακήν, προπαραμονὴν τοῦ ἑορτασμοῦ, διὰ μεγαλειώδους παρελάσεως σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας, τῶν ἐθελοντῶν φουστανελλοφόρων τῶν ἰδίων Ταγμάτων καὶ τῶν τμημάτων Ἀεραμύνης, τὰ ἀπαρτισθέντα, ὡς γνωστόν, ἀπὸ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ ἀπεριγράπτου ἐπιβλητικότητος παρέλασις ἐγένετο ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. Διαδόχου Παύλου, τῶν μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, τοῦ Πρωθυπουργοῦ, Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε. Ο. Ν., κ. Ἀλεξ. Κοριζῆ καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἀπὸ τῆς 2ας μ. μ. πλήθη κόσμου ἤρχισαν καταλαμβάνοντα θέσεις ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων τῶν λεωφόρων Ἀμαλίας καὶ Πανεπιστημίου διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὸ μεγαλειῶδες πράγματι θέαμα τῆς παρελάσεως.

Η ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ

Εἰς τὸν πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου χῶρον ἤρχισαν προσερχόμενοι ἀπὸ τῆς 3.30′ μ. μ. οἱ ἐπίσημοι. Ἐκ τῶν πρώτων ἀφίκετο ὁ Νομάρχης Ἀττικοβοιωτίας κ. Πεζόπουλος, οἱ Δήμαρχοι Ἀθηναίων, Πειραιῶς, Ἁγίου Γεωργίου, Βύρωνος, Νικαίας, Νέας Ἰωνίας, ἀνώτατοι, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ, τοῦ Ναυτικοῦ, τῆς Ἀεροπορίας καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, οἱ δημόσιοι λειτουργοί, ἀνώτατοι δικαστικοί, τὰ Συμβούλια τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων καὶ πολλοὶ Ἄγγλοι ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, καταλαβόντες θέσεις μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν. Εἰς τὸ ἀπέναντι τοῦ χώρου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου πεζοδρόμιον εἶχον συγκεντρωθῆ πολλοὶ τραυματίαι ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται διὰ νὰ καμαρώσουν τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας.

Ὀλίγον πρὸ τῆς 4ης μ. μ. προσῆλθον οἱ ἐν Ἀθήναις εὑρισκόμενοι ἀντιστράτηγοι καὶ ὑποστράτηγοι καὶ εὐθὺς ἀμέσως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλ. Κοριζῆς μεθ' ὅλων τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν.

Η ΑΦΙΞΙΣ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Τὴν 4ην μ. μ. προσῆλθεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, γενόμενος δεκτὸς μὲ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς καὶ χειροκροτήματα τῶν χιλιάδων τοῦ λαοῦ, ἐνῷ αἱ μουσικαὶ ἐπαιάνιζον τὸ Βασιλικὸν Ἐμβατήριον. Τὴν Α. Μ. συνώδευον ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, ἡ Α. Β. Υ. ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος, αἱ Α. Β. Υ. αἱ Πριγκήπισσαι Φρειδερίκη, Αἰκατερίνη καὶ Μαρία τοῦ Γεωργίου, οἱ ὑπασπισταὶ καὶ αἱ Κυρίαι τῶν Τιμῶν.

Ἅμα τῇ ἀφίξει του ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, ἐν μέσῳ κατανυκτικῆς σιγῆς καὶ ἐκδήλου συγκινήσεως τῶν παρισταμένων καὶ τοῦ πλήθους, ἐπροχώρησε πρὸς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου καὶ κατέθεσε στέφανον ἐκ δάφνης, ἐνῷ ἡ μουσικὴ ἀνέκρουε τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον.

Η ΠΑΡΕΛΑΣΙΣ

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ στεφάνου ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ αἱ Α.Α.Β.Β.Υ.Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος καὶ αἱ Πριγκήπισσαι κατέλαβον τὰς θέσεις των καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἐδόθη τὸ παράγγελμα τῆς παρελάσεως, τῆς ὁποίας προηγεῖτο ὁ Κ. Ε. Ν. συνταγματάρχης κ. Σπ. Ρούβαλης, ὅστις ἐστάθη ἔναντι τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως.

Εἵπετο ὁ ἐπιτελάρχης κ. Δρακόπουλος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἐπιτελείου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ ἠκολούθουν αἱ φάλαγγες τῶν θηλέων καὶ ἀρρένων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ Πειραιῶς καὶ μετ' αὐτὰς οἱ Σκαπανεῖς φέροντες ξύλινα ὅπλα καὶ αἱ Σκαπάνισσαι.

Τὰ παρελαύνοντα τμήματα φθάνοντα πρὸ τοῦ Βασιλέως, ἠτένιζον πρὸς Αὐτόν, ἐνῷ ὁ Βασιλεὺς ἐχαιρέτα στρατιωτικῶς. Τὸ παράστημα, τὸ βάδισμα καὶ ἡ ὑπερήφανος ὄψις τῶν Φαλαγγιτῶν, τῶν Σκαπανέων, Σκαπανισσῶν καὶ τῶν ἐθελοντῶν τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας, ἐπροκαλοῦσαν τὸν ζωηρὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὰς ἐπευφημίας τῶν χιλιάδων τοῦ λαοῦ, ποὺ κατέκλυζον τὰ πεζοδρόμια τῶν δύο μεγάλων λεωφόρων. ὁ ἐνθουσιασμὸς δὲ τοῦ λαοῦ ἐκορυφώθη, ὅταν ἐνεφανίσθησαν ὁ λόχος τῶν φουστανελλοφόρων ἐθελοντῶν Ταγμάτων Ἐργασίας καὶ τὰ τμήματα Ἀεραμύνης, ἀπαρτισθέντα, ὡς γνωστόν, ἀπὸ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὰ ὁποῖα στρατιωτικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς ὀργανωθέντα θὰ διατεθοῦν διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ. Εἰς τὰς ἐνθουσιώδεις αὐτὰς ἐκδηλώσεις μετεῖχον καὶ οἱ Ἄγγλοι στρατιῶται, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐφωτογράφησαν κυρίως τοὺς φουστανελλοφόρους.

Ἡ ἐμφάνισις ἐξ ἄλλου τῆς κ. Νανᾶς Φωκᾶ, θυγατρὸς τοῦ ἀειμνήστου Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἐπὶ κεφαλῆς τμήματος Φαλαγγιτισσῶν τῆς ψυχαγωγίας τῶν τραυματιῶν, ἐπροκάλεσε βαθυτάτην συγκίνησιν εἰς τοὺς ἐπισήμους καὶ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς παρελάσεως, ἥτις διήρκεσε μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, ὁ Βασιλεὺς ἐξέφρασε πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν καὶ Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον κ. Ρούβαλην τὴν ἄκραν εὐαρέσκειαν Αὐτοῦ, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς παρελάσεως καὶ διὰ τὴν θαυμαστὴν ἐμφάνισιν τῶν φαλάγγων τῆς Ε.Ο.Ν., ἀπεχώρησε δὲ μετὰ τοῦ Διαδόχου καὶ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς καὶ τὰ ζωηρὰ χειροκροτήματα τῶν χιλιάδων τοῦ λαοῦ.

Η ΣΤΕΨΙΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΙΑΝΤΩΝ

Συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐπετείου Ἐθνικῆς Ἀνεξαρτησίας, τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ μουσικῆς κατέθεσαν τὴν 10ην π. μ. τῆς Δευτέρας στέφανον ἐπὶ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου.

Ἀκολούθως ἔστεψαν τοὺς ἀνδριάντας τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Κωνσταντίνου, τῆς Ἀμερικανικῆς Λεγεῶνος, τοῦ Φιλικοῦ Δωδεκανησίου Ξάνθου, τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, τοῦ Ρήγα, ὡς καὶ τὰς εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως προτομὰς τῶν ἡρώων τοῦ 1821.

Ἐπίσης εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Πάλλας» ἐδόθη ὑπὸ ὁμάδος τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Πρωτευούσης ὡραία καλλιτεχνικὴ ἑορτή. Ὁμοία ἑορτὴ ἐδόθη εἰς τὸ θέατρον «Ρὲξ» ὑπὸ ὁμάδος Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης.

Η ΠΡΩΤΗ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Τὴν 11ην πρωϊνὴν τῆς 22ας τρέχοντος ἔγιναν εἰς τὴν εἰδικὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ» τὰ ἐγκαίνια τῆς Α′ Πολεμικῆς Καλλιτεχνικῆς Ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ὠργάνωσεν ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας.

Ἐξετέθησαν 76 ζωγραφικὰ ἔργα τῶν μελῶν τῆς Καλλιτεχνικῆς Ὁμάδος, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν ἡ Ε.Ο.Ν. εἰς τὸ Μέτωπον καὶ ἡ ὁποία ἀπετελέσθη ἐκ τῶν συναγωνιστῶν χρυσοῦ σήματος Οὐμβέρτου Ἀργυροῦ, ζωγράφου, καὶ Φωκίωνος Ρώκ, γλύπτου, ἀμφοτέρων καθηγητῶν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν, καὶ ἐκ τῶν συναγωνιστῶν τῆς Δ.Α.Σ. ζωγράφων Γενικοῦ Διευθυντοῦ Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τε-
Ἡ καλλιτεχνικὴ ἀποστολὴ παρέμεινεν εἰς διαφόρους τομεῖς τοῦ Μετώπου ἐπὶ ἕνα μῆνα.

Τὰ ἐκτεθέντα ζωγραφικὰ ἔργα ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἐλαιογραφίας, ὑδατογραφίας καὶ σχέδια, ἐμπνευσμένα ὅλα ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μετώπου καὶ ἀποτυποῦντα τοπία, εἰκόνας καὶ ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸν Ἐθνικὸν Ἀγῶνα. Ἐξετέθη ἐπίσης καὶ ἓν γλυπτικὸν ἔργον τοῦ κ. Ρώκ, παριστάνον κεφαλὴν πολεμιστοῦ.

Τὴν Ἔκθεσιν ὠργάνωσεν ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ε.Ο.Ν. συνταγματάρχου κ. Σπ. Ρούβαλη, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Κ. Μπαστιᾶ καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Τμήματος τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Οἰκονομίδου.

Εἰς τὰ ἐγκαίνια παρέστησαν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, οἱ Ὑπουργοὶ Δικαιοσύνης κ. Ταμπακόπουλος, Ἀσφαλείας κ. Μανιαδάκης καὶ Πολιτικοῦ Γραφείου κ. Μπουρμπούλης, ὁ φρούραρχος Ἀθηνῶν, ὁ Νομάρχης καὶ ἀνώτεροι στρατιωτικοί, ὁ Κ. Ε. Ν. συνταγματάρχης κ. Ρούβαλης, ὁ ἐπιτελάρχης τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως κ. Δρακόπουλος, ὁ Γεν. Διευθυντὴς Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν κ. Μπαστιᾶς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ κόσμου.

Ὁ κ. Μπαστιᾶς, προσφωνῶν τὴν Α. Β. Υ. τὸν Διάδοχον, ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῆς νέας ταύτης προσπαθείας τῆς Ε. Ο. Ν., ἡ ὁποία, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἄλλας πολεμικὰς ὑπηρεσίας της, εἶχε τὴν πρωτοβουλίαν ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ Μέτωπον ὁμάδα καλλιτεχνῶν συνεργατῶν καὶ μελῶν της, ἡ ὁποία, ἀφοῦ παρέμεινεν εἰς διαφόρους τομεῖς ἐπὶ ἕνα μῆνα, ἀπέδωσε τὰς ἐντυπώσεις της διὰ τῶν ἐκτιθεμένων ἔργων. Ἀναπτύσσων δὲ τὴν σημασίαν τῆς Ἐκθέσεως, ἐτόνισεν ἰδιαιτέρως ὅτι, ἀσχέτως πρὸς τὴν καλλιτεχνικήν της ἀξίαν, ἡ Ἔκθεσις ἔχει συγχρόνως καὶ ἱστορικὴν σημασίαν, διότι τὰ ἔργα, ἀπεικονίζοντα τοπία καὶ ἐπεισόδια ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἡρωϊκοῦ μας Στρατοῦ, ἀποτελοῦν πολύτιμα «ντοκουμέντα» διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ μεγάλου σημερινοῦ Ἐθνικοῦ μας ἔπους.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος περιειργάσθη τὰ ἐκτιθέμενα ἔργα καὶ ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του, συγχαρεὶς τοὺς καλλιτέχνας.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπεσκέφθη τὴν Ἔκθεσιν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκθέσεως, παρέμεινε δὲ πολλὴν ὥραν καὶ περιειργάσθη λεπτομερῶς τὰ ἔργα, ἐκφράσας τὴν ἄκραν εὐαρέσκειάν του διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς νέας ταύτης προσπαθείας τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ συγχαρεὶς τοὺς καλλιτέχνας.

Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἐκ τῆς Ἐκθέσεως ὑπῆρξεν ἀρίστη. Ἐκτὸς τῶν ὡραίων καὶ ἐμπνευσμένων ἔργων τῶν καθηγητῶν κ. κ. Ἀργυροῦ καὶ Ρώκ, οἱ ἐπισκέπται παρηκολούθουν μετὰ πλήρους ἱκανοποιήσεως καὶ ἐκτιμήσεως τὰ ἔργα τῶν δύο νεαρωτάτων ζωγράφων Εὐθυμιάδου καὶ Παπαχαραλάμπους, οἱ ὁποῖοι, ἂν καὶ μόλις ἀποφοιτήσαντες ἀπὸ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Καλῶν Τεχνῶν, κατώρθωσαν νὰ ἀποδώσουν μὲ τόσην ἔκφρασιν καὶ ζωντάνιαν τὸν βαθύτερον παλμὸν τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ ἀγῶνος τοῦ Ἔθνους μας.

Ἐντύπωσιν ἐπροκαλοῦσαν ἐπίσης μικρὰ πλαστικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶχε φιλοτεχνήσει ἐπάνω σὲ σαπούνι ὁ τραυματίας στρατιώτης Μιχαὴλ Σωτηριάδης ἐκ Πειραιῶς, ἀποκαλύπτοντα γνήσιον καὶ πηγαῖον καλλιτεχνικὸν ταλέντο.

Ἡ Ἔκθεσις θὰ παραμένῃ ἀνοικτὴ καθ' ἑκάστην ἀπὸ 9.30′ — 12.30′ καὶ ἀπὸ 3.30′ — 5.30′ μ. μ. μέχρι τῆς 5ης Ἀπριλίου.

Η ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΑΕΡΑΜΥΝΗΣ

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐνώπιον τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Κοριζῆ καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁ Διοικητὴς τοῦ Σώματος Ἀεραμύνης ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἐθελοντὰς εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἐθελονταί,

Ἡ χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια, τὴν ὁποίαν βλέπω στὰ πρόσωπά σας, ἀφ' ἧς κατετάγητε εἰς τὸ Σῶμα Ἀμύνης τῶν ἀπὸ ἀέρος ἐπιδρομῶν, ἐκορυφώθη σήμερον, ὁπότε εἴχατε τὴν τιμὴν ἐνώπιον τῆς Α. Ὑψηλότητος τοῦ Διαδόχου, τοῦ κ. Προέδρου καὶ μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, νὰ δώσητε τὸν ὡραιότερον ὅρκον τῆς ζωῆς σας, τὸν ὅρκον τοῦ ΕΘΕΛΟΝΤΟΥ.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Πατρίς μας ἀνέρχεται εἰς ἀπαράμιλλον ὕψος δόξης καὶ θριάμβου, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ Ἔθνη μικρὰ καὶ μεγάλα ἵστανται μετὰ σεβασμοῦ πρὸ αὐτῆς, δὲν θὰ θελήσω νὰ σᾶς ἀναπτύξω τὴν σημασίαν τοῦ ὅρκου σας.

Εἶσθε τὰ παιδιὰ καὶ τ' ἀδέλφια ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰ σύνορα χαράσσουν χρυσᾶς σελίδας τῆς ἱστορίας καὶ γνωρίζετε τὸ καθῆκόν σας.

Νέοι τῆς Ἑλλάδος, εἶσθε ἀπείρως εὐτυχέστεροι ἡμῶν, διότι αὔριον θ' ἀποτελῆτε τὴν ὡραιοτέραν ζωντανὴν σελίδα τῆς ἱστορίας της.

Ἡμεῖς εἰς τὴν ἡλικίαν σας παρακολουθοῦμεν ἐκ τοῦ μακρόθεν τοὺς ἀγῶνας τῶν πατέρων μας, ἐνῷ σεῖς εἶσθε οἱ συναγωνισταί των.

Ὡπλισμένοι μὲ τὴν ὡραίαν σας νεότητα, τὴν εὐγενῆ ἅμιλλαν, τὴν αἰσιοδοξίαν, σφυρηλατοῦντες τὴν ψυχικήν σας ἀντοχὴν μαζὶ μὲ τὴν σωματικήν σας διάπλασιν, θὰ καταστῆτε οἱ φρουροὶ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, οἱ στενοί μας συνεργάται καὶ βοηθοί.

Ἄγρυπνοι, ἄλλοτε μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν παρήγορον ἐπέμβασίν σας, θὰ δώσητε παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας.

Ἐθελονταί,

«Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ Πάτρης».

Ὅταν ὁ ἐχθρὸς τῆς Πατρίδος μας ἐσκέφθη νὰ μᾶς ὑποδουλώσῃ, ἐλησμόνησε πρὸ παντὸς ὅτι δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας δὲν ὑπάρχουν ὅρια, οὔτε ἡλικίας, οὔτε ἀντοχῆς, ὑπάρχει μόνον μία ἑνιαία ψυχή, ἡ ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος, ἱκανὴ ν' ἀντιμετωπίζῃ τὰς πολεμικὰς μηχανὰς μὲ τὴν πίστιν, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἐπιμονὴν τὴν ἀδάμαστον, ἡ ὁποία πάντοτε νικᾷ καὶ τὴν ὁποίαν σᾶς ἐσφυρηλάτησεν ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας, τῆς ὁποίας σχεδὸν πάντες εἶσθε μέλη, ὥστε ἡ νέα αὐτὴ ὀργάνωσις κατὰ τῶν ἀπὸ ἀέρος ἐπιδρομῶν ν' ἀποτελῇ τὸν ὡραῖον καρπὸν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ὅπως τὴν ὠνειρεύθη ὁ δημιουργός της Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ τὴν προχωρεῖ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις.

Καὶ τώρα σᾶς καλῶ ὅπως ἀναφωνήσητε μαζί μου.

Ζήτω ὁ Βασιλεύς. Ζήτω ὁ Διάδοχος τοῦ Θρόνου. Ζήτω ἡ στιβαρὰ τοῦ Ἔθνους Κυβέρνησις.

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ "ΝΕΟΛΑΙΑΣ,,

ΔΕΥΤΕΡΑ 10 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941. — Τὸ ὑπ' ἀριθ. 134 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Αἱ ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι ἐσυνεχίσθησαν καταληφθεισῶν καὶ νέων θέσεων τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ ἐχθρός, πρὸς ἀντιπερισπασμὸν τῶν ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν, ἐνήργησεν ἰσχυρὰς ἀντεπιθέσεις, πάσας ἀποκρουσθείσας μὲ βαρείας διὰ τοῦτον ἀπωλείας. Συνελήφθησαν περὶ τοὺς 150 αἰχμάλωτοι καὶ ἄφθονος ὁπλισμὸς εὑρέθη ἐγκαταλελειμμένος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

»Ἡ ἀεροπορία μας συνέδραμεν ἐπιτυχῶς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις».

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσεν:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὸ Ληξούριον ἄνευ θυμάτων ἢ ζημιῶν».

Τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Ὑποστηρίζοντες ἰσχυρῶς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Τεπελενίου, χθὲς σχηματισμοὶ ἀεροπλάνων τῆς Β. Βρεταννικῆς Ἀεροπορίας, συνοδευόμενοι ὑπὸ μαχητικῶν, ἐπετέθησαν ἐναντίον Ἰταλικῶν στρατευμάτων καὶ μηχανοκινήτων μεταγωγικῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Τεπελενίου καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γκλάβα-Μπούζι. Ὁ ἐχθρὸς κατ' ἀνάγκην θὰ ὑπέστη ἀπωλείας καὶ ζημίας. Πάντα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν σῶα».

ΤΡΙΤΗ 11 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941. — Τὸ ὑπ' ἀριθ. 135 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Κατόπιν ἐπιμόνου ἀγῶνος κατελάβομεν ἰσχυρὰς θέσεις τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ ἐχθρός, ἀναπτύξας τὸ μέτωπον τῶν ἀπὸ χθὲς ἀρξαμένων ἐπιθετικῶν ἐνεργειῶν, ἐνήργησε σφοδρὰς ἀντεπιθέσεις. Οὐδεμίαν ἐπιτυχίαν ἠδυνήθη νὰ σημειώσῃ παρὰ τὰς βαρυτάτας ἀπωλείας, ἃς ὑπέστη. Συνελάβομεν περὶ τοὺς 300 αἰχμαλώτους μετὰ πολλῶν ἀξιωματικῶν. Ἐχθρικὴ ἐνέργεια δι' ἁρμάτων ἀπεκρούσθη, καταστραφέντος ἑνὸς τοιούτου.

»Ἡ ἀεροπορία μας συμμετέσχεν εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις, βομβαρδίσασα καὶ πολυβολήσασα ἐπιτυχῶς ἐχθρικὰς δυνάμεις. Πάντα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν εἰς τὰς βάσεις των».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσε:

«Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία».

Ἐξ ἄλλου τὸ ἐν Ἑλλάδι Ἀρχηγεῖον τῶν βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

«Τὴν νύκτα τῆς 9ης Μαρτίου βομβαρδιστικὰ τῆς Βασιλικῆς Ἀεροπορίας ἐβομβάρδισαν σφοδρῶς τὸν λιμένα καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Δυρραχίου. Πολλαὶ μεγάλαι πυρκαϊαὶ ἐσημειώθησαν, αἵτινες ηὔξανον διαρκῶς εἰς ἔντασιν. Πολλαὶ ἐκρήξεις ἐσημειώθησαν. Αἱ πυρκαϊαὶ ἦσαν ὁραταὶ ἐξ ἀποστάσεως 70 μιλίων. Τὸ χωρίον Δουκάϊ ἐβομβαρδίσθη ἐπιτυχῶς ὡς ἐπίσης καὶ μηχανοκίνητοι συγκεντρώσεις μεταγωγικῶν καὶ θέσεις πυροβόλων εἰς τὴν περιοχὴν Γκλάβας-Μπούζι. Μικρὸς σχηματισμός μας ἐν περιπολίᾳ συνήντησεν ἰσχυρὰν δύναμιν ἐχθρικῶν βομβαρδιστικῶν συνοδευομένων καὶ παρὰ καταδιωκτικῶν. Κατὰ τὴν ἀερομαχίαν ποὺ ἐπηκολούθησεν 6 ἐχθρικὰ καταδιωκτικὰ τύπου «Γ. 50» καὶ ἓν βαρὺ βομβαρδιστικὸν «ΒΗ 20» κατερρίφθησαν ὁριστικῶς καὶ ἄλλα ὑπέστησαν σοβαρὰς ζημίας. Εἷς ἐκ τῶν πιλότων μας ἐδέησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἀεροπλάνον του καὶ νὰ πηδήσῃ δι' ἀλεξιπτώτου, προσγειωθεὶς σῶος ἐντὸς τῶν γραμμῶν μας. Ὅλα τὰ ἄλλα ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν σῶα εἰς τὰς βάσεις των».

ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.— Τὸ ὑπ' ἀριθ. 136 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ ἐχθρὸς ἐξηκολούθησε τὰς ἐπιθετικάς του προσπαθείας μετὰ μεγάλης σφοδρότητος. Πᾶσαι αἱ ἀπόπειραί του ἀπεκρούσθησαν μὲ σημαντικὰς ἀπωλείας. Κατόπιν ἡμετέρων ἀντεπιθέσεων συνελήφθησαν 450 αἰχμάλωτοι, ἐν οἷς καὶ τρεῖς ἀνώτεροι ἀξιωματικοί. Ἡ ἡμετέρα ἀεροπορία ἐβομβάρδισεν ἐπιτυχῶς στόχους πεδίου μάχης».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσεν:

«Παρὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἐρρίφθησαν χθὲς βόμβαι εἰς Ληξούριον καὶ εἰς κωμόπολιν τῆς Δυτικῆς Πελοποννήσου ἄνευ θυμάτων ἢ ζημιῶν».

Ἐπίσης τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Ἀγγλικὰ βομβαρδιστικά, ὑποστηρίζοντα τὰς κατὰ ξηρὰν ἐπιχειρήσεις τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων, ἐπετέθησαν χθὲς ἐναντίον χώρων ὅπου εἶχον συγκεντρωθῆ μεταφορικὰ μέσα τοῦ ἐχθροῦ, καθὼς καὶ ἐναντίον στρατοπεδεύσεων εἰς τὴν ὁδὸν Γκλάβα-Μπούζι. Τὰ ἀεροπλάνα μας συνήντησαν εἴς τινας τομεῖς σφοδρὸν ἀντιαεροπορικὸν πῦρ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐβομβάρδισαν τὰς θέσεις τῶν ἐχθρικῶν πυροβολείων κατῆλθον πολὺ χαμηλὰ καὶ ἤρχισαν νὰ πολυβολοῦν ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων τὰ ὁποῖα ἐκινοῦντο κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ, καθὼς καὶ κατὰ φαλάγγων αὐτοκινήτων. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιχειρήσεων ὑπῆρξε λίαν ἐπιτυχές. Ὅλα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν ἀβλαβῆ εἰς τὰς βάσεις των.

ΠΕΜΠΤΗ 13 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941. — Τὸ ὑπ' ἀριθ. 137 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Τόσον κατὰ τὴν νύκτα τῆς χθὲς πρὸς σήμερον, ὅσον καὶ σήμερον, τετάρτην ἡμέραν τῆς ἐκδηλωθείσης ἐπιθετικῆς ἐνεργείας του, ὁ ἐχθρὸς ἐνέτεινε τὰς προσπαθείας του χωρὶς οὐδὲν νὰ ἐπιτύχῃ.

»Ἅπασαι αἱ ἐπιθέσεις του ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, αἱ δὲ ἀπώλειαί του ὑπῆρξαν ἐπίσης σημαντικαί. Δι' ἡμετέρου τοπικοῦ ἐγχειρήματος συνελήφθησαν 200 αἰχμάλωτοι, ἐν οἷς καὶ 4 ἀξιωματικοί.

»Ἡ ἡμετέρα ἀεροπορία συνέδραμεν ἐπιτυχῶς τὰς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσεν:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὸ Ἀργοστόλιον ἄνευ θυμάτων καὶ μὲ μικρὰς ζημίας εἰς οἰκήματα».

Ἐπίσης τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Στρατεύματα ἐν κινήσει καὶ μηχανοκίνητα ἐχθρικὰ μεταφορικὰ μέσα ὑπέστησαν ἐπίθεσιν εἰς τὴν ὁδὸν Γκλάβας-Μπούζι. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ παρατηρηθοῦν συνεπείᾳ τῶν χαμηλῶν νεφῶν.

»Τὰ μαχητικά μας ἀεροπλάνα συνήντησαν μεγάλον σχηματισμὸν ἐχθρικῶν τύπου «Γ 50» εἰς τὸ κεντρικὸν μέτωπον καὶ κατέρριψαν ἀσφαλῶς 5 ἐξ αὐτῶν, ἐνῷ ἀρκετὰ ἄλλα ὑπέστησαν σοβαρὰς βλάβας. Ὅλα τὰ ἡμέτερα ἀεροπλάνα ἐπέστρεψαν σῶα».

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941. — Τὸ ὑπ' ἀριθ. 138 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ ἐχθρὸς καὶ σήμερον, πέμπτην ἡμέραν τῶν ἐπιθετικῶν του ἐπιχειρήσεων, ἐξαπέλυσεν ἐπανειλημμένως σφοδρὰς ἐπιθέσεις ἐπὶ εὐρέος μετώπου καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Κατὰ ταύτας ἐχρησιμοποίησε νωπὰς δυνάμεις πεζικοῦ ὑποστηριζομένας ὑπὸ ἰσχυροῦ πυροβολικοῦ καὶ πολυαρίθμου ἀεροπορίας. Τὰ ἡμέτερα στρατεύματα ἀπέκρουσαν ἁπάσας τὰς ἄνω ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ προξενήσαντα εἰς τοῦτον σοβαρωτάτας ἀπωλείας.

»Ἡ ἀεροπορία μας ἐβομβάρδισεν ἐπιτυχῶς στρατιωτικοὺς στόχους. Τὸ ἀντιαεροπορικόν μας πυροβολικὸν κατέρριψε 2 ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὴν Ζάκυνθον. Αἱ βόμβαι ἐξερράγησαν πλησίον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου μὲ ἀγνώστους εἰσέτι ζημίας καὶ μὲ ὀλίγα θύματα ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ. Ὁμοίως ἐβομβαρδίσθη ἀγροτικὴ περιοχὴ ἐν Κρήτῃ ἄνευ ἀποτελεσμάτων».

Τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

«Ἰταλικὰ στρατεύματα καὶ συγκεντρώσεις μηχανοκινήτων μεταφορικῶν μέσων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γκλάβας-Μπούζι ὑπέστησαν καὶ χθὲς βομβαρδισμὸν ὑπὸ ἀεροπλάνων τῆς βρεταννικῆς ἀεροπορίας, τὰ ὁποῖα ὑποστηρίζουν τὰς κατὰ ξηρὰν ἐπιχειρήσεις τῶν Ἑλλήνων. Λόγῳ τῶν χαμηλῶν νεφῶν δὲν παρετηρήθησαν πλήρως τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα. Ὅλα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν σῶα».

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.— Τὸ ὑπ' ἀριθ. 139 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ ἐχθρὸς ἐξεδήλωσε καὶ σήμερον ἐπανειλημμένας σφοδρὰς ἐπιθέσεις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μετώπου, κατόπιν ἰσχυρᾶς προπαρασκευῆς πυροβολικοῦ καὶ τῇ συνοδείᾳ πολυαρίθμου ἀεροπορίας διώξεως καὶ βομβαρδισμοῦ. Οὐδεμίαν ἐπιτυχίαν ἐσημείωσε παρὰ τὰς σημαντικὰς ἀπωλείας τὰς ὁποίας ὑπέστη. Κατόπιν ἀντεπιθέσεως συνελάβομεν αἰχμαλώτους τινάς».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία».

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941. — Τὸ ὑπ' ἀριθ. 140 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Περιωρισμένης ἐντάσεως ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ἐχθροῦ κατὰ διαφόρους ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ εἰς διάφορα σημεῖα ἀπεκρούσθησαν ἅπασαι».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Παρ' ἐχθρικοῦ ἀεροπλάνου ἐρρίφθησαν βόμβαι εἰς λιμένα τῆς νοτιοδυτικῆς Πελοποννήσου, ἄνευ ἀποτελέσματός τινος».

ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941. — Τὸ ὑπ' ἀριθ. 141 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Δρᾶσις πυροβολικοῦ ποικίλης ἰσχύος».

Ἐξ ἄλλου τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Παρὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἐρρίφθησαν βόμβαι εἰς τὸν λιμένα πόλεως τῆς Δυτικῆς Πελοποννήσου ἄνευ ἀποτελέσματός τινος. Ἐχθρικὸν ἀεροπλάνον ἐπολυβόλησεν ἀπὸ χαμηλοῦ ὕψους τὰς οἰκίας κωμοπόλεως νήσου τοῦ Αἰγαίου ἄνευ θυμάτων ἢ ζημιῶν».

ΤΡΙΤΗ 18 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.— Τὸ ὑπ' ἀριθ. 142 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐνέργεια περιπόλων καὶ πυροβολικοῦ».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«1) Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε τὴν νύκτα τῆς 16ης—17ης τρέχοντος τὴν Λάρισαν διὰ τρίτην φορὰν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταστροφῆς τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν σεισμῶν. Θύματα δὲν ὑπάρχουν. Κατέρρευσαν μόνον δύο οἰκίαι ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀπομείνει ὄρθιαι ἐκ τῶν σεισμῶν καὶ ὑπέστησαν ζημίας ἕτεραι δέκα. 2) Βόμβαι ἐρρίφθησαν εἰς ἀγροτικὰς περιοχὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἠπείρῳ ἄνευ ἀποτελεσμάτων. 3) Ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα ἐπολυβόλησαν ἀπὸ χαμηλοῦ ὕψους τὰς οἰκίας, τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἡρῷον τῶν πεσόντων εἰς Νάξον ἄνευ θυμάτων καὶ μὲ ἀσημάντους ζημίας».

Ἐπίσης τὸ Ἀρχηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι βρεταννικῶν ἀεροπορικῶν δυνάμεων ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

«Κατὰ τὰς πρώτας ὥρας τῆς χθεσινῆς πρωΐας σχηματισμὸς βομβαρδιστικῶν ἀεροπλάνων τῆς βασιλικῆς ἀεροπορίας διενήργησεν ἐπιτυχῆ ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ ἀεροδρομίου τῶν Τιράνων. Καίτοι τὰ βομβαρδιστικά μας ἀντεμετώπισαν μέγαν ἀριθμὸν ἰταλικῶν μαχητικῶν ἀεροπλάνων, ἐνέτειναν τὴν ἐπίθεσίν των, προκαλέσαντα πυρκαϊὰν εἰς ἓν ὑπόστεγον καὶ τὴν καταστροφὴν ἀεροπλάνων εὑρισκομένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ταυτοχρόνως ἄλλος βομβαρδιστικὸς σχηματισμὸς ἐπέδραμεν ἐναντίον τοῦ ἀεροδρομίου τοῦ Αὐλῶνος καὶ ἀφοῦ ἔρριψε τὰς βόμβας του ἐφώρμησε καθέτως, παρὰ τὸ ἔντονον ἀντιαεροπορικὸν πῦρ μυδραλλιοβόλων διεσκορπισμένα ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα. Ἓν βομβαρδιστικὸν τῆς βασιλικῆς ἀεροπορίας, ἐπιστρέφον ἀπὸ πτῆσιν ἐπιχειρήσεων, συνήντησεν ἓν μέγα ἐχθρικὸν ὑδροπλάνον καὶ τὸ κατέρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον τῆς Κερκύρας. Ἐξ ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων ἓν ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα μας δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν βάσιν του».

ΤΕΤΑΡΤΗ 19 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941.— Τὸ ὑπ' ἀριθ. 142 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Ὁ ἐχθρός, ἐπιχειρήσας ἐπανειλημμένας τοπικὰς ἐπιθέσεις, ἀπεκρούσθη ὑποστὰς σημαντικὰς ἀπωλείας.

»Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἀώου δι' ἐπιτυχοῦς ἐγχειρήματος συνελάβομεν 165 αἰχμαλώτους, ἐν οἷς 4 ἀξιωματικοί».

Ἐξ ἄλλου τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημ. Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Ἡ Ἰταλικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὴν Κυπαρισσίαν. Αἱ ριφθεῖσαι βόμβαι ἐξερράγησαν εἰς λαϊκὴν συνοικίαν τῆς πόλεως μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον τεσσάρων γυναικῶν, τὸν τραυματισμὸν 6 παιδίων ἡλικίας ἀπὸ 2-8 ἐτῶν καὶ μὲ ἐλαχίστας ζημίας.

»Ὁμοίως βόμβαι ἐρρίφθησαν καὶ εἰς ἀγροτικὰς περιοχὰς ἐν Θεσσαλίᾳ ἄνευ ἀποτελέσματός τινος».

Μεθύστε μέ τ' ἀθάνατο
κρασί τοῦ εἰκοσιένα!..